

Zločin u Pakračkoj poljani i na Zagrebačkom velesajmu

Izveštaji s praćenja glavne rasprave

10. veljače 2012. godine – čitanje optužnice, dokazni postupak

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i: Milena Čalić Jelić, Documenta

Predsjednik vijeća objavio je predmet glavne rasprave i sastav sudskog vijeća na koji stranke nisu imale primjedbe.

Glavna rasprava započela je čitanjem optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu.

Okrivljeni Tomislav Merčep izjavio je da je optužnicu razumio. Ne smatra se krivim za kaznena djela koja su mu stavljena na teret.

Dokazni postupak

Dokazni prijedlozi ŽDO-a

Zamjenik ŽDO-a predložio je ispitivanje svjedoka oštećenih: Đorđa Gunjevića, Nikole Miokovića, Nikole Peleša, Dušana Miokovića, Stevana Brajenovića, Dušana Maletića, Save Nikolića, Ane Cicvare, Dušanke Radić, Zlatka Mudrinjaka, Danice Bogojević, Mileve Džodan, Vjere Velebit, Đurđice Ilić, Ivanke Ignjatović, Josipa Šebalja, Slavice Stojaković, Ane Arland, Slavka Gamaufa, Vladimira Delača, Dragutina Grgurića, Krešimira Šteovića, Ivana Marjanovića, Nedjeljka Pečeka, Ane Mudrić, Gorana Skozita, Ede Bakse, Mije Jajića, Stjepana Rešetića, Đure Jonaša, Momčila Ignjatovića, Velibora Ignjatovića, Ljubice Bodegrajac, Pavla Amidžića i Miodraga Vučkovića.

Predložio je da se pročita slijedeća dokumentacija:

- dokumentacija u prilogu prijave Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave zagrebačke, Sektora kriminalističke policije, Odjela općeg kriminaliteta broja 511-19-10-11/1-K-136/10 od 10. prosinca 2010.,
- ukupno 282 dokumenta pričuvne postrojbe MUP-a RH i fotografije u fasciklu „Dokumentacija postrojbe“,
- dokumentacija u fasciklu „Bujavica“ i to: dopis PU zagrebačke - Odjela za suzbijanje općeg kriminaliteta broj: 511-18-12/4-4203/91 od 10. siječnja 1992. o daktiloskopiranju tijela Miloša Ivoševića, Rade Paića, Marka Grubića, Veljka Stojakovića, Vase Miletića i Milorada Miletića nađenih na području Bujavice 27. studenoga 1992., zapisnike Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu s fotodokumentacijom sačinjenom u povodu obdukcija 12 leševa nađenih na području Bujavice,
- dokumentacija u fasciklu „Mali Gaj i Veliki Jarak“ i to: Posebno izvješće Policijske uprave Požeško-slavonske, III. Policijske postaje Pakrac broj: 511-22-30-KU-61/92 od 28. srpnja 2000. s priloženim zapisnicima o obdukciji 8 leševa nađenih na lokacijama Veliki jarak i Mali Gaj, dva fotoelaborata broj: 511-02-02-II-18-20/1992 i 511-22-03-3-1/4-KU-61/92-04, te dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 7. prosinca 2010. o identifikaciji posmrtnih ostataka Mirka Cicvare s dokumentacijom,

- dokumentacija u fasciklu „Kukunjevac“ i to: Završno izvješće Komisije stručnjaka UN osnovano u skladu s odlukom Vijeća sigurnosti 780 (1992) - Dodatak X.B, Masovne grobnice – Pakračka Poljana,
- zapisnik istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji Kir 532/95 od 13. studenoga 1995. s fotodokumentacijom,
- zapisnik istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji od 8. i 9. srpnja 2010. s fotodokumentacijom,
- dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, klase: 563-04/10-0010/4, ur. broja 519-08-10-37 od 17. prosinca 2010. o identifikaciji posmrtnih ostataka Ljubana Harambašića, Tejkana Kutića, Pavla Ignjatovića, Mihajla Vučkovića i Ostoje Subanovića,
- dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, klase 563-04/11-0010/1 ur. broja 519-08-11-33 od 12. travnja 2011. o identifikaciji posmrtnih ostataka Bože Velebita, Stoje Ignjatović i Ljubice Vučković,
- skice mjesta događaja,
- zapisnik ŽS Zagreb Kir-Rz-25/10 o ispitivanju Đorđa Gunjevića s knjigom autora Đorđa Gunjevića “Evakuiran u Pakračku Poljanu“,
- spise ŽS u Zagrebu br K-104/92 (ubojstvo obitelji Zec) i K-73/98 (tzv.“Pakračka Poljana“) kao i predmet u tijeku općinskog suda u Kutini broj K-1/08 protiv okr. Zvonimira Zakošeka i dr. zbog kaznenog djela iz čl. 46. st. 4. KZRH

Predložio je da se pregledaju dva DVD-a pribavljena od HRT-a na kojima su zabilježeni intervjui koje je okrivljenik davao toj televiziji kao i da se pregledaju novinski članci priloženi u posebnim omotima s dostavljenim sažetkom, kao i podaci o imovnom stanju okrivljenika.

Dokazni prijedlozi branitelja okrivljenika i očitovanje o prijedlozima ŽDO

Branitelj okrivljenika protivio se čitanju dokumentacije koja se nalazi u fasciklu „Bujavica“, u fasciklu „Mali Gaj“, „Veliki jarak“, u fasciklu „Kukunjevac“ te zapisnici istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji od 13. studenog 1995. te od 8. i 9. srpnja 2010. sa fotodokumentacijom. Također, protivio se čitanju dopisa Ministarstava obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 17. prosinca 2010. i 12. travnja 2011. Nije predložio njihovo izdvajanje iako smatra da su nezakoniti. Njihovu nezakonitost dokazat će tijekom dokaznog postupka i to iskazom svjedoka Mladena Pezelja.

Naveo je da je suglasan sa dokaznim prijedlozima optužbe koji se odnose na ispitivanje svjedoka. Predložio je i da se kao svjedoci ispituju: Ivan Grabić, Ivan Kvaternik, Franjo Gregurić, Josip Perković, Vladimir Šeks, Željko Tomljenović, Smiljan Reljić, Ivan Jarnjak, Duško Čikan, Đemal Paloš, Zvonimir Trusić, Zvonimir Zakošek, Nikola Cvitanović, Branko Šarić, Dam Robert, Nikola Rukavina, Žarko Domljan, Mladen Pezelj, Dario Dujić, Mijo Štimac, Ivan Vekić, Boris Tucman, Franjo Nemet, Aleksandar Stanković, Josip Vidović.

Predložio je da se od MUP-a zatraže sve odluke o imenovanju na dužnosti okrivljenika do kraja 1992. godine te sve odluke o ustroju njegove postrojbe. Predložio je i pribavljanje dnevnih izvješća MUP-a i SZUP-a za inkriminirano razdoblje, a koja su slana s tog područja.

Punomoćnik oštećenika odvjetnik Luka Šušak predložio je saslušanje Ivana Vekića na okolnost ustroja okrivljenikove postrojbe s obzirom na to da je predloženi svjedok u inkriminirano vrijeme bio Ministar unutarnjih poslova RH.

Rješenje vijeća

Vijeće je usvojilo dokazne prijedloge stranaka pa će se tijekom postupka ispitati svjedoci koje su stranke predložile. Pročitat će se navedena dokumentacija. Zatražit će se od MUP-a RH te od tijela koje je preuzelo funkcije Službe za zaštitu ustavnog poretka, dokumentacija u skladu sa prijedlogom branitelja okrivljenog Tomislava Merčepa.

Nova ročišta zakazana su za dane **16., 19., 20., 21., 26., 27. i 29. ožujka** u sudnici trgovačkog suda u Zagrebu te **2., 3., 4., 11., 12., 16., 17., 18., 24., i 25. travnja** u dvorani „B“ županijskog suda.

16. ožujka 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izvjštava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Nakon utvrđivanja da su na raspravu pristupili svjedoci Ana Mudrić, Ana Cicvara, Ana Arland, dok nije pristupila svjedokinja Dušanka Radić, za koju je dostava poziva vraćena s naznakom da je umrla, Sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Čitanje materijanih dokaza - dokumentacije priložene sudskom spisu: dokumentacija postrojbe, dokumentacija "Bujavica" - dopis PU Zagrebačke o daktiloskopiji tijela Miloša Ivoševića, Rade Paića, Marka Grujića, Veljka Stojakovića, Vase Miletića i Milorada Miletića, tijela pronađena 27.11.1991. u Bujavici, zapisnike o njihovoj obdukciji Zavoda za sudsku medicinu; dokumentacija "Mali Gaj i Veliki Jarak" - pronađeno 8 leševa, jedno tijelo idenitificirano 07.12.2010., identificirano tijelo Mirka Cicvare; dokumentacija "Kukunjevac" - Završno mišljenje Komisije stručnjaka UN osnovano u skladu s odlukom Vijeća sigurnosti 780 - Dodatak X-B masovne grobnice Pakračka Poljana (u originalu i prijevodu); zapisnici istražnog suca Županijskog suda u Bjelovaru o ekshumaciji (13.11.1995), (8. i 7. 7. 2010.) sa fotodokumentacijom; dopis o idenitifikaciji tijela Ljubana Harambašića, Tejkana Kutića, Pavla Ignjatovića, Mihajla Vučkovića i Ostoje Subanovića - 17.12.2010., dopis o idenitifikaciji tijela Bože Velebita, Stoje Ignjatovića, Ljubice Vučković; skice lokacija - pronalska tijela i položaja jedinica; zapisnik o ispitivanju Đorđa Gunjevića pred istražnim sucem i knjiga Evakuiran u Pakračku Poljanu; spise Županijskog suda u Zagrebu: K-104/92 - ubojstvo obitelji Zec, K-73/98 - Pakračka Poljana - Munib Suljić i dr.; predmet protiv Zvonimira Zakošeka (tada izdvojen iz grupe optuženika Munib Suljić i dr.) još danas se vodi pred Općinskim sudom u Kutini

Svjedokinja Ana Mudrić

Svjedokinja je izjavila da je tijekom listopada ili studenog 1991., kao novinarka HTV radila intervju sa Tomislavom Merčepom u prostorijama štaba u pakračkoj Poljani. Taj novinarski zadatak je dobila od tadašnjeg urednika informativnog programa Tomislava Marčinka. Povod razgovoru je bio napad na selo Bujavicu. Prilikom odlaska na razgovor slučajno je ušla u jednu prostoriju gdje je vidjela Peru Rajčevića, koji je bio vidno uznemiren i natečen u licu. Nije s njim razgovarala. S njom u pratnji je bio snimatelj, koji je danas pokojni. Nikome nije pričala o tome da je tamo vidjela Peru Rajčevića, iako istog poznaje od prije rata kao povjernika za općinu Pakrac i sretala ga je na skupovima Socijalističkog saveza. Prilikom razgovora sa Tomislavom Merčepom isti je uvijek bio vrlo kooperativan u surdnji, a na pitanja o Peri Rajčeviću joj je odgovorio "pustite to". Tomislav Merčep joj se nije predstavio kao zapovjednik, ali prema riječima svjedokinje zanlo se da je on tamo glavni, nije imao uniformu već zeleni kombinezon bez znakova.

Svjedokinja Ana Cicvara

Svjedokinja je izjavila da je u jesen 1991. bila u Njemačkoj te je opisala kako je saznala da joj je suprug Mirko Cicvara odveden. Njen suprug Mirko Cicvara je prije rata bio direktor Ribnjaka u Pakračkoj Poljani. Po povratku u Hrvatsku u listopadu 1991. prijavila je njegov nestanak policiji u Kutini, Crvenom križu u Zagrebu, nekoliko je puta pitala za supruga i u štabu u Pakračkoj Poljani, ali su joj tamo zaprjetili da ako nastavi dolaziti da će završiti na ratištu. Po povratku je zatekla provaljen stan, njihov osobni automobil je bio odvežen, ali poslije joj je vraćen. Na posebno pitanje zastupnika oštećenih svjedokinja je izjavila da su iz sela Ribnjak još odvedeni Iganjtović Mladen i Radić Kojo.

Svjedokinja Ana Arland

Svjedokinja je opisala kako je 16. listopada 1991. njen suprug Ostoja Subanović otišao iz kuće i nije se vratio, kako ga je ona isti dan tražila prvo u štabu Teritorijalne obrane, gdje je razgovarala sa Slavkom Gamaufom, a potom u drugom štabu, kraj škole, gdje joj nisu htjeli ništa reći. Opisala je svoje probleme tada majke dvogodišnjeg djeteta bez primanja. Svjedokinja je dodala da je tek prošle godine saznala što je s njenim suprugom kad je dobila rješenje o identifikaciji njegovih posmrtnih ostataka.

Slijedeća rasprava zakazana je za **19. ožujka 2012.**

Zapažanja:

Predsjednik sudskog vijeća vrlo profesionalno vodi raspravu; u potpunosti upozorava svjedoke na njihova prava i obveze, propituje optuženika s obzirom na njegovo zdravstveno stanje o daljnjoj mogućnosti praćenja rasprave. Prilikom saslušanja svjedokinje Arland na njeno pitanje o pravu na odštetu, zamijećen je propust sudskog vijeća u svezi upoznavanja svjedoka/oštećenika, ovdje konkretno udovica žrtava optužnice, o pravu na postavljanje imovinsko-pravnog zahtjeva u kaznenom postupku (čl. 47., Glava XI Imovinskopravni zahtjevi, čl. 414 st.4. Zakona o kaznenom postupku).

26. 03. 2012. godine - čitanje optužnice, dokazni postupak

Izještava Milena Čalić-Jelić, Documenta, centar za suočavanje s prošlošću

Postupak pratili: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb, HTV, mediji, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Nakon ponovnog otvaranja¹ predsjednik vijeća je objavio predmet glavne rasprave i sastav sudskog vijeća na koji stranke nisu imale primjedbi. Nakon konstatacije da su ispunjene pretpostavke za održavanje glavne rasprave, vijeće je utvrdilo istovjetnost optuženika.

Nakon što mu je pročitana optužnica, optuženiku su predočene odredbe o njegovim pravima u postupku iz čl. 4. i 5. ZKP-a te je isti potom izjavio da će se braniti u prisutnosti branitelja. Pozvan da se izjasni o tome kakav stav zauzima prema optužnici naveo je da se ne smatra krivim te da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Dokazni prijedlozi ŽDO

Zamjenik ŽDO predložio je ispitivanje svjedoka: oštećenih: Đorđa Gunjevića, Nikole Miokovića, Nikole Peleša, Dušana Miokovića, Stevana Brajenovića, Dušana Maletića, Save Nikolića, Ane Cicvare, Dušanke Radić, Zlatka Mudrinjaka, Danice Bogojević, Mileve Džodan, Vjere Velebit, Đurđice Ilić, Ivanke Ignjatović, Josipa Šebalja, Slavice Stojaković, Ane Arland, Slavka Gamaufa, Vladimira Delača, Dragutina Grgurića, Krešimira Šteovića, Ivana Marjanovića, Nedjeljka Pečeka, Ane Mudrić, Gorana Skozita, Ede Bakse, Mije Jajića, Stjepana Rešetića, Đure Jonaša, Momčila Ignjatovića, Velibora Ignjatovića, Ljubice Bodegrajac, Pavla Amidžića, Miodraga Vučkovića.

Predložio je da se pročita slijedeća dokumentacija:

- dokumentacija u prilogu prijave Ministarstva unutarnjih poslova Policijske uprave zagrebačke, Sektora kriminalističke policije, Odjela općeg kriminaliteta broja 511-19-10-11/1-K-136/10 od 10. prosinca 2010.,

¹ Zakon o kaznenom postupku, čl. 407 st. 1; rasprava koja je odgođena mora iznova započeti ako se izmijenio sastav vijeća.

- ukupno 282 dokumenta pričuvne postrojbe MUP-a RH i fotografije u fasciklu „Dokumentacija postrojbe“,
- dokumentacija u fasciklu „Bujavica“ i to: dopis PU zagrebačke - Odjela za suzbijanje općeg kriminaliteta broj: 511-18-12/4-4203/91 od 10. siječnja 1992. o daktiloskopiraju tijela Miloša Ivoševića, Rade Paića, Marka Grubića, Veljka Stojakovića, Vase Miletića i Milorada Miletića nađenih na području Bujavice 27. studenoga 1992., zapisnike Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu s fotodokumentacijom sačinjenom u povodu obdukcija 12 leševa nađenih na području Bujavice,
- dokumentacija u fasciklu „Mali Gaj i Veliki Jarak“ i to: Posebno izvješće Policijske uprave Požeško- Slavonske, III Policijske postaje Pakrac broj: 511-22-30-KU-61/92 od 28. srpnja 2000. s priloženim zapisnicima o obdukciji 8 leševa nađenih na lokacijama Veliki Jarak i Mali Gaj, dva foto elaborata broj: 511-02-02-II-18-20/1992 i 511-22-03-3-1/4-KU-61/92-04, te dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 7. prosinca 2010. o identifikaciji posmrtnih ostataka Mirka Cicvare s dokumentacijom,
- dokumentacija u fasciklu „Kukunjevac“ i to: Završno izvješće Komisije stručnjaka UN osnovano u skladu s odlukom Vijeća sigurnosti 780(1992)-Dodatak X.B, Masovne grobnice – Pakračka poljana,
- zapisnik istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji Kir 532/95 od 13. studenoga 1995. s fotodokumentacijom,
- zapisnik istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji od 8. i 9. srpnja 2010. s fotodokumentacijom,
- dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, klase: 563-04/10-0010/4, ur. broja 519-08-10-37 od 17. prosinca 2010. o identifikaciji posmrtnih ostataka Ljubana Harambašića, Tejkana Kutića, Pavla Ignjatovića, Mihajla Vučkovića i Ostoje Subanovića,
- dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, klase 563-04/11-0010/1 ur. broja 519-08-11-33 od 12. travnja 2011. o identifikaciji posmrtnih ostataka Bože Velebita, Stoje Ignjatović i Ljubice Vučković,
- skice mjesta događaja,
- zapisnik ŽS Zagreb Kir-Rz-25/10 o ispitivanju Đorđa Gunjevića s knjigom autora Đorđa Gunjevića “Evakuiran u Pakračku Poljanu“,
- spise ŽS u Zagrebu br K-104/92 (ubojstvo obitelji Zec) i K-73/98 (tzv. Pakračka Poljana) kao i predmet u tijeku općinskog suda u Kutini broj K-1/08 protiv okr. Zvonimira Zakoška i dr. zbog kaznenog djela iz čl. 46. st. 4. KZZRH

Predložio je da se pregledaju dva DVD-a pribavljena od Hrvatske radio televizije na kojima su zabilježeni intervjui koje je okrivljenik davao toj televiziji kao i da se pregledaju novinski članci priloženi u posebnim omotima s dostavljenim sažetkom, kao i podaci o imovnom stanju okrivljenika.

Dokazni prijedlozi branitelja okrivljenika i očitovanje o prijedlozima ŽDO

Branitelj okrivljenika protivio se čitanju dokumentacije koja se nalazi u fasciklu „Bujavica“, u fasciklu „Mali Gaj“, „Veliki jarak“, u fasciklu „Kukunjevac“ te zapisnici istražnog suca ŽS u Bjelovaru o ekshumaciji od 13. studenoga 1995. te od 8. i 9. srpnja 2010. sa fotodokumentacijom. Također protivio se čitanju dopisa Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 17. prosinca 2010. i 12. travnja 2011. Nije predložio njihovo izdvajanje iako smatra da su nezakoniti. Njihovu nezakonitost dokazat će tijekom dokaznog postupka i to iskazom svjedoka Mladena Pezelja. Naveo je da je suglasan sa dokaznim prijedlozima optužbe koji se odnose na ispitivanje svjedoka. Predložio je i ispitivanje svjedoka: Ivan Grabić, Ivan Kvaternik, Franjo Gregurić, Josip Perković, Vladimir Šeks, Željko Tomljenović, Smiljan Reljić, Ivan Jarnjak, Duško Čikan, Đemal Paloš, Zvonimir Trusić, Zvonimir Zakošek, Nikola Cvitanović, Branko Šarić, Dam Robert, Nikola Rukavina, Žarko Domljan, Mladen Pezelj, Dario Dujčić, Mijo Štimac, Ivan Vekić, Boris Tucman, Franjo Nemet, Aleksandar Stanković, Josip Vidović.

Predložio je da se od MUP-a zatraže sve odluke o imenovanju na dužnosti okrivljenika do kraja 1992. te sve odluke o ustroju njegove postrojbe. Predložio je i pribavljanje dnevnih izvješća MUP-a i SZUP-a za inkriminirano razdoblje, a koja su slana s tog područja.

Punomoćnik oštećenika odv. Luka Šušak predložio je saslušanje Ivana Vekića na okolnost ustroja okrivljenikove postrojbe s obzirom na to da je predloženi svjedok u inkriminirano vrijeme bio Ministar unutarnjih poslova RH.

Rješenje vijeća

Vijeće je usvojilo dokazne prijedloge stranaka pa će se tijekom postupka ispitati svjedoci koje su stranke predložile. Pročitat će se navedena dokumentacija. Zatražit će se od MUP-a RH te od tijela koje je preuzelo funkcije Službe za zaštitu ustavnog poretka, dokumentacija u skladu sa prijedlogom branitelja okrivljenog Tomislava Merčepa

Dokazni postupak

- 1. Čitanje materijalnih dokaza, dokumentacije i potvrda priloženih u sudskom spisu**
- 2. svjedokinja Vjera Velebit**

Vjera Velebit je svjedočila na okolnosti odvođenja njena supruga Bože Velebita, koji je 21. 10. 1991. uhićen na autobusnom kolodvoru u Kutini i odveden. Prilikom uhićenja Vjera je prepoznala Šteovića, Skozita i još dvije osobe od kojih se jedan zvao Mario. Dan poslije uhićenja u njenu kuću su došli Šteović i još trojica koje ne poznaje te su zatražili da joj preda novac - stranu valutu i ona im je dala 100 DEM i 400 švicarskih franaka, tj. sve što je imala, uzeli su novce i napisali potvrdu koju je svjedokinja potpisala kao i osoba po prezimenu Jajić. Slijedeći dan su došli Šteović i još trojica tvrdeći da im je Božo rekao da ima još novaca za koje svjedokinja nije znala. Što se tiče Tomislava Merčepa, svjedokinja ga nije osobno nikad srela iako je u nekoliko navrata tražila da je puste kod zapovjednika, vidjela ga je na TV, ali za njega se pričalo da je "strah i trepet". Ona je skoro svaki dan na različitim adresama tražila supruga, Hrvatski crveni križ, Međunarodni crveni križ, u štabu u Kutini, u Poljani je bila skoro svaki dan - nigdje nije dobile nikakve informacije. Jednom prilikom, vojnik pred zgradom u Poljani joj je rekao da se tamo događa svašta i da ako ikako može spašava supruga. U Poljani je razgovarala sa Zakošekom i osobom po nadimku Pop. Tek nekoliko godina nakon uhićenja joj je seoski električar danas pok. Zvonko Bilat rekao da je jednom prilikom pozvan popraviti struju u zatvorskim prostorijama gdje je vidio njenog supruga koji je bio sav crn, da li pretučen ili paljen, svjedokinja ne zna. Sve do ekshumacije i identifikacije nije ništa čula o suprugu. Na pitanja punomoćnika oštećenih svjedokinja navodi da su još iz Kutine nestali mnogi ljudi, a vratili su se samo Nikola i Dušan Mioković, te Arbutina koji je u međuvremenu umro.

Na pitanja branitelja okrivljenog svjedokinja je pokušala opisati uniforme kakve su nosili vojnici koji su uhitili supruga ili bili joj u kući te je izjavila da su imali različite oznake (ZNG, Tigrovi, išarane automobile, na jednom je pisalo Pop), ali da se zbog proteka vremena ne može točno sjetiti. Na sve njene upite kad je tražila pretpostavljenog ili zapovjednika, tek je ponekad odvedena kod nekih dvojice ili trojice osoba, dok se do Tomislava Merčepa nije moglo. Za njega je samo čula da djeluje, da naređuje pogubljena, što joj je između ostalih rekao i Zvonko Mutić, njen poznanik, rođen u njenom selu Velikom Vukovju, koji joj je rekao i da ne traži više supruga, a on je bio u Hrvatskoj vojsci. Na pitanje predsjednika vijeća opisala je odjeću u kojoj je odveden suprug.

2. svjedok Krešimir Šteović

Krešimi Šteović, pripadnik ZNG, 56. kutinske bojne, a u 10. mj. u sastavu Merčepovih postrojbi, sudjelovao je u uhićenju Bože Velebita. Iskazao je da je kao dio seoskih straži držao kontrolni punkt u Međuriću, da je jedan dan u njegovoj smjeni došao jedan visoki čovjek te im je dao papirić sa napisanim imenom Bože Velebita i rekao da ga moraju uhititi. U Kutini je Mario uhitio Božu i stavio

mu lisice na ruke. U pretres kuće Bože Velebita išao je sa Jajićem i još nekim pripadnicima postrojbe po naređenju Zakošeka. Koliko svjedok zna prilikom pretresa nije sačinjen nikakav poseban zapisnik, ali je vidio da je Jajić uzeo novac od Vjere Velebit i da su oni potpisali neki papirić. U listopadu 1991, kad su došle "merčepove postrojbe", Zakošek im je dao novo naoružanje, nove oznake na uniformi - policija, na punktu su kontrolirali prolazak ljudi iz susjednih sela, koji su za prolazak morali imati posebne propusnice. Najbliže ratište kontrolnom punktu bilo je selo Bujavica, po svjedokovoj procjeni 25 km udaljeno od punkta. Od pripadnika "merčepove postrojbe" svjedok je poznao samo Zakošeka, Maria, i jednog starijeg čovjeka po nadimku Dida.

3. svjedok Goran Skozit

Goran Skozit, sudjelovao u uhićenju Bože Velebita, izjavio je da nije primijetio da bi ovaj bio vezan (*u istrazi drugačije iskazao*), sada objašnjava da to nije vidio jer je na kolodvoru bilo puno ljudi. Inače isto pripadnik prvo seoskih straža pod 56. bojnomo, poslije u sastavu "merčepove postrojbe", opisao je da su imali prvo maskirne uniforme, a potom plave sa oznakom policije. Svjedok je spomenuo da se sjeća braće Mioković koji su prvo bili zarobljenici, a potom pripadnici postrojbe, da su radili u skladištu u Međuriću. Najbliže ratište njegovom kontrolnom punktu bilo je u selu Bujavica, 8 km od punkta (zračne linije). U borbi u selu Bujavica je sudjelovala 56. bojna, i policija iz Zagreba, "merčepove postrojbe". Svjedok je izjavio da je Tomislava Merčepa vidio dva put, ali njega su svi doživljavali kao glavnog.

4. svjedok Edo Baksa

Edo Baksa, *u inkriminirano vrijeme pripadnik seoskih straža, 56. bojne, "Merčepovih postrojbi"*, je izjavio da je stalno čuvao stražu na punktu u Međuriću, nije nikada vidio Tomislava Merčepa, ali da se u obližnjem kafiću pričalo da je on glavni. Čuo je da su Šteović i Skozit sudjelovali u uhićenju Bože Velebita, ali s njima nikada nije o tome razgovarao.

5. svjedok Ivan Marijanović

Ivan Marijanović, *liječnik pakračke bolnice, danas ravnatelj iste*, je izjavio da poznaje Đorđa Gunjevića, prvo kao bolničara, a potom kao upravnog pravnik, imenovanog kao pročelnika za zdravstvo Općine Pakrac, u jesen 1991. Svjedok je opisao ratnu situaciju u Pakracu u rujnu 1991., teško stanje u bolnici, evakuaciju bolesnika iz bolnice. Iskazao je da je za uhićenje Gunjevića i Maletića saznao jer je otac dr. Maletića zvao njegovu suprugu, te da je prilikom susreta sa Tomislavom Merčepom u bolnici u Kutini, kada je ovaj došao obići ranjenike, rekao da su oni (Gunjević, Maletić) pošteni ljudi, i da nije istina ono što se o njima govori (dodatno pojašnjava da se u nekim medijima pisalo da je Majetić ministar zdravstva u SAO Krajini). Tu je svjedok izjavio da je Tomislav Merčep odgovorio da će ih malo ispitati te potom pustiti. Svjedok je izjavio da je Tomislav Merčep osoba zaslužna za obranu RH, da su se poslije redovito susretali na komemoracijama žrtava u selu Kusonje.

Zapažanja monitora:

- *Predsjednik vijeća je prilikom otvaranja rasprave sve opunomoćenike oštećenih pozvao da tijekom kaznenog postupka postave svoje **odštetne zahtjeve**. Punomoćnica oštećenih obitelji Zec, Grujić te Ane Mesić je već to uradila pisanim podneskom, dok se ostalih 5 odvjetnika očitovalo da će to uraditi pisanim putem do kraja rasprave.*
- *Raspravi prisustvuje i liječnica iz bolnice za osobe lišene slobode*

27. ožujka 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Milena Čalić-Jelić, Documenta Zagreb, Maja Kovačević Bošković, GOLJP, HTV, novinari

1. svjedokinja Slavica Stojković

Slavica Stojković, udovica žrtve Veljka Stojkovića, je opisala kako je njen suprug Veljko zajedno sa susjedom Nedjeljkom Peček otišao obići njihovu srušenu kuću u selu Bujavica i nikad se nije vratio. Ona je nestanak prijavila na PU Kutina, na nekoliko mjesta u Zagrebu, pa i Poljani. U siječnju 1992. pozvana je u Zagreb radi identifikacije tijela pok. supruga, te joj je tada uručen njegov ključ i naočale. Svjedokinja je dodala da su jednom prilikom i njeni sinovi otišli u Poljanu tražiti oca, da im je propusnicu potpisala osoba nadimkom "Kosa" te im je isti prijetio da će i njih zatvoriti.

2. svjedok Nedeljko Peček

Nedeljko Peček, pripadnik 56. bojne, je izjavio da je sa susjedom Veljkom Stojkovićem bio u Bujavici, te su ih na povratku iz sela zaustavili na punktu Janja Lipa te priveli u Kutinu na obavijesni razgovor, gdje ih je ispitivao Saša Antić, iz sigurnosne službe "merčepove jedinice". Svjedok je pušten drugi dan i vraćen u svoju jedinicu, a ne zna što je bilo sa Stojkovićem. Na posebna pitanja predsjednika vijeća svjedok je pojasnio da je on vozio osobni automobil koji je bio u vlasništvu Stojkovića, da je prilikom ispitivanja objasnio Saši Antiću da su išli obići srušenu vikendicu u selu Bujavica, da mu je nakon toga isti rekao da se javi svom zapovjedniku Đuri Jonašu. Sašu Antića nakon tog ispitivanja nije nikada više vidio, naknadno se raspitivao i za svog susjeda Stojkovića ali mu nitko nije znao ništa reći. Selo Bujavica je od kontrolnog punkta na Janjoj Lipi udaljeno 3-4 km.

3. svjedok Đuro Jonaš

Đuro Jonaš, profesionalni vojnik (*u sastavu JNA do 21.04.1991. kada se stavio na raspolaganje generalu Špegelju i HV, zapovjednik obrane Kutine*) je iskazao da se sjeća uhićenja Veljka Stojkovića, da je isti priveden na obavijesni razgovor sa Sašom Antićem, te pretpostavlja da ga je ovaj poslije odveo u Zagreb. Svjedok je pojasnio da je u osobnom automobilu bio i pripadnik njegove jedinice Peček, za kojeg vjeruje da je bio pod utjecajem alkohola. Osobno je upoznao okrivljenog i to nakon dolaska njegove jedinice na to područje, drugom prilikom mu se obratio radi pomoći u naoružanju te ga je isti uputio na Zakošeka. Zatim ga je sreo i prilikom napada na selo Lovska, gdje je Tomislav Merčep bio ranjen (17.10.1991.) ta ga nakon toga nije vidio na području jer je isti nakon kutinske bolnice prebačen na daljnje liječenje u Zagreb. Inače, svjedok objašnjava da nije mislio da je Tomislav Merčep zapovjednik (*suprotno izjavio u istrazi*) već da je on osoba kojoj se može vjerovati, a pripadnici njegove jedinice su ga oslovljavali prezimenom ili sa šefe. Merčepove jedinice su stigle u rujnu 1991., a svjedok je dobio zaduženje da ih smjesti. Smješteni su u školi u Poljani, organizirana im je hrana, smještaj, kupanje. Svjedok je razgovarao sa Nikolom Rukavinom, koji se predstavio kao zapovjednik, i koji je na svjedoka ostavio dojam odlučne i stručne osobe, te je iz njegove priče shvatio da isti imaju borbenog iskustva, osobito u napadu, što njegova jedinica (56. bojna) nije imala. Tom prilikom je bio prisutan i Suljić, koji je svjedoku izgledao kao "šalabajzer". Osim navedenih pripadnika postrojbe svjedok je poznavao je Zakošeka, dr. Kinčla i mnoge druge po nadimku. Na posebna pitanja svjedok je rekao da su napadi bili : Kukunjevac 11.10.1991., te je tada Tomislav Merčep imao saobraćajku, 14.10.1991. je oslobođeno selo Bujavica, a 17.10.1991. selo Lovinac, gdje je Tomislav Merčep ranjen, a svjedok mu je slijedeći dan išao u posjetu u bolnicu u Kutinu.

29. ožujka 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Milena Čalić-Jelić, Documenta Zagreb, Maja Kovačević Bošković, GOLJP, HTV, novinari

1. svjedok Miodrag Vučković

Rekao je kako su ga jedne subote sa radnog mjesta u Varaždinskim toplicama, gdje je radio kao fizioterapeut, pozvala dva muškarca i žena obučeni u vojne odore te ga odveli preko Kutine u Pakračku Poljanu. Tamo su ga u jednoj zgradi ispitivali nakon čega je jedan muškarac s brkovima rekao drugima da ga ne diraju jer se našao "u krivo vrijeme na krivom mjestu". Kako su mu objasnili priveden je jer je njegov brat Mišo pobjegao van Hrvatske. Te večer vidio je i svog oca koji je također bio priveden, majku nije vidio. Idućeg dana vratio se u Zagreb, a nakon toga kući u Varaždin. Više nije kontaktirao sa ocem. Bio je rat, bojao se za djecu i suprugu, nije pokušavao tražiti roditelje, pomirio se sa sudbinom "ili ih ima ili nema". Svjedok je uredno poučen o pravu na postavljanje imovinsko pravnog zahtjeva. Odgovorio je: "Ne tražim ništa od nikoga, zahtjev neću postavljati".

2. svjedok Nikola Peleš

Prisjetio se situacije kada je zaustavljen na križanju u Međuriću kada je i uhićen. Na njegov upit što je skrivio jedan čovjek odgovorio mu je da je "previše srbovao". Odveli su ga u Pakračku Poljanu. Tražili su od njega 100.000,00 DEM koje on nije imao. Dok je bio zatvoren u prostoriji dolazili su razni ljudi. Željko Kinder je repetirao u njega pušku, nanišanio i pucao ali puška je bila prazna. Drugi čovjek je mlatio električnom palicom po zidu i tako ga zastrašivao. Kasnije je sa Zakošekom dogovorio da će ići kući, no, prethodno je morao dati informacije o neprijateljskim postrojbama. Uzeli su mu sve novce koje je imao.

Tomislava Merčepa je vidio nakon predaje novca u jednoj prostoriji. Uz njega je bio Krešo nadimkom "Mesar". Kasnije je na suđenju saznao da se radi o Krešimiru Prosinečkom. On je tražio da ga zakolju. Tomislav Merčep je to spriječio, rekao je da ga ne zakolju zbog "male". Tada nije bio svjestan da se radilo o Tomislavu Merčepu. Tek gledajući TV u doba kada se on kandidirao za predsjednika RH shvatio je da je osoba koja ga je spasila bio Merčep.

Opisao je i događaj kada je sa Velagićem kopao grob. Naime, jednog su dana uzeli Velagića i njega u auto te ih odveli na mjesto gdje su kopali grob. Tada je ubijen Saša Antić koji ga je ranije ispitivao. Tu je bio i Munib Suljić. Dok je bacao zemlju po mrtvom tijelu nogom ga je u nos udario Rimac. Idućeg dana Zakošek ga je pitao što se dogodilo. Odgovorio mu je da je pao sa stolca i tako se ozlijedio. Osoba nadimka "Čelo" bila je glavna za njih zatvorenike, potom Krešo "Mesar". Zakošek je ipak bio "alfa i omega" i Munib Suljić je mislio da je on zapovjednik.

O ovim događajima više puta je iskazivao u više kaznenih postupaka kao npr. o događaju kada je skoro "zaklan kao pas" kad ga je spasio Tomislav Merčep. Tada nije znao da je to bio on. Protiv Tomislava Merčepa nije se smjelo ništa govoriti "on je bio Bog". "Ako su me tada i pitali da li sam vidao u policijskoj postaji Tomislava Merčepa, vjerojatno sam rekao da ne, jer se tada tako moralo, trebalo je čuvati glavu".

Tijekom drugih postupaka bio je nazočan radnjama prepoznavanja, a na nagovor odvjetnika Krsnika rekao je da ne prepoznaje niti Zakošeka, iako ga je prepoznao, niti Rimca i Suljića, koje je također prepoznao.

"Meni su u glavi pregorili svi osigurači, ja sam na pragu 60-ih godina i ako me ubiju baš mi je svejedno" - odgovorio je svjedok na pitanje zamjenika županijskog državnog odvjetnika da li se boji.

Svjedok je upozoren na mogućnost postavljanja imovinsko pravnog zahtjeva. U dogovoru sa svojim odvjetnikom taj zahtjev postaviti će tijekom postupka.

Zapažanja monitora:

Svjedočenje je započeo i svjedok Stevan Brajenović. Na samom početku njegovog iskazivanja zdravstveno stanje okrivljenika se pogoršalo. Nakon što je pregledan po liječnici iz Bolnice za osobe lišene slobode određen je prekid rasprave. Nastavak glavne rasprave predviđen je za 2. travnja kad bi se trebali saslušati svjedoci Slavko Gamauf, Vladimir Delač, Dragutin Grgurić, Mijo Jajić. Svjedok Brajenović također će se pozvati s obzirom da nije završio svjedočenje.

Svjedoci koji su u inkriminirano vrijeme bili pritvorenici svojim iskazima potvrđuju teškoće javnog suočavanja, kako neposredno nakon pritvaranja, tako i danas. Kroz njihova svjedočenja razvidan je i njihov položaj u sudskom postupku tijekom 1998., za kaznena djela ubojstva, iznude i protupravnog lišavanja slobode (presuda Županijskog suda u Zagrebu od 15. rujna 2005. RH v. Munib Suljić i dr.).

1. svjedok Stevan Brajenović

Stevan Brajenović, *prিতvorenik Pakračke Poljane*, svjedočio je o tome kako je odveden iz svog stana u Zagrebu, na Zagrebački velesajam, a potom odveden u Poljanu. Kako je to bilo za vrijeme zračne uzbune on je sa sobom imao torbicu sa osobnim dokumentima, novcem (9700 DEM), osobni pištolj koji je uredno bio registriran. Privele su ga osobe u maskirnim uniformama, a sve to je vidio njegov susjed koji je to javio njegovoj supruzi. Odvezen je i njegov osobni automobil. U Poljanu ga je prevezao Munib Suljić, a tamo ga je dočekaao Kosa (*Šarić Branko*), te je proslijeđen u zamračenu prostoriju sa jednim stolcem i stolom. Dobio je prekrivač. Svjedok je opisao kako su se iz susjednih prostorija čuli jauci, kako su dvije starije osobe, muškarca i ženu tjerali da nauče neke pjesme, kako su ih tjerali da plešu Žikino kolo, on to nije vidio, ali je sve čuo. Jedan dan je pokušao pobjeći, provukao se kroz nekakav podrumski prozor, svi su potrčali za njim, on je pao u jednu blatnu lokvu, vraćen u jednu prostoriju gdje su bili Ducman Boris, zvan Ante te Karlović, zvan Karlo, te neka žena iz Senja, čijeg se imena sada ne može sjetiti, da je u tom trenu spazio poluautomatsku pušku, da ju je krenuo ugrabiti sa željom da se ubije ili da ga upucaju, jer nije htio da ga itko tjelesno zlostavlja. U tome ga je preduhitrio Ducman, te ga povio prema zemlji, a Karlo (*Karlović Zoran*) je u tom trenutku pucao u njega te ga ranio, metak je prošao kroz unutarnje organe i zaustavio se u karličnoj kosti. Svjedok je u nekoliko navrata ponovio da se želio ubiti, samoozlijediti, jer mu je psihički pritvoreništvo postalo nepodnošljivo. Tada ranjen je prebačen u Zagreb u bolnicu. Svoje stražare je tada poznavao samo po nadimcima, dok je njihova puna imena saznao čitavši članak objavljen u Feral Tribunu. Još u bolnici je ispitan po pripadnicima redovne policije. Na posebno pitanje odvjetnika okrivljenog svjedok je izjavio da ga do pokušaja bijega nitko nije zlostavljao u Poljani, da su mu kroz prag od vrata u samicu puštali SO₂ (sumpor dioksid, kojeg je po specifičnom mirisu prepoznao), i da je svaki dan imao velik strah od neizvjesnosti. Predočenu su mu fotografije, gdje na prvoj na poleđini piše Saša Antić i Slavica Turkalj, ali svjedok nije prepoznao nikoga, jer Saša kakvog je on vidio je imao bradu, na drugoj fotografiji je prepoznao Muniba Suljića. Za mučenje putem induktora, svjedok napominje da isto nije osobno vidio već je čuo karakterističan zvuk, praćen jaucima i zapomaganjem.

2. svjedok Slavko Gamauf

Slavko Gamauf, (*iz Poljane, zapovjednik kriznog štaba Poljana u inkriminirano vrijeme*) je kratko izložio da ga je na tadašnju dužnost postavio povjerenik Vlade za Općinu Pakrac Vladimir Delač. Svjedok je iskazao da su u rujnu u Poljanu stigli pripadnici rezervnog sastava MUP, prvo 20 ljudi, a poslije oko 500, koji su došli autobusima. Svjedok je dobio u zadatak logistički smještaj ljudi te su pripadnici postrojbi smješteni po kućama, osnovnoj školi, organizirana je hrana, ogrjev. Tom prilikom svjedok je razgovarao sa "Popom", ne zna mu ime. Kako je svjedok u istrazi izjavio da je na čelu te jedinice bio okrivljeni Merčep, sudac mu je predočio taj dio iskaza, pa je svjedok pojasnio da su te ljude svi zvali "merčepovci", ali da on ne zna tko je njima zapovijedao. Svjedok je razgovarao sa Tomislavom Merčepom o puštanju Đorđa Gunjevića iz pritvora u Poljani, te je Gunjević poslije pušten. Sa Merčepom je još razgovarao o organizaciji vojske, tj. o problemima vezanim uz ispijanje alkohola (Vondraček se napio pa su ga pritvorili i nakon tog razgovora je pušten). Svjedok je odgovorio da nije imao saznanja o uhićenim ljudima. U Poljani je bilo 10 kuća sa obiteljima srpske nacionalnosti, i nikome se nije ništa dogodilo, čak u kući Babić Miljenka, čiji su sinovi otišli u neprijateljsku vojsku, su bili smješteni "merčepovci". Na posebno pitanje predsjednika vijeća o Ani Arland, svjedok je izjavio da je poznaje, da je bila kod njega sa djetetom, da im je dozvolio da se hrane u kuhinji za vojsku, a o nestanku njenog supruga ne zna ništa, osim da je isti bio sklon piću. U seoskom domu je bilo smješteno zapovjedništvo rezervnog sastava, i svjedok je tamo razgovarao sa "Popom" (*Nikola Rukavina*), Rusom (*Mijo Jajić*), Franjom i Mađarelom. Na posebno pitanje punomoćnice oštećenih svjedok je odgovorio da ne zna da je u Poljani postajao zatvor, da je prema njegovom saznanju Gunjević bio u jednoj prostoriji u domu gdje je bilo zapovjedništvo, a ne zna da li je tamo bilo i drugih uhićenih osoba.

3. svjedok Dragutin Grgurić

Dragutin Grgurić, *pripadnik 76. bataljuna u inkriminirano vrijeme*, je izjavio da je u Kriznom štabu u Pakracu čuo da je njegov prijatelj zarobljen u Poljani te je otišao u Dom kulture u Poljanu vidjeti tko je to. Tada su ga odveli u jednu prostoriju gdje je sjedio Đorđe Gunjević, svezanih ruku koliko se svjedok sjeća, uznemiren i iscrpljen. Nakon toga je razgovarao sa zapovjednikom, mlađi čovjek sa brkovima, čije ime ne zna, kojem je objasnio tko je Đorđe Gunjević, a ovaj mu je odgovorio da on nije prvi koji je intervenirao za njega. Svjedok ne zna da li je tamo bilo i drugih uhićenih osoba, niti zna da su ljudi nestajali sa tog područja, jer je bio u svojoj postrojbi i borio se.

4. svjedok Mijo Jajić

Mijo Jajić, *pripadnik rezervnog sastava MUP, zvan Rus*, je izjavio da se prijavio kao dragovoljac na Velesajmu te ga je Stjepan Spajić upisao i rasporedio za odlazak u Poljanu. U Poljani su smješteni u osnovnu školu, sve ih je postrojio Mađarelo (*Stjepan*) i održao govor. Svjedok je sudjelovao u borbi u Kukunjevcu, poslije i u Bujavici. Tada je vidio okrivljenog Merčepa, ali samo na početku napada. U istrazi je greškom naveo da je Merčep rukovodio napadom, na raspravi pojašnjava da ga je vidio tamo ali da on kao običan vojnik ne zna koja je uloga okrivljenog bila u tom napadu. Svjedok je izjavio da nije znao za zatvor u Poljani. Pojasnio je da je u Poljani bilo više frakcija zbor nerazjašnjenog zapovijedanja, da su borci iz Vukovara imali poseban status, da vojnici poput njega nisu smjeli ništa ispitivati. Svjedok se vratio u Zagreb, te ga je Stjepan Spajić poslao na Sljeme da doveze kombi, kad je došao tamo našao se okružen ljudima u uniformama bez oznaka, sproveden je na obavijesni razgovor u Đorđićevu. Proveo je mjesec i pol u pritvoru u Remetincu, a sve je to bilo povezano s ubojstvom obitelji Zec, što je on naknadno saznao.

Zapažanja monitora:

Svjedok Stevan Brajenović, ujedno i oštećeni u ovom kaznenom postupku, koji je na zadnjem ročištu započeo davati svoj iskaz, a koje je prekinuto zbog zdravstvenog stanja okrivljenog, svjedočio je vrlo konfuzno, a u isti tren detaljno s nekim osobnim doživljajem straha. Svjedok je dugo pričao o svojim ozljedama, o bolesnoj supruzi, o djeci koji su danas svjetski stručnjaci, i ostaje upitno da li je isti ikad dobio neki vid psihosocijalne pomoći za prevazilaženje proživljenih trauma. Uredno upozoren na pravo postavljanja imovinsko-pravnog zahtjeva, svjedok nije razumio svoje pravo, ali predsjednik vijeća ga je uputio na pravnu pomoć odvjetnika.

3. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

1. svjedok Branko Šarić zvan „Kosa“

U ljeto 1991. čuo je da se stvara jedna elitna postrojba kojoj se priključio i nakon obuke u Svetošimunskoj krenuli su na ratišta. Sudjelovao je u borbama za obranu Gospića gdje je prvi puta i vidio okrivljenika. Nakon Gospića uslijedila je zapadna pa istočna Slavonija. U Pakračkoj Poljani bio je u komadu najviše 4 dana, tamo je bio zapovjednik operativne jedinice. Svjedok je izjavio da mu Tomislav Merčep u vojnom smislu nije bio zapovjednik. Nije mu davao nikakve direktne zapovjedi. On njemu nije bio dužan podnositi nikakva izvješća. Rekao je da ne zna tko mu je bio zapovjednik, svakako to nije bio Tomislav Merčep. Bila su takva vremena da se izvješća nisu niti podnosila. Zna da je Merčep na području Pakračke Poljane bio ranjen i nakon njegova ranjavanja više ga nije vidio. Imao je 244 čovjeka u svojoj jedinici. U Pakračkoj Poljani nije bilo zatvora, bar on nije za to znao. Također nije mu poznato da li je bilo ikakvih uhićenja ili zarobljavanja osoba. Osobu imena Stevan Brajenović nije znao, za njega je saznao tijekom kaznenog postupka koji se vodio protiv njega. Niti osobu imena Aleksandar Antić tada nije poznao. I za njega je čuo na suđenju i iz medija. Zvonimira Zakoška se

sjeća, on je bio logističar. Nikola Rukavina mu je bio zapovjednik na gospićkom ratištu, ne zna mnogo o njegovoj ulozi u zapadnoj Slavoniji. Zna da je Mijo Jajić sudjelovao u oslobađanju Lipika. Muniba Suljića je poznavao - on je bio pripadnik postrojbe. Njegovi najbliži suradnici su bili Dan Robert i Nikola Rukavina. Oni su bili zapovjednici svojih satnija. U Pakračkoj Poljani bio je smješten u nekakvoj zgradi koja ga je podsjećala na školu. Rekao je da su njegovi ljudi bili smješteni po privatnim kućama.

Tomislav Merčep bio je heroj, on je bio osoba koja je imala iskustvo vukovarskog rata, oko sebe je prikupljao dragovoljce i svi oni su se nazivali „Merčepovcima“. Dolazio je na kritična ratišta kako bi borcima podigao moral.

2. svjedok Dan Robert

Javio se kao dragovoljac nakon poziva kriznog štaba iz Pakraca. U Pakračkoj Poljani proveo je 3 mjeseca kao djelatnik pričuvnog sastava. Okrivljenika je vidio samo u 10. mjesecu tijekom akcije Bujavica. Došao je dan prije same akcije. Nikada im nije izdavao zapovjedi. Nikada nije vidio niti zatvor niti zatvorenike u Pakračkoj Poljani. Sjeća se kada je doveo jednu osobu u Poljanu, zatvorio ju u šupu gdje je proveo sat vremena do dolaska policajaca koji su ga odveli. Do njihova dolaska tu osobu nitko nije ispitivao. Drugih uhićenja nije vidio.

Za Branka Šarića zvanog „Kosa“ rekao je da je bio zapovjednik, on je raspoređivao snage na bojišnicu. Spomenuo je bazu koja se nalazila u maloj kućici na kraju sela kraj pruge. Tamo su svako jutro dolazili na dogovor. Tamo su se rješavali tekući problemi. Znali su mu se javljati ljudi iz Zagreba ili Garešnice koji su se raspitivali za nestale osobe. Nije znao zbog čega su dolazili baš kod njih. Na tim sastancima u bazi nisu o tome razgovarali sa Brankom Šarićem. On nije smatrao da je to važno. Moguće je da su se i kod njega raspitivali za nestale osobe.

Opisao je i situaciju kada je sreo Muniba Suljića kojeg je poznavao još iz Gospića, u Zagrebu u kući Mihajla Zeca. Sa prijateljem Čedomirom došao je do Zeca na Trešnjevku. U kući je bio i Munib Suljić, koji je ubrzo kuću napustio, a on je ostao s prijateljem. Mihajlo Zec je tražio od njega da mu nabavi i proda kratko oružje. Rekao mu je da to neće moći na što je Mihajlo Zec odgovorio: "Kako ti ne možeš kada ovaj što je otišao može", misleći pri tome na Suljića.

Pojasnio je da je Tomislav Merčep dolazio u akcije njihove postrojbe jer su im trebali heroji. Merčep je u Vukovaru već imao uspjeha, bio je na glasu kao uspješni vukovarski borac.

3. svjedok Nikola Rukavina

Zapovijedao je postrojbom MUP-a koja je i nosila naziv po njegovom nadimku "Pop". Ne zna iz kojeg razloga su je nazivali "Merčepova". Merčep mu nikada nije izdao niti jednu zapovijed. To je bila postrojba koja je krenula iz Vukovara. U razgovoru s Ivanom Vekićem u Zagrebu doznao je da je Gospić u velikoj opasnosti. Nakon Gospića na Velesajmu čuli su za situaciju u Pakracu pa su odlučili krenuti na Pakrac. Doznao je da se mora javiti Slavku Gamaufu u vezi logistike, naoružanja i sl. U postrojbu je pokupio i nekoliko dječaka iz Zaboka. Predvodio ih je "Okac". U toj grupi bio je i Munib Suljić. Primijetio je da je bio vrlo smušen, izazivao je strah, nije mogao izdržati sav psihički pritisak, znao je biti agresivan prema dečkima koji su dolazili iz Zagreba. Oni su bili uplašeni pa prvih dana po dolasku nisu išli u oružane sukobe kako bi se naviknuli na situaciju. Suljić je pred njima glumio zapovjednika. Odstranio ga je iz te jedinice. Mnogi su željeli biti dio te postrojbe. Dobio je i jednu riječku grupu. Jedna postrojba je bila i iz Čazme, jedna iz Bjelovara, Virovitice.

Sudjelovao je u napadu na Bujavicu. Vezano za taj događaj, tj. Napad, Merčep je dao intervju Ani Mudrić. I on je bio prisutan tijekom davanja tog intervjua. Ne sjeća se da je ona Merčepa upozorila da u štabu postoji neki zarobljenik. On ne zna da je neka osoba bila zarobljena u to vrijeme.

Za Branka Šarića rekao je da je radio u kancelariji kad ga je upoznao. I on se smatrao zapovjednikom. Za Zvonimira Zakoška također je čuo ali ne zna ništa o njemu. I Aleksandar Antić je prošao kroz postrojbu ali nije djelovao u njoj. U Pakračkoj Poljani nije bilo puno civila. Sjeća se da su neki dolazili i tražili svoje bližnje. Dolazila je jedna žena (Ana Cicvara) koja je tražila svog supruga.

Zapažanja monitora:

Rasprava je prekinuta u 15.00 sati. Svjedok Nikola Rukavina bit će pozvan iznova. Svjedok Mladen Pezelj, koji se odazvao pozivu na današnje ročište, nije ispitan pa će mu poziv biti upućen iznova za dan 24. travnja 2012. godine.

4. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

1. svjedok Đemal Paloš

U kolovozu 1991. godine počeo je raditi na ustroju Hrvatske policije. Njegov prijatelj dr. Šretar je u rujnu nestao u Lipiku pa je sa Tomislavom Merčepom krenuo u Pakrac u potragu za njim. Putem su doživjeli prometnu nesreću, to je bilo 13. listopada. Nakon liječenja u bolnici vratio se na područje Pakračke Poljane. Tamo je zapovjednik bio „Kosa“, koji je sa drugih 12 pripadnika postrojbe nastradao pa je, kako je postrojba ostala bez zapovjednika, on preuzeo zapovjedništvo. Nije pisao nikakva izvješća Merčepu. Od nikoga nije primao zapovjedi. Njegov zamjenik bio je Nikola Cvitanović, inače zapovjednik 1. satnije. Dušana i Nikolu Miokovića ne poznaje, Nikolu Peleša je susreo jednom prilikom kada mu je pristupio i pitao ga kada će moći kući. Nakon razgovora s načelnikom PP u Kutini on je pušten. Vidao je i Branka Velagića. Njih je vidao u prostoriji kod vatrogasnog doma. Čuo je od Nikole Cvitanovića da ga je netko od vojnika ozlijedio. Prisjetio se i kada ga je jedna žena po imenu Slavica pitala za svoga supruga. Raspitivao se za njega ali nije doznao ništa. Nakon njegova preuzimanja postrojbe nije primijetio da je bio stradavanja osoba od djelovanja koja nisu bila ratna. Ne zna za nogometno igralište sa svlačionicama koje je bilo na području Pakračke Poljane.

2. svjedok Zvonimir Trusić

Rekao je da je bio osnivač dragovoljaca Domovinskog rata, formirao je i centar na Zagrebačkom velesajmu gdje su se okupljali dragovoljci. Postrojbe dragovoljaca Domovinskog rata bile su dijelom u sastavu MUP-a, a dijelom u sastavu HOS-a. Što se tiče postrojbi u Pakračkoj Poljani zapovjedništvo nije postojalo u formalnom smislu. Postrojbe su bile formirane putem dragovoljaca i nisu imale službene zapovjednike. Oni su se birali „ad hoc“ za određene akcije. Vidio je Merčepa u Poljani i zna da je neposredno po dolasku bio ranjen. On se svojim djelovanjem, prvenstveno u Vukovaru, nametnuo kao ratnik i borac za Hrvatsku. Ne zna da li je u Poljani bio kakav zatvor. Smatra da u zoni djelovanja je i normalno da postoji prostor gdje će se zadržavati eventualno zarobljeni neprijatelji. Njemu nije poznato da su tamo stradavale osobe van ratnih operacija. Nitko mu se nije obraćao zbog osoba koje su eventualno nestajale. Muniba Suljića nije poznavao kao ni Igora Mikolu. Stipe Mandarelo se također priključio postrojbi u Pakračkoj Poljani. Sa njim nije bio u dobrim odnosima.

3. svjedok Zvonimir Zakošek

Bio je pripadnik postrojbe za posebne namjene policije Pakračka Poljana od 1. listopada '91. do 31. siječnja '92. godine. Bio je zapovjednik logistike. U početku su bili smješteni na željezničkom kolodvoru, a kasnije zbog opasnosti od avionskih i topničkih napada skladište je premješteno u Međurić. Merčepa je upoznao na Zagrebačkom velesajmu kao i Zvonimira Trusića. Oni su mu rekli za formiranje postrojbe koje je kasnije i postao član. Zna za ranjavanje Merčepa na području Poljane. Nakon toga vidio ga je u par navrata u Zagrebu. Merčepu je osobno podnio izvješća dva puta. Nakon

što je sastavio popis pripadnika postrojbe i njihova oružja i, drugi put, nakon što ga je zamolio da sredi situaciju sa natanjanjem goriva na pumpi u Pakračkoj Poljani.

Zna da je Đemal Paloš prije nego je postao zapovjednik u postrojbi radio u MUP-u te je postao zapovjednik nakon njegova ranjavanja, a to je bilo 25. listopada '91.

Razjasnio je da su, što se tiče zapovjedne strukture, postojale tri satnije koje su imale svoje zapovjednike. Jedan je bio Nikola Cvitanović, zatim još jedan Nikola ali mu se prezimena ne sjeća i osoba prezimena Dan. Postojala je i logistika kojoj je on bio zapovjednik. Njegov zapovjednik bio je zapravo Stipe Spajić. Ove tri satnije imale su svoje zapovjednike koji nisu imali jedinstvenog zapovjednika na terenu. Tomislav Merčep vodio je akcije do ranjavanja, misli da se strategija akcija osmišljavala u suradnji sa njim, on je donosio odluke o provođenju akcija, doslovno je predvodio te akcije. Zna da je u Poljani postajao pritvor. Nakon što su skladište preselili iz Poljane u Međurić, na kolodvoru je sreo dva brata koji su bili zatvoreni. To su bili Nikola i Dušan Mioković. Oni su mu govorili da ih je Munib Suljić maltretirao. Zamolili su ga da dođu raditi kod njega u skladište, bili su u lošem stanju, pretučeni. Zna da je Peleša priveo Munib Suljić i još jedan čovjek. Čuo je i za Božu Velebita koji je također bio pritvoren. Nema neposrednih saznanja o ubojstvima osoba. Pritvor u Pakračkoj Poljani bio je smješten na prvom katu društvenog doma, a kasnije u kućici u blizini škole. Poznao je i Miju Jajića koji je bio pripadnik postrojbe, Branko Šarić bio je zapovjednik postrojbe. Potvrdio je da se i protiv njega vodio kazneni postupak zbog radnji poduzetih prema Nikoli Pelešu koji je bio uhićen u Međuriću kada je on bio zapovjednik. U tom postupku dva je puta oslobođen, na kraju je nastupila zastara. Poznao je Aleksandra Antića, koji je dolazio na područje Poljane, nema saznanja što se s njim dogodilo. Na kraju, što se tiče zapovijedanja akcijama, dodao je da zna da je Merčep sudjelovao u akciji na Kukunjevac kada je i ranjen. Pretpostavlja da je bio zapovjednik u toj akciji. To je zaključio jer, poznavajući njega, sumnja da bi dozvolio da itko drugi bude na čelu postrojbe. Pisane zapovjedi o akcijama nije vidio.

4. svjedok Nikola Cvitanović

U Domovinskom ratu sudjelovao je od samih početaka, priključio se dragovoljcima Domovinskog rata. Nakon dolaska u Pakračku Poljanu bio je zapovjednik grupe ljudi, zatim voda pa satnije i konačno 15. prosinca 1991. godine postao je zapovjednik postrojbe. Postrojba je bila dosta neorganizirana. U njoj je bilo dosta samozvanih zapovjednika. S vremenom u postrojbu je uveden red. Prije njega zapovjednik je bio Đemal Paloš koji je smijenjen jer nije obavljao dužnost zapovjednika. 1. veljače 1992. godine postrojba je prešla u sastav I Brigade HV. Merčep se došao oprostiti sa njima. Bio im je zapovjednik, svi su ga smatrali zapovjednikom, iako nije stalno bio sa njima.

Sjeća se da su prilikom primopredaje zapovjedništva Paloš i on zatekli dvoje zarobljenika. Misli da su to bili taksisti, Peleš i Velagić. Osobno ih je odveo u Kutinu u PP. Prisjetio se i događaja kada je jedna starica došla i pitala ga za dvojicu muškaraca koji su bili tamo zatvoreni. Pustili su ih jer nije bilo dokaza protiv njih. Osobno ih je odveo do sela kraj Garešnice. Nije mu bilo poznato ništa o ubojstvima u Pakračkoj Poljani van ratnih djelovanja.

Znao je Muniba Suljića koji je u postrojbu došao sa grupom ljudi iz Zagreba. Vodio ih je "Okac". Brzo je izbačen iz postrojbe. Kasnije je dolazio u postrojbu i družio se sa ljudima koji nisu bili pripadnici postrojbe. Žalosno je da se zbog tih nekoliko ljudi "pljuje" po ljudima koji su napravili najviše za domovinu. Suljić se družio sa Mikolom, Rimcem, Mlinarićem. Htjeli su im zabraniti dolazak na to područje, no, oni su imali odobrenje "odozgor". Kasnije je saznao da su oni privodili ljude.

Zatvor je bio smješten u prostorijama nogometnog igrališta. Nije znao da li je u vatrogasnom domu bila prostorija u kojoj je bio zatvor. Mijo Jajić bio je zapovjednik sigurnosti nadležan za prostor oko nogometnog igrališta.

1. svjedok Ivan Kvaternik

Ivan Kvaternik, koji je u početku rata bio pripadnik rezervnog sastava policije na ratištu u Topuskom, a od 27.11.1991. i formalno zaposlen u MUP u Odjelu za obrambene pripreme, je izjavio da je koordinirao rad i brinuo se za potrebe pripadnika postrojbi pričuvnog sastava MUP (plaće, statusna prava i sl.). Na čelu tog odjela bili su Slavko Lukić, a potom Ivan Grabić. Tomislav Merčep je u to vrijeme bio savjetnik Ministra (MUP), ali svjedok nikada nije vidio rješenje da bi ovaj bio imenovan zapovjednikom neke postrojbe, niti ima saznanja da bi isto i postojalo.

Tomislav Merčep kao Vukovarac je svakodnevno primao velik broj izbjeglih iz Vukovara te u želji da im pomogne izdavao potvrde - rukom pisane i potpisane po njemu vezane uz smještaj u hotelima ili ostvarivanje njihovih prognaničkih prava. Sjeća se da je okrivljeni otputovao u SAD u prosincu 1991., a da mu je svjedok javio telefonom da se za ubojstvo obitelji Zec sumnjiče neki pripadnici postrojbe Pakrac. Svjedok je to javio jer je "imao moralnu i ljudsku obavezu" to javiti okrivljenom. Na posebno pitanje zašto, svjedok pojašnjava da je ta postrojba formirana još u Gospiću, a da je Tomislav Merčep koordinirao djelatnosti oko formiranja iste. Sjeća se da su osumnjičeni bili Siniša Rimac i Igor Mikola, mladi Vukovarci koji su isto dolazili kod okrivljenog. Na posebno pitanje svjedok odgovara da okrivljeni Merčep nije obilazio druge postrojbe pričuvnog sastava (na drugim ratištima) već samo tu u Poljani. Zna da je Tomislav Merčep bio ranjen u akciji Lovska, ne zna u kojem je svojstvu učestvovao u istoj. Svjedok je osobno bio u Poljani u dva navrata, jer je dovezio oružje, nema saznanja da je tamo bio neki zatvor. Zapovjednik je tamo bio Nikola Cvitanović, a oružje je predao logističaru Zakošku.

2. svjedok Duško Čikan

Svjedok, u inkriminiranom razdoblju zapovjednik riječkog voda dobrovoljaca od 57 vojnika, priključenog rezervnom sastavu MUP-a u Poljani, je izjavio da je njegov vod mobiliziran i sazvan u 6. mjesecu u Rijeci iz redova dobrovoljaca po pripadnicima tamošnjeg HDZ-a Marine Nuić i Patrika, čijeg se imena ne sjeća. Upućeni su na pakračko ratište 14.10.1991. U Pakračkoj Poljani ih je dočeka Nikola Rukavina. Svjedok je bio ranjen prilikom napada na Lovsku, te prevežen u bolnicu u Garešnici. Zna da je Tomislav Merčep ranjen u istoj akciji, 2 sata prije njega i prebačen u bolicu u Kutini. Ne zna u kojoj je funkciji Tomislav Merčep učestvovao u napadu, ali vjeruje kao običan vojnik.

Osobno je upoznao Miru Bajramovića, za kojeg izjavljuje da je "smeće jedno", što pojašnjava da mu nije htio pomoći kad je jedan mladi vojnik Bojan ranjen u napadu na Lipik. Poznaje i Muniba Suljića, kojeg naziva slobodnim strijelcem, koji je nosio uniformu sa oznakam MUP-a, vozio automobil, imao svakakvo oružje, i puno se hvalio, ali nije bilo jasno kojoj postrojbi on pripada, niti je vidio da je učestvovao u nekoj borbenoj akciji. Poznaje i Igora Mikolu i Sinišu Rimca jer su isti uvijek bili u pratnji Muniba Suljića. Aleksandra Antića ne poznaje. Svjedok je ponovno ranjen u akciji u Lipiku, u prosincu 1991., te se nakon pripojenja jedinice HV-u - 1. brigadi Tigrovi razvojačio i vratio kući.

12. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

1. svjedok Josip Perković

U razdoblju od rujna 1991. godine do siječnja 1992. godine bio je pomoćnik Ministra obrane Gojka Šuška i to za sektor sigurnosti i paralelno s tim Načelnik uprave sigurnosno informativne službe. Često su komunicirali sa Ministarstvom unutarnjih poslova. Rekao je da zna za postrojbu kojom je zapovijedao Tomislav Merčep, koji je bio prvo pomoćnik Ministra unutarnjih poslova, a potom njegov savjetnik. Misli da su ga pripadnici njegove postrojbe tretirali kao zapovjednika. Sjeća se događaja koji se odigrao u jesen 1991. godine, kada ga je jedne nedjelje tadašnji Ministar Šušak poslao na Zagrebački velesajam da ispita da li se tamo okupljaju paravojne postrojbe. Postupio je po taj

zapovjedi, pronašao je objekt na Velesajmu kojeg su čuvala naoružane osobe obučene u vojne odore bez oznaka. Nisu mu pokazali dokumente za identifikaciju i nisu ga pustili u objekt. Odgovorili su mu da je to zapovijed njihova zapovjednika Tomislava Merčepa. O svemu je obavijestio Ministra obrane i o tome je sačinio bilješku. Ne zna da li je postojala zapovijed kojom se Tomislav Merčep imenovao za zapovjednika svoje postrojbe, ali tako su ga tretirali pripadnici MUP-a.

Potvrdio je da su u njegovu službu tijekom rujna pa do prosinca 1991. stizale informacije sa gospićkog ratišta, a potom i sa ratišta oko Pakraca i zbornog područja Bjelovar, koja su se odnosila na neprofesionalno ponašanje pripadnika pričuvnog sastava MUP-a kojim je okrivljenik zapovijedao. Sumnjalo se na razne kriminalne radnje, na privođenje i maltretiranje civila.

Rekao je da je Tomislav Merčep vraćen iz Vukovara u Zagreb nakon pritužbi o njegovom postupanju kao i postupanju osoba koje su se nalazile oko njega u Vukovaru.

Što se tiče ustroja, postrojbe pričuvne policije bile su početkom 1991. u sastavu službe za javnu sigurnost MUP-a. U to vrijeme započelo je intenzivno popunjavanje tih postrojbi jer su tada one mogle biti jedina oružana sila RH sve do proljeća 1991., kada se izmijenio zakon temeljem kojeg je to mogao biti Zbor narodne garde, koji je s jedne strane bio u sastavu MUP, a zapovjedništvo mu je bilo u Ministarstvu obrane.

Detalje o unutrašnjoj strukturi pričuvnih postrojbi ne zna. Ministarstvo unutarnjih poslova bilo je najbolje ustrojeno u državi i bilo je dobro organizirano. Nije se moglo dogoditi da se u postrojbama samostalno postavljaju zapovjednici.

Svaka policijska postrojba morala je podnositi izvješća o događajima i stanju na terenu koja su se podnosila rukovodstvu MUP-a. To su ovisno o okolnostima mogla biti dnevna izvješća ili izvješća u nekim dužim vremenskim intervalima. Misli da bi ih MUP svakako trebao čuvati. Izvješća koja je on dobivao sa područja Gospića i područja Pakračke Poljane stizala su do državnog vrha.

Svjedok Žarko Domljan nije pristupio raspravi, za istog je ustanovljeno da dostava poziva nije uredna.

16. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

1. svjedok Franjo Gregurić

Franjo Gregurić bio je predsjednik koalicijske Vlade od kolovoza 1991. godine pa narednih 13 mjeseci. Vladi je bio osnovni cilj da osigura obranu države što se radilo kroz Ministarstvo unutarnjih poslova. Također, ona je trebala osigurati svakodnevni život građana i imala je veliku vanjsko političku aktivnost zbog pokušaja zaustavljanja agresije na Hrvatsku. Vlada je najmanje bila upoznata sa vojnim aktivnostima na terenu u to vrijeme. On osobno, kao ni uži kabinet Vlade, nije znao ništa o vojnom djelovanju okrivljenika. Kazao je da se sjeća jedne sjednice Vlade, na kojoj je bio prisutan i sam predsjednik Tuđman, na kojoj se govorilo o potrebi uvođenja reda u obrani Hrvatske, odnosno reda u paravojnim postrojbama koje su tada djelovale - prvenstveno se to odnosilo na HOS. Svjedok se ne sjeća da mu je Josip Perković osobno davao informacije o zbivanjima u Pakračkoj Poljani. "Vlada od tajne službe nije niti dobivala izvješća već su ona trebala biti upućivana Predsjedniku države i Ministru unutarnjih poslova kao i Ministru obrane", pojasnio je svjedok. On osobno niti od predsjednika države niti od drugih ministara nije dobivao informacije koje bi se odnosile na predmet kaznenog postupka protiv okrivljenog Tomislava Merčepa. Prve informacije o tim događajima dobio je iz tiska. Za nikoga tko je bio zatočen u Pakračkoj Poljani nije intervenirao.

2. svjedok Vladimir Šeks

Vladimir Šeks je od 10. travnja do 10. kolovoza 1992. godine bio javni tužitelj RH i s obzirom na tu funkciju ima saznanja koja se odnose na kazneni postupak protiv okrivljenog Merčepa. U travnju 1991. godine imenovan je za suca Ustavnog suda Jugoslavije, a na tu dužnost je stupio u srpnju 1991. godine. U kolovozu te iste godine imenovan je za predsjednika regionalnih kriznih štabova za istočnu Hrvatsku, a u taj krizni štab je predsjednik Tuđman imenovao i Tomislava Merčepa. Na toj funkciji se zadržao do rujna 1991., kada je imenovan za koordinatora općinskih kriznih štabova za Osijek, Vukovar i Vinkovce. Okrivljenog Merčepa upoznao je još 1989. godine. Zna da je bio ključna figura u osnivanju HDZ-a u Vukovaru gdje je bio predsjednik gradskog odbora. Zna i da je tijekom ljeta 1991. godine "prekomandiran" u Zagreb gdje je postao savjetnik u Ministarstvu unutarnjih poslova. Rekao je da nema neposrednih saznanja o putovanju Tomislava Merčepa u SAD i Kanadu. Također je potvrdio da zna da je kao savjetnik Ministra unutarnjih poslova koncem 1991. godine bio na gospićkom ratištu kao i na ratištu u Pakračkoj Poljani. Kroz medije je označavan kao osoba ključna za obranu države. Prema njegovim spoznajama okrivljeni Merčep nije bio formalno imenovan zapovjednikom postrojbe pričuvnog sastava MUP-a u Pakračkoj Poljani. On je figurirao kao neformalni lider, tj. vođa te skupine. Konačno rekao je da je iz javnotužilačkih spisa crpio informacije o uhićenim osobama na području Pakračke Poljane. Kod njega nitko nije nikada intervenirao zbog uhićenja neke osobe na području Pakračke Poljane.

17. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Smiljan Reljić

Smiljan Reljić, *od rujna 1991. pomoćnik Ministra unutarnjih poslova, za javnu sigurnost*, je izjavio da je u rujnu 1991. upoznao okrivljenog Merčepa koji je bio savjetnik ministru, ali da je već prije čuo za njega. Tomislav Merčep je kroz medije figurirao kao osoba važna za obranu zemlje, bio je na gospićkom, potom pakračkom ratištu, na kojem je i ranjen, što je još više doprinijelo toj slici heroja. Tomislav Merčep je imao bazu na Velesajmu, 8. paviljon, te kafić "Star" i drugu u svojoj kancelariji u MUP-u.

U to vrijeme primarna zadaća policije je bila vezana uz obranu RH.

U studenom i prosincu 1991., nakon ubojstva obitelji Zec, policija je uhitila osumnjičene, provela obavijesne razgovore sa istima. U vrijeme uhićenja osumnjičenih Tomislav Merčep nije bio u RH. Početkom 1992. podnesena je kaznena prijava protiv osumnjičenika, pa i Tomislava Merčepa. Svjedok ne zna je li dalje postupano po istoj u svezi s Merčepom. Prilikom uzimanja izjava od osumnjičenih potvrdili su sumnje vezane uz Pakračku Poljanu, jer su prije dobivali određene informacije o kriminalnim radnjama na tom području, vezano uz pritvaranje ljudi iz tog kraja. Informacije su dobivali od policijskih postaja, a sami nisu mogli operativnim putem provjeriti iste jer je to bilo ratište. U studenom mjesecu osnovan je sektor krim-policije u MUP-u, gdje je svjedok imenovan za pomoćnika načelnika. Izvještavali su, između ostalog i o situaciji u Pakračkoj Poljani. To je bila jedna vrlo deliktana situacija jer Tomislav Merčep je bio savjetnik ministra, sa već spomenutom medijskom figurom heroja, pakračka pričuvna postrojba na prvoj crti bojišnice/razgraničenja. Svjedok je osobno razgovarao sa Tomislavom Merčepom u svezi indicija o počinjenim kaznenim djelima, a okrivljeni je pokušao opravdati osumnjičene njihovom obiteljskom situacijom (roditelji i drugi stradali u Vukovaru), s njima je imao emotivnu vezu. Na posebno pitanje okrivljenog i njegovog odvjetnika svjedok je odgovorio da Tomislav Merčep nije pokušao opravdati zločine, već je rekao da ih treba istražiti i počinitelje kazniti. Tomislav Merčep je isto bio predmet izvještaja, a oni su podnošeni Franji Tuđmanu, predsjedniku RH, predsjedniku Vlade Franji Greguriću, Josipu Manoliću, kasnije i Nikici Valentiću. Svjedok je rekao da se sa istima i osobno sreo i razgovarao o tim izvještajima i da nije točno ono što je jednom u medijima izjavljeno da je Franjo Tuđman izjavio pustite dečke iz Pakračke Poljane, tj. da se protiv njih ne bi trebali pokretati kazneni postupci.

Na pitanje da li i danas postoje ti izvještaji svjedok je odgovorio da bi morali postojati, da bi trebali biti arhivirani ukoliko ih netko nije slao dalje.

O samoj postrojbi, svjedok je izjavio da je to bila pričuvna postrojba MUP-a, da je pakračka postrojba formirana po povratku s gospićkog ratišta, na Velesajmu, da je skupa s njima u Poljanu otišao i Tomislav Merčep, da je zapovjednik te postrojbe kasnije bio Đemal Paloš. Svjedok je objasnio da je bilo slučajeva da su se pojedine vojne skupine i samo-prozvale "merčepovcima", kao primjer tome navodi slučaj u Rijeci gdje je skupina vojnika radila nered u hotelu, s njima je bila i žena po imenu Marija, za koju je svjedok znao da je pripadala krugu ljudi koji su se deklarirali kao pripadnici merčepove postrojbe.

Na pitanje vezano uz planinarski dom Adolfovac, svjedok je rekao da ne zna da su tamo službeno bile smještene neke postrojbe, ali da nakon odvoženja žene i kćerke ubijenog Mihajla Zeca i to policijskim kombijem, bilo je očito da se taj planinarski dom koristi kao baza određenog broja ljudi.

Slijedeća rasprava zakazana je za 18. travnja 2012.

18. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Prilikom otvaranja glavne rasprave, predsjednik vijeća je konstatirao da svjedok Boris Tucman nije pristupio ročištu, ali je svoj izostanak opravdao telefonskim putem.

Svjedok Ivan Jarnjak

Ivan Jarnjak, *zamjenik Ministra unutarnjih poslova u inkriminirano vrijeme*, je izjavio da je krajem kolovoza 1991. postao zamjenik Ministra unutarnjih poslova. Tako je i upoznao okrivljenog Merčepa koji je u to vrijeme bio savjetnik ministru Ivanu Vekiću (MUP). Svjedok je krajem ožujka/početkom travnja 1992. imenovan za ministra unutarnjih poslova. Svjedok je izjavio da je MUP uglavnom imao saznanja o počinjenim zločinima te da su oni svoj posao odradili u sklopu policijske obrade, pa tako i u slučaju ubojstva članova obitelji Zec i Pakračke Poljane, s tim da dodaje da se na području Poljane nisu mogli raditi izvidi zbog blizine ratišta. Kriminalističku obradu su koliko se sjeća odradili Smiljan Reljić i Marijan Benko. Kako je MUP imao saznanja da su u ratu počinjeni i ratni zločini u listopadu 1991. osnovan je Odjel za istraživanje ratnih zločina, pri odjelu kriminalističke policije, ali se svjedok ne sjeća tko je bio načelnik tog odjela.

O pričuvnom sastavu policije svjedok je izjavio da je u vrijeme formiranja rezervnog sastava bilo samo-organiziranih dobrovoljaca koji su se priključili nekim postrojbama i čiji se status naknadno priznavao te da stoga i nije bilo provjera svih pripadnika postrojbi, da se je postojba pričuvnog sastava trebala po dolasku na neki teren javiti načelniku policijske uprave. Tada je već bilo registrirano 25000 pripadnika pričuvnog sastava od kojih je 12000 MUP zadržao, a ostale razdužio i stavio na raspolaganje HV-u. Ovlasti pripadnika pričuvne policije bile su napisane na njihovim iskaznicama.

Svjedok ne zna tko je zapovijedao postrojbom u Pakračkoj Poljani, on osobno nije dobivao izvještaje od te postrojbe, ali su izvještaji išli u operativni centar te ih je operativno dežurstvo razvrstavalo i slalo prema prirodi izvještaja (krim policiji, prometnoj...). Svjedok je dobivao pregled stanja na bojišnicama. Ta se dokumentacija čuvala i arhivirala u MUP-u, čak su se snimali i telefonski pozivi operativnom centru. Za obranu zapadne Slavonije akcije je predvodio Đuro Dečak, odnosno HV, dok je MUP samo sudjelovao, jer zbog porasta kriminala u ono vrijeme, MUP je povećao aktivnosti oko svojih temeljnih zadataka. Na posebno pitanje u svezi sa prijavama nestanka osoba, svjedok je izjavio da kod njega nitko nije intervenirao radi osobe koja je nestala na tom području, ali inače se sa prijavama postupalo oprezno jer se naknadno nekad saznalo da je osoba prešla na okupirano područje ili u inozemstvo. Svjedok ne zna da je u Pakračkoj Poljani bio zatvor, ne zna za uhićenike ili nađena ili ekshumirana tijela, jer vrh MUP-a nije dobivao takve informacije već nadležne osobe. Ne sjeća se da je u radu u Vladi Pakračka Poljana posebno spominjala.

S Tomislavom Merčepom svjedok je prvi put neposredno razgovarao početkom 1992. godine. On ne zna kako je Tomislav Merčep postao savjetnikom jer je ovaj prije njega bio u MUP-u. Kad je postao ministar zadržao je Tomislava Merčepa u ulozi savjetnika osobito u svezi poslova oko dokumentiranja statusa pripadnika pričuvnih postrojbi, oko Udruge hrvatskih dragovoljaca i branitelja Domovinskog rata. Svjedok ne zna koje je poslove Merčep obavljao prije, nije dobio pritužbe o ponašanju okrivljenika sa terena. Svjedok je izjavio da savjetnik nije mogao samostalno, bez dogovora sa

ministrom otići na teren. Ne zna da li je Tomislav Merčep imao dopuštenje ministra Vekića. Svjedok ne zna da li se je okrivljeni Merčep borio na terenu, on samo preko TV zna da je ovaj bio na području Pakraca, Slavonije, ali nije siguran za Gospić. Zna da su se neke postrojbe prozvale Merčepovci, Glavaševi, Norčevi, Dečakovi, ali razlog tome je što su se neke osobe nametnule kao ratnici, jer tada nije bilo činova, pa su postrojbe vezali uz određene osobe. Svjedok nije bio u Poljani, niti zna da je Tomislav Merčep bio tamo, ali u jesen 1991., prilikom pregovora sa predstavnicima JNA (Andrijom Rašetom) oko preuzimanja vojarne u Gospiću skupina vojnika, koja je osiguravala prolazak kroz grad, predstavnicima UN-a se predstavila kao Merčepovci. Svjedok je još odgovorio da zna da je Tomislav Merčep bio u bolnici, a nikada nije čuo za selo Bujavica.

Svjedok Ivan Vekić

Svjedok, od 01.08.1991. do 15.04.1992. Ministar unutarnjih poslova, imenovan po odluci predsjednika RH, je iskazao je da Tomislava Merčepa poznaje od proljeća 1990. kada mu je isti predstavljen kao stranački čovjek (HDZ) koji je vodio izbore za Zapadni Srijem. Isti je 01.08.1991. došao u Zagreb, na mjesto savjetnika ministra (svjedoka) po preporuci Josipa Manolića, iako sa građevinskom edukacijom. MUP se u to vrijeme sastojao od temeljne, specijalne i pričuvne policije, pa kako se prema tadašnjim zakonima nije smjela imati vojska išlo se na zakonito rješenje proširenja pričuvne policije jer tu nije postojalo ograničenje. To primanje u pričuvnu policiju je uveo gosp. Boljkovac. Objašnjavajući hijerarhijsku povezanost u MUP-u, svjedok je pojasnio da su po ljestvici iza ministra njegovi pomoćnici, potom načelnici sektora, njihovi zamjenici i zatim savjetnici. Neki od savjetnika su sudjelovali u oružanoj borbi, pa tako i Tomislav Merčep koji je prvo bio na gospićkom, potom na pakračkom ratištu. S njim su bili Cvitanović Mika, Rimac, Rukavina, Mikula Mali...Nije postojala nikakva odluka niti zapovijed po kojoj je Tomislav Merčep bio zapovjednik. Svjedok se sjeća da je okrivljenik bio ranjen na ratištu u zap. Slavoniji, svjedok je osobno naredio da se istog preveze u bolnicu u Zagreb, jer Merčep nije htio napustiti ratište. Nakon liječenja, okrivljenik je obavljao činovničke poslove, tj. zaprimao je ljude sa vukovarskog i drugih ratišta, pomagao u njihovom smještaju i ostvarivanju prava...

Nakon ubojstva članova obitelji Zec svjedok je osobno otišao kod predsjednika RH, i izvijestio ga o ubojstvu, između ostalog djeteta, na što je ovaj zaplako. MUP je proveo istragu, prosljedio materijale DORH-u, pritvorio osumnjičenike. Tada se nije znalo da su osumnjičenici povezani sa okrivljenim Merčepom, jer osumnjičeno je 4-5 osoba, a na ratištu je bilo 200 pripadnika. Svjedok je osobno potpisao tu kaznenu prijavu, kao i u predmetima protiv Miše Hrastova za Karlovac, Tihomira Oreškovića za Gospić.

Svjedok poznaje Branka Šarića - Kosu, Nikolu Cvitanovića - Miku, Đemala Paloša - Kobru te je izjavio da su oni bili najbolji borci, da njihovu grupu nikad nije predvodio jedan zapovjednik već jedan čovjek za pojedinu akciju.

O položaju savjetnika Merčepa, svjedok kaže da je on bio svega dva puta u kabinetu ministra, da ga je on jednom poslao van nakon što je ovaj ušao bez kucanja, te dodaje da je Tomislav Merčep bio jedan od boraca koji je odlučio poginuti bez čina, položaja.

Zapažanja:

Predsjednik sudskog vijeća upućuje svjedoke da se svojim iskazima drže predmeta kaznenog postupka, iako neki uporno iskazuju šire, smatrajući da ovaj predmet kao i okrivljenik nisu bili izvan vremena i konteksta tog vremena. Stoga je teško postići izdvojenost suđenja van društveno-političkog konteksta, u ovom sudskom predmetu gdje se svjedoci pozivaju na obrambeni rat, ulogu okrivljenika u istom, kao i visoke političke funkcije koje su svjedoci obnašali u inkriminirano vrijeme.

Punomoćnici oštećenika, šest odvjetnika koji zastupaju 26 oštećenika, iako prema odredbama Zakona o kaznenom postupku, čl.47., imaju pravo djelotvornog pristupa kaznenom postupku i pravo aktivnog sudjelovanja u postupku, rijetko koriste svoje pravo da ispituju svjedoke, ili ulažu prigovor na iskaz istih.

Okrivljenik je u pritvoru od 10. prosinca 2010. Razlog određivanja pritvora su pored postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo i postojanja posebno teških okolnosti izvršenja kaznenog djela (čl. 102. st. 1. t. 4. ZKP). Ustavni sud RH je 18. travnja 2012. odbio tužbu okrivljenog na

određivanje pritvora i potvrdio zakonitost i ustavnost rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 14. veljače 2012.

Kako nemamo uvid u spis, ostaje nam nepoznato protiv kojih osoba je podnesena kaznena prijava koju spominje svjedok Reljić te da li je ista sastavni dio materijalne dokumentacije spisa (navedena/izlistana na prvom ročištu).

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izveštavaju: Milena Čalić-Jelić, Documenta i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

24. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Mijo Štimac, svjedok obrane pozvan na okolnost saobraćajne nesreće Tomislava Merčepa u selu Kukunjevac, je prilikom početka svjedočenja bio vidno uznemiren i teško je odgovarao, pa je neke odgovore dala njegova supruga koja je došla s njim i pojasnila da suprug boluje od PTSP-a. Stoga je odvjetnik okrivljenog odustao od prijedloga za svjedočenjem ovoga svjedoka.

Svjedok Dario Dujić

Svjedok je izjavio da je imao 19 godina kada je počeo rat te se u rujnu 1991. pridružio obrani RH, tako što se javio u Šimunsku (Policijska akademija Zagreb) i nakon toga je otišao na gospićko ratište, kao pripadnik pričuvne policije. Po povratku u Zagreb sa gospićkog ratišta je sa svojim vodom upućen na pakračko ratište. Početkom studenog 1991. je grupa od njih 30 dobrovoljaca krenula u Osijek radi planiranog proboja u Vukovar. Bio je bio na ratištu u Nijemcima i kod Komletinca. Početkom prosinca vratili su se i sudjelovali u akciji oslobođenja Lipika. Kada je pričuvni sastav rasformiran, pristojba je pridružena 1. gardijskoj brigadi, a svjedok se javio u vojnu policiju.

Na pitanje odvjetnika okrivljenog, svjedok je odgovorio da je osobno razgovarao s Tomislavom Merčepom u njegovoj kancelariji u MUP-u, početkom 1992. godine, jer mu je trebala potvrda da je bio pripadnik postrojbe pričuvne policije. Tada mu je okrivljenik rekao da postoje problemi dokazivanja statusa za mnoge pripadnike poginule, ranjene, te mu je svjedok pomagao pri kontaktiranju nekih suboraca radi dokazivanja statusa (u stvaranju baze podataka). Izdavanje potvrda je u nekim slučajevima trajalo i u 2005. godini. Potvrde je izdavao MUP, a o njima je odlučivalo povjerenstvo. Na pitanje da li je potvrde potpisivao Merčep kao zapovjednik, svjedok je rekao da nije bilo zapovjednika, osim zapovjednika vodova. Jedan takav zapovjednik je bio Nikola Rukavina Pop, a njemu je zapovjednik bio Robert Dam. Kasnije je u postupku dokazivanja statusa pomagala Udruga hrvatskih dragovoljaca.

Svjedok je upoznao okrivljenog na gospićkom ratištu, te ga je potom vidio na Velesajmu kada su upućeni na pakračko ratište, a onda početkom 1992. godine u MUP-u. Ne zna da je okrivljeni sudjelovao u napadu na selo Bujavica. Svjedok je sudjelovao u tom napadu, pod zapovjedništvom Roberta Dama. Svjedok je sa svojim vodom stigao u Pakračku Poljanu 01.10.1991. i oni su bili smješteni u Vatrogasnom domu, dok su ostali bili smješteni u školi. Sudjelovao je u akcijama Kukunjevac, Gornja Obrijež, Toranj, Bujavica, 3 puta na Lipik, nije sudjelovao u akciji Lovska. U njegovom vodu su još bili Jozo Zubak, Kristijan Žepka, Željko Grganić, Mario Zajec, Krno Kašić i drugi. Svjedok je izjavio da je zapovjednik ratišta u Gospiću bio Norac, potom Orešković, kao i zapovjednik policije Ivan Rukavina. Svjedok ne zna tko je izdavao zapovjedi Damu ili Rukavini u Poljani, ali vjeruje da je to bio Stjepan Mandarelo. Svjedok je pojasnio da kad govori o Velesajmu, zapravo misli na kafić Stil 92, koji je bio u vlasništvu Zvonka Trusića.

Svjedok Dušan Maletić

Svjedok je izjavio da je polovinom listopada 1991. grupa naoružanih vojnika došla u stan njegovih roditelja u Zagrebu, da su ga optužili da je ministar zdravstva u SAO Krajini te uhitili i sproveli u Pakračku Poljanu. U toj grupi je bio i Stjepan Mandarelo, dok druge vojnike svjedok nije prepoznao. Prilikom uhićenja su brzinski pretresli stan u kojem nisu našli ništa. Svjedok je prevežen u njihovom automobilu u kojem je sjedio sa Stipom Mandarelom, dok su osobno vozilo njegova oca otuđili, a isto je vozio jedan vojnik iza njih. Sjeća se da je to bila subota te da je pušten u utorak, nakon 3 dana. Doveden je u jednu prostoriju u školi u Poljani na 1. katu, gdje su još bili i Đorđe Gunjević, Pero Rajčević, jedan mlađi čovjek iz Italije, i stariji čovjek Cicvara. Gunjević i Cicvara su se požalili na bolove i svjedok misli da su oni bili udarani. Svjedok je iskazao da sa drugim zatvorenicima nije razgovarao, osim malo sa Gunjevićem kojeg je od prije poznao, jer to i nije bilo moguće jer je pred vratima stajao naoružani stražar, a vrata su stalno bila otvorena. Njega nije nitko tukao, i svjedok smatra da je već prilikom vožnje prema Poljani Stipe Mandarelo uvidio da se radi o grešci. Mandarelova supruga je iz istog mjesta kao okrivljenikova majka, iz Prekopakre. Treći dan razgovarao je s Tomislavom Merčepom, koji mu je rekao da je jako puno osoba urgiralo za njega. Nakon tog razgovora je pušten, a Mirko Fotak, njegov prijatelj, ga je prevezao u Daruvar. Između ostalih za njega su intervenirali Đuro Straga, Mirko Fotak, Adolf Malić, Ivo Marjanović... Dan poslije njegovog puštanja, oduzeti automobl je vraćen njegovim roditeljima. Automobil je dovezao Dalibor Broš (posinak Stipe Manderela).

Svjedok Mladen Pezelj, pukovnik HV-a, umirovljen 1996., bivši načelnik odjela za poginule hrvatske vojnike pri Ministarstvu obrane, 1995. osnovao i bio načelnik odjela za ekshumacije.

Svjedok je izjavio da je prisustvovao ekshumaciji u Pakračkoj Poljani 1995. zajedno sa predstavnicima UNPROFOR-a te ICTY-a, kada je ekshumirano 19 tijela koja su bila spremljena u crne vreće. Prilikom brzih pregleda tijela zamijetio je da su tijela u jako lošem stanju, saponificirana ili skeletizirana. Svjedok je rekao da se ekshumacija vodila na pogrešan način, jer po onom što je čuo ili vidio na skici UN tijela su bila ukopana na dubini od 40 cm, a oni (UN) su krenuli bagerima što bi moglo dovesti do mrvljenja tijela. Od pripadnika UN-a je čuo da se radi o tijelima iskopanim na raznim lokacijama, da su ih ubili hrvatski vojnici, da su očekivali da će pronaći 1000 tijela... U to vrijeme bojničar Ivan Grujić je sa pripadnicima UN-a i ICTY-a otišao u Pakrac na ručak, a svjedok je sa svojim timom dovršio iskop te prevezao tijela u bolnicu (mrtvačnicu) u Bjelovaru. Naknadno je saznao da tamo nije obavljena obdukcija. Nakon 3 do 5 mjeseci dobio je nalog da ponovno ukopaju ta tijela i to na pravoslavnom groblju u Kukunjevcu. Svjedok je osobno sudjelovao u ukopu, odlučio je da se tijela ukopaju na dubinu od 3 m, iako je uobičajeno do 2 m. To je odlučio iz predostrožnosti kako netko ne bi ta tijela uklonio. Svjedok smatra da u svemu tome ima puno nelogičnosti jer zašto tijela nisu prevezena u Zagreb, u Zavod za sudsku medicinu, zašto nije urađena obdukcija, iako su uz neka tijela pronađeni osobni dokumenti. O ekshumaciji iz 2010. saznao je od bivših kolega sa Šalate (Zavoda za sudsku medicinu Zagreb) koji su mu rekli da je iskopano 20 tijela, da su bila na dubini od 1.8 metara. Nakon predočavanja fotoelaborata, svjedok je rekao da se na nekim slikama nalaze brojevi 37, 39, dok su oni numerirali tijela od 1 do 19, stoga smatra da se radi o kontaminiranim tijelima. Na posebno pitanje zamjenika ŽDO o njegovoj predostrožnosti prilikom ukopa na 3m dubine, da li je prije imao iskustva manipulacije leševima, svjedok je odgovorio potvrdno i naveo kao primjer Gospić 1991., te razmjenu tijela, gdje se nije precizno odradio medicinski pregled tijela što je rezultiralo optužbama za ratne zločine protiv pripadnika HV-a, a tijela su bila poslije, nakon razmjene, sakaćena i slično. Na ponovno pitanje da li je bilo očekivano da će tijela biti razmijenjena kad se ovdje u Poljani radi o 1995., nije bilo jasnog odgovora.

Zapažanja:

Svjedok Dušan Maletić, iako je uz predočavanje prava i obveza, upozoren od predsjednika vijeća da je oštećenik u ovom kaznenom postupku, nije upitan u svezi postavljanja odštetnog zahtjeva.

25. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Franjo Nemet, pripadnik pričuvne policije, 1992. predsjednik Kriznog štaba Pakrac (smještenog na Velesajmu)

Svjedok je izjavio da je u Pakračkoj Poljani boravio od 10. do 18. listopada. Iskazao je da je zajedno sa drugim pripadnicima pričuvne policije (193 pripadnika) otišao u Pakračku Poljanu gdje im je govor održao Tomislav Merčep. Tom jedinicom regrutiranoj na Velesajmu i upućenoj u Pakračku Poljanu zapovijedao je Stipe Mandarelo. U Poljani su bili smješteni u školi, a neki u društvenom domu. Svjedok je u tih 10 dana vidio Tomislava Merčepa 3 puta. Sjeća se da je u Poljani bila TV ekipa i dosta novinara. Zna da je Tomislav Merčep u akciji Lovska ranjen, te ga je svjedok prevezao u bolnicu u Kutini. Svjedok je dan poslije ranjen u leđa, pa zato više nije bio na ratištu, već je kasnije prikupljao sredstva za pomoć tom kraju na paviljonu 22 na Velesajmu.

Prilikom akcije na Lovsku zapovjednik je bio Nikola Rukavina, a optuženi običan vojnik. Svjedok ne zna da je u Poljani bio zatvor ili da su neki ljudi bili ondje pritvoreni. Svjedok ne poznaje oštećenike Peru Rajčevića, Mirka Cicvaru, Dušana Malovića, Đorđa Gunjevića, jer iako je rodom iz Gaja, odselio se kad mu je bilo 13 godina. Za Đorđa Gunjevića je čuo, i to da su se trebali sastati s njim Stjepan Širac (zapovjednik obrane grada Pakraca), svjedok i on radi razmjene informacija o neprijatelju.

Svjedoku je predočena potvrda MUP-a o njegovom sudjelovanju u pričuvnoj postrojbi potpisanoj po zapovjedniku Tomislavu Merčepu.

Nakon predočenja svjedok je rekao da ne zna zašto je to tajnica tako napisala, mada je na daljnje pitanje odgovorio da potpis sliči na potpis Tomislava Merčepa.

Svjedok je poznao Muniba Suljića, za kojeg kaže da je bio u grupi sa Stipom Mandarelom, (predočena mu je fotografija na kojoj su svjedok i Suljić). Sašu Antića je viđao kad je dolazio na Velesajam i zna da je on išao u Poljanu, ali ga tamo nije vidio. Za Kosu, Miku, Đemu, Zakošeka kaže da su to bili zapovjednici koji su se smjenjivali.

Svjedok Josip Vidović, pripadnik ZNG-a, na ratištu u zapadnoj Slavoniji od 30. lipnja 1991. do 15. srpnja 1992.

Svjedok je upoznao Tomislava Merčepa 2000. godine kada je izabran za pomoćnika Ministra branitelja, Ivica Pančića. U inkriminirano vrijeme bio je zapovjednik jedne desetine, nije bio u Poljani, nije sudjelovao u napadu na Bujavicu, već je njegova desetina dobila zadatak da čuva položaj nakon oslobođenja u Bujavici. Nije vidio Tomislava Merčepa na ratištu Zapadne Slavonije. Svjedok je izjavio da su imali neke akcije združene sa pričuvnom policijom, kao npr. Lovska, gdje su ovi držali desnu stranu. Čuo je da je Tomislav Merčep u toj akciji ranjen. To je čuo još na ratištu, preko teklića. Inače napad na Lovsku je počeo kasno iza 13h, a informacije o povlačenju i ranjavanju su stigle oko 18h. Na posebno pitanje, svjedok je izjavio da prilikom ulaska u selo Bujavica, nakon napada, ondje nije zatekao mrtva tijela. Dodao je da je on držao jedan dio sela, dok su tamo bili i drugi pripadnici ZNG, a i par policajaca.

Rasprava se nastavlja **8. svibnja 2012.**

Zapažanja:

Zadnja dva ročišta glavne rasprave održana su u malim sudnicama Županijskoga suda u Zagrebu, koje ne udovoljavaju uvjetima rada svim stranama u postupku, osobito zastupnicima oštećenika, koji sjede na mjestima predviđenima za javnost.

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

8. svibnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedokinja Ana Mudrić, saslušana 16. ožujka, pozvana kao svjedok radi ponovnog neposrednog saslušanja pred novim sudskim vijećem

Izjavila je da ostaje kod svog prijašnjeg iskaza te da istom nema što dodati. Na pitanje ŽDO odgovorila je da je Tomislava Merčepa intervjuirala samo u Pakračkoj Poljani, a da se ne sjeća kada ga je zadnji put vidjela tamo. Ponovila je da je uz nju snimatelj bio Boris Zegnal, danas pokojni, a ne sjeća se tko je bio tonski snimatelj jer su tonski snimatelji bili honorarni suradnici i smjenjivali su se. Na pitanje branitelja okrivljenog odgovorila je da ne zna da li je na terenu u Pakračkoj Poljani bilo i drugih TV ekipa, te na pitanje da li je bilo uobičajeno ostaviti uključeno tonsko snimanje nakon kamere, odgovorila je da to nije bilo uobičajeno.

Svjedok Đorđe Gunjević

U svom iskazu opisao je kako je imenovan zamjenikom povjerenikom Vlade RH za općinu Pakrac za pitanja zdravstva i socijale. Misli da je njegovo imenovanje predložio danas pokojni Stjepan Širac. Na čelu povjerenstva bio je Vladimir Delač. Ukratko je opisao evakuaciju bolnice u Pakracu te susret sa ministrom zdravstva Andrijom Hebrangom, 28.09.1991.

Prvi put je priveden na obavijesni razgovor u policiju u Kutinu, privela su ga 3 policajca, koji su došli po njega u hotelsku sobu u Kutini, gdje je tada bio smješten. Razlog privođenja je bilo to što je u to vrijeme svjedok imao radio-stanicu. Ta radio-stanica je bila vlasništvo grada Kutine, koja im je posuđena radi komunikacije sa Domom zdravlja u Kutini kao i sanitetom u Donjoj Obriježi. Svjedok je radio-stanicu predao u ambulantu u Donjoj Obriježi. Nakon saslušanja je pušten.

Dana 11.10.1991. u njegov ured u Kutini dolaze 2 vojnika koji su mu prilikom uhićenja oduzeli osobne dokumente, novac koji je imao kod sebe (20000 DEM, nešto dinara i švicarskih franaka), pištolj te 3 bombe. Vojnici su došli iza 14h, na kraju radnog vremena, a tome su svjedočili i drugi prisutni zaposlenici. Odveli su ga u Pakračku Poljanu u društveni dom, gdje je prvo smješten u neku manju prostoriju, a potom u skladište. Nakon toga ga je saslušao Tomislav Merčep. Isti ga je pitao za događanja u Pakracu, pojedine osobe, što je svjedok radio... Tom prilikom mu je rekao da je ozlijeđen jer su ga prije tukli, a što je bilo vidljivo i na njegovom licu, jer osim slomljenih rebara imao je modricu ispod i iznad oka. Nakon saslušanja, T.M. je rekao vojnicima da svjedoka ostave na miru. Svjedok se sjeća da je prilikom saslušanja bila prisutna još jedna osoba, ali ne zna tko. U skladištu gdje je bio pritvoren, svjedok je vidio i druge pritvorenike, i to Peru Rajčevića, Milana Šakića, Mirka Cicvaru, Koju Radića, jednog rezervista zarobljenog u selu Bujavica, dr. Maletića. Svjedok je izjavio da su svi zarobljenici bili tučeni te na druge načine maltretirani; tjerali su ih da kad u tu prostoriju ulaze zapovjednici ustanu uz pozdrav "za dom spremni", da pjevaju himnu. Svjedoka su u dva navrata priključili na induktor. Noć prije puštanja u pritvor su dovedene još 4 osobe, zarobljene u akciji Kukunjevac.

Od zapovjednika u Pakračkoj Poljani svjedok se sjeća Stipe Mandarela, jer je istog poznao i prije rata. Ovaj je bio oženjen Bosiljkom, koja je u to vrijeme radila u bolnici u Pakracu. Sjeća se da je tamo bio i Renato Demikeli, prijatelj njegova sina, koji mu je pokušao pomoći, i to prilikom svjedokovog dovođenja u Pakračku Poljanu. Svjedok je iskazao da je isti bio uniformiran, ali da ne zna kojoj je jedinici isti pripadao. Čuo je da je Demikeli umro ubrzo nakon rata.

Jedan dan je pozvan u ured Tomislava Merčepa, gdje je bio i Vladimir Delač te mu je okrivljeni tada rekao da je slobodan i da se radilo o grešci. Nije dobio nikakvo rješenje o pritvaranju ili o puštanju, osim potvrde napisane na papiru iz bloka, a što je u biti bila propusnica za prolaz Kutina-Zagreb-Kutina (potvrda predložena predsjedniku vijeća). Svjedok je odgovorio da mu je potvrdu dao T.M., ali da on ne zna tko ju je napisao (potpisana po T.M.).

Svjedok je odgovorio da su, po njegovom saznanju, za njega intervenirali Vladimir Delač, Slavko Gamauf, možda Andrija Hebrang, dr. Marijanović. Svjedok ne zna da je netko pokušao pobjeći, nije vidio da je netko ubijen.

Na pitanja branitelja da li je sve što je napisano u knjizi "**Evakuiran u Pakračku Poljanu**" istina, svjedok je odgovorio potvrdno. Tko je bio izdavač, svjedok je odgovorio da li je to bitno? Na pitanja branitelja okr. da li ima neka saznanja o ovom sudskom postupku van medija jer predstavnici udruge koji su bili izdavači knjige sjede u sudnici, svjedok je odgovorio da osim preko medija nema drugih saznanja, a ni interesa da prati. Na pitanje o tome kako je došao do određenih saznanja objavljenih u knjizi, svjedok je odgovorio da je poslije razgovarao o tome sa Vladimirom Delačem, a o tome da je T.M. spavao u domu u Poljani zaključio je jer je istog vidio da ulazi u svoju kancelariju u kojoj je bio kauč, a nije izašao tijekom noći. To je vidio jer je prostorija gdje su bili pritvoreni imala otvorena vrata. Na daljnja pitanja o radio-stanici, odnosu sa tadašnjim ministrom Andrijom Hebrangom, svjedok je ponovio svoje odgovore.

Na pitanje punomoćnice oštećenih svjedok je odgovorio da u to vrijeme Pakrac nije imao gradonačelnika, već povjerenika, a da je Špančić postao gradonačelnik tek poslije, a koliko se svjedok sjeća on i nije bio u Pakracu u to vrijeme, već je kao mnogi pobjegao.

Suđenje se nastavlja 11. svibnja.

*Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, predstavnici udruge proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Izještavaju: Milena Čalić-Jelić, Documenta i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava*

11. svibnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Ana Cicvara, saslušana 16. ožujka 2012., pozvana kao svjedok radi ponovnog neposrednog saslušanja pred novim sudskim vijećem

Svjedokinja je izjavila da ostaje kod svog prijašnjeg iskaza. Dodala je kako joj u Pakračkoj Poljani nitko nije pokazivao članove postrojbe koji su odveli njenog supruga.

Nikola Mioković

Rekao je da su na poziv Zakošeka on i njegov brat postali pripadnici pričuvnog sastava policije. Kasnije su prešli u sastav HV-a.

U Međuriću je vidio Mladena Ignjatovića, bio je plav i istučen. Tamo je radio u skladištu u kojem se nalazilo streljivo. Od kuda je to streljivo dolazilo u skladište ne zna. Nakon što je postao pripadnik pričuvnog sastava policije spavao je u Međuriću i više nije imao kontakt sa zarobljenim osobama. Poznato mu je da su se zlostavljanja događala u zgradi doma u Pakračkoj Poljani, na katu u prostoriji površine 2x4 m. Tamo je zlostavljan i njegov brat.

Dušan Mioković

Rekao je da su osobe koje su ga odvele od kuće došle s dva automobila i s kombijem. Zapovjednik postrojbe kojoj je pripadao u to vrijeme bio je „Kobra“, a nakon njega zapovjednik je postao Nikola Cvitanović. U trenutku uhićenja jedan vojnik koji ih je čuvao rekao je da je zapovjednik postrojbe Tomislav Merčep. Na južnom bojištu razgovarao je sa Tončijem Jurgecom koji mu je tamo priznao da ga je on uhitio jer je njegovo ime bilo na popisu kojeg je dobio i da je to morao učiniti. Ne zna tko je taj popis sačinio. Nije mogao potvrditi da su ostale osobe koje su bile uhićene bile i maltretirane, uključujući i Vučkoviće. Njegov brat bio je u dosta lošem stanju, kroz uho mu je bio provučen metak kao naušnica i bio je zarezan po vratu. On je uhićen dva dana prije njega. Mještani u Ribnjaku rekli su da su ga odveli „Merčepovci“.

Merčepa je vidio jednom u Pakračkoj Poljani, kada je postrojba trebala ići u Posedarje.

Svjedok je potvrdio kako je nosio maskirnu odoru s oznakom pričuvnog sastava MUP-a. U početku se postrojba nazivala „Merčepovci“, a kasnije samostalni bataljun Pakračka Poljana.

Nikola Mioković iznova je pozvan u sudnicu kako bi pojasnio da je Tonči Jurgec bio zapovjednik desetine kada su bili na ratištu u Posedarju. S njim nije razgovarao o zbivanjima u Pakračkoj Poljani. Točno ne zna tko ga je maltretirao. Potvrdio je kako je istina da je imao provučen metak kroz uho, ali ne zna tko mu je to učinio. Zarezali su ga i po vratu zbog čega je u par navrata bio kod liječnika.

Ne sjeća se Muniba Suljića, no, za to ime čuo je. Pojasnio je kako se dosta stvari ne sjeća, više je bio u nesvjesti nego što je bio budan.

Ivanka Ignjatović

Opisala je kako su trojica došla po njenog muža Mladena. Jedan, koji je stajao uz njega ispred kuće, imao je maskirnu uniformu, a dvojica, koja su pretraživala stan, imala su sivo plave uniforme i čarape na glavi. Rekla je da, kada je prvi put došla pred dom u Pakračku Poljanu, nije znala da se tamo više ne nalazi krizni štab. Jedan vojnik joj je rekao da je njen suprug odvezen u MUP. Kada je došla do zapovjednika u Pakračkoj Poljani on joj je rekao kako nitko ne pita za Stoju Ignjatović. Ne zna kako se on zvao. Imao je nekakvu kapu na glavi i crnu maramu oko vrata. Ona mu je odgovorila da je Stoja Ignjatović njena svekrva i da se ona prvenstveno zanima za svoga supruga Mladena o kojem joj nisu znali reći ništa. Supruga je tražila u Pakračkoj Poljani jer na tom području nije niti bilo druge vojske. Nije ga tražila u policijskim postajama jer je znala da nije kriv za ništa pa se nadala da će ga pronaći u Pakračkoj Poljani.

Savo Nikolić

Rekao je da je pušten jutro nakon što je uhićen, jer je njegov prijatelj Stevo Rešetić otišao do Tomislava Merčepa i nakon razgovora s njim on je pušten. Kada su odlazili iz ureda Merčepa tamo mu je ostao novčanik sa dokumentima. To je rekao Rešetiću koji se vratio i donio mu dokumente i novčanik.

Opisao je kako su bili smješteni u Pakračkoj Poljani. Nalazili su se u domu u jednoj sobi na katu u koju se ulazilo iz veće prostorije. S druge strane bila je soba od liječnika i soba Tomislava Merčepa. Vrata sobe nisu bila stalno zatvorena. Unutrašnjost sobe, tj. ureda Tomislava Merčepa nije se mogla vidjeti. Mogla su se vidjeti samo ulazna vrata u tu prostoriju.

Potvrdio je da su u Pakračkoj Poljani neki dobili batine.

Osobe u Pakračkoj Poljani imali su svakakve uniforme, maskirne, imali su oznake HOS-a, HSP-a, slovo U na kapama, neki su imali šahovnicu odnosno hrvatski grb.

On nije bio u uredu Tomislava Merčepa. Ondje je bio Stevo. Stevo i Merčep zajedno su došli do prostorije u kojoj se on nalazio. Rešetić je pokazao na njega i nakon toga Merčep je rekao da je slobodan. Tada je u prostoriji bio i stražar koji ih je čuvao. On te noći nije dobio batine, nije primijetio niti da je netko od drugih osoba te noći dobio batina.

Stjepan Rešetić

Rekao je da je išao u Pakračku Poljanu gdje se nalazila vojna policija. Tražio je Tomislava Merčepa jer mu je jedan stražar na njegovo pitanje tko je tamo glavni rekao da je glavni Merčep. S njim je bio sam u prostoriji kada mu je rekao da nema ništa protiv Nikolića i da on može ići. Za vrijeme dok je bio kod Merčepa u sobi Savo Nikolić sjedio je vani na klupi. Vojnik koji mu je rekao da je glavni Tomislav Merčep stajao je pred sobom u kojoj je on kasnije razgovarao sa Merčepom. Merčep mu nije rekao zbog čega se Nikolić tamo nalazi. Druge zarobljenike nije primjetio.

Vojnici u Poljani su imali maskirne uniforme i većina je imala oznake policije. I Merčep je bio obučen u maskirnu uniformu.

Savo Nikolić

Iznova je pozvan u sudnicu kako bi dopunio svoj iskaz. Nakon što mu je branitelj optuženog Merčepa predočio da je drugačije opisivao vezano za dolazak u Poljanu odgovorio je da je, kada je Rešetić došao po njega, doista bio izvan prostorije u kojoj se tada nalazio samo Gunjević. On je bio bliže vratima gledajući iz hodnika, a Gunjević je bio dublje u prostoriji.

Rješenje Vijeća

Vijeće je na prijedlog branitelja okr. Merčepa donijelo rješenje o provođenju suočenja svjedoka Nikolića i Rešetića i to na okolnost je li Đorđe Gunjević ili neki drugi zarobljenik bio uz svjedoka Nikolića kada je po njega došao Rešetić.

Suočenje svjedoka

Svjedok Nikolić je opisao gdje je stajao i kako je pušio cigaretu u trenutku kada je Rešetić došao po njega. Rekao je da je Đorđe Gunjević stajao u toj istoj prostoriji samo dalje. Svjedok Rešetić je rekao da se ne sjeća, tj. da nije gledao Nikolića niti se zagledao u unutrašnjost prostorije. Rekao je i da ga nisu dirali niti maltretirali.

Zlatko Mudrinjak

Rekao je da je bio zet pok. Mihajla i Ljubice Vučković. „Čuo sam od susjeda da je deda odveden“, prisjetio se svjedok. Doveo je baku kući, a kada su idućeg dana išli u Ribnjake hraniti stoku odveli su i baku. Nekoliko godina kasnije susjedi su mu rekli da su vidjeli kako su Ljubicu Vučković odvele osobe u maskirnim uniformama sa maskama preko lica i sa bijelim kombijem. Idućeg dana otišao je u Pakračku Poljanu. Tamo je zatekao dedu, razgovarali su par minuta u prisutnosti vojnika. Zamolio je jednog da li bi mogao baki i dedi donijeti lijekove i odjeću. Dozvolili su mu pa je idući dan došao sa lijekovima. Tada više ništa nisu mogli doznati. Stražar je rekao kako nema tamo nikakvih civila. On je inzistirao da dođe do nekog zapovjednika. Načuo je da je to Tomislav Merčep, ali do njega nije mogao doći. Tvrdili su da u zgradi nema nikakvih civila. Prije dvije godine dobili su nalaz o ekshumaciji na groblju Kukunjevac pa su ih nakon toga i sahranili.

Dodao je i da je, kada je drugog dana došao u Poljanu, razgovarao s vojnicima pored jednog izrešetanog automobila. Ti vojnici su mu rekli da je pored tog automobila ranjen njihov zapovjednik Merčep. Ti vojnici imali su „zelene maskirne uniforme“. Naime, nisu svi vojnici imali iste uniforme. Oni koji su držali kontrolne točke na cesti pa sve do straže, tj. do ulaza u dom, imali su iste uniforme kakve su imali i lokalni pripadnici. Oni u domu imali su drugačije uniforme. Kada je razgovarao sa

Mihajlom Vučkovićem nije vidio u zgradi druge zarobljenike. On mu je rekao da su tamo još i Mladen Ignjatović i njegova mama. Ondje je bio i Miodrag Vučković, ali već je bio pušten.

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izveštavaju: Milena Čalić-Jelić, Documenta i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

14. svibnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedokinja Đurđica Ilić, nevjenčana supruga ubijenog Milana Radonjića

Svjedokinja je izjavila da je tijekom 1991. u Prekopakri živjela zajedno sa Milanom Radonjićem, za kojeg se namjeravala udati, da su zbog ratnih prilika u Pakracu napustili grad i otišli u Slavonski Brod, da su imali malo djeteta. Njena sestra koja je sa svojom obitelji ostala u Prekopakri joj je iz kuće pripremila robu za dijete koju je šogor prevezao u Kutinu. Stoga je njen suprug Milan 26.10.1991. krenuo u Kutinu po tu robu. Nije se vratio. Svjedokinja je zvala telefonom šogora, koji je nakon poziva obišao sve kontrolne punktove, bez rezultata. Nekoliko dana nakon Milanovog odlaska, u crnoj kronici je objavljen članak o sukobu pojedinih pripadnika rezervnog sastava policije, gdje se spominjao osobni automobil u vlasništvu njenog supruga i njegovo ime, još su se spominjala imena Jurgec i Pavo Milnarić. Taj obračun se dogodio u Zagrebu pred kafićem "Bonita" i dvije osobe su ubijene. Nakon tog članka svjedokinja je nazvala policijsku postaju Kutina, gdje su joj rekli da je njen suprug bio tamo od 26. do 29.10. te je oslobođen, odnosno predan je policiji iz Pakračke Poljane. Svjedokinja je prijavila nestanak supruga u Brodu, Kutini, Pakracu, Zagrebu. Nazvala je u Poljanu i tražila na telefon Jurgeca, koji joj je rekao da ne zna ništa i da on nije vozio auto u vlasništvu njena supruga. Automobil je preuzela u Zagrebu, u njemu je pronašla dokumente (izjavu svog supruga izrazito nečitko pisanu o njegovim saznanjima o svom poslodavcu kojem je nadimak bio "Mačak", te popis obitelji, njihove adrese i mjesta gdje rade, mada su joj to bili nepoznati ljudi, koliko se sjeća sa adresama u Kutini, i film za fotoaparatus, još nerazvijen. Sve to je na nagovor šogora vratila djelatnicima policije.

Svjedokinja je još izjavila da joj je prilikom ispitivanja tijekom istrage predstavnik tužiteljstva ponudio da pogleda fotografiju na kojoj je muškarac (najvjerojatnije njen suprug) išaranog lica i mučen. Svjedokinja je odbila pogledati fotografiju, kako tijekom istrage tako i na ročištu.

Svjedokinja Ana Arland, saslušana 16.03.2012.

Svjedokinja je izjavila da ostaje kod prijašnjeg iskaza.

Svjedokinja Danica Bogojević, sestra ekshumiranog i identificiranog Ljubana Harambašića

Svjedokinja nema neposrednih saznanja jer je u to vrijeme bila u Švicarskoj, ali joj je bratova supruga ispričala da joj je brat odveden iz štale, da ga je odvelo nekoliko vojnika, da mu je tijelo ekshumirano i da je idnetificiran te su ga nedavno sahranili na mjesnom groblju.

Usvojeni novi dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO Zagreb predložio je da se izvedu novi dokazi:

- saslušanje **10 svjedoka**: Milutin Cicvara, Josip Manolić, Živko Juzbašić, Slavko Degoriccia, Zdravko Mustač, Joško Morić, Željko Tomljenović, Dragutin Andrić, Ivan Tomšić, Ivan Gruić.

- **materijalni dokazi**: dopis načelnika glavnog stožera upućen MUP-u, ministru Vekiću, 22.11.1991., dopis načelnika glavnog stožera upućen zapovjedništvima operativne zone Bjelovar i Osijek, 22.11.91.; izvješće glavnog inspektora HV-a upućeno predsjedniku RH, sa priložima izvještaj o stanju u Pakracu od 11.10.1991., izvještaj centra za obavještavanja općina Kutina od 12.10.1991., CD sa priložima - tužiteljstvo MKSJ - ekshumacija iz studenog 1993., dopis Ministarstva branitelja - identifikacija Konstantina i Jove Radića, od 30.04.2012., izjava Željka Tomljenovića istražiteljima MKSJ od 22. i 23. 07. 2003., knjiga Živka Jusbašića "Srpsko pitanje i hrvatska politika", knjiga Martina Špegelja "Sjećanje vojnika", potvrda za Milutina Cicvaru i njegovu kćerku, dopis Hrvatskog telkoma za broj 041/412-227, DVD "Domovinski rat u Pakracu", snimak intervjua sa Tomislavom Merčepom, dokumentarni film Nenada Puhovskog "Paviljon 22".

Punomoćnica oštećenika Sanja Ormuž predložila je da se sasluša kao svjedok **Ljubica Ivošević**, supruga ubijenog Miloša Ivoševića.

Sudsko vijeće je usvojilo predložene dokaze.

Suđenje se nastavlja **11., 12., 15. i 19. lipnja**.

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izvjštavaju: Milena Čalić-Jelić, Documenta i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

12. lipnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitani su svjedoci Milutin Cicvara, Zdravko Mustač i Ivan Tomšić. Svjedok Živko Juzbašić nije se odazvao pozivu na glavnu raspravu.

Svjedok Milutin Cicvara

Prije početka rata radio je u Pakracu u poduzeću „Metalia commerce“ kao uspješan djelatnik. Kada je započela pobuna preko prijatelja došao je u Zagreb. U Pakracu su mu ostali roditelji i djeca. Nakon telefonskog poziva iz kutinskog hotela, kada mu je rečeno da se tamo nalaze njegovi roditelji, sa maloljetnom kćerkom otišao je u Kutinu. Njegovi roditelji nisu željeli doći u Zagreb, stoga je svjedok odlučio odvesti ih u Antunovac, selo pokraj Pakračke Poljane. Po povratku iz Antunovca na kontrolnoj točki nalazili su se ljudi koje nije vidio ranije prilikom vožnje put Antunovca, među kojima je bio je i Mandarelo kojeg je poznavao od ranije. Svjedok je poznavao njegovog pastorka Dalibora Broša koji ih je i upoznao. Zatražili su dokumente, vezali su ih i uhapsili. Automobil su mu uzeli, a njih odveli do pošte koja se nalazila iza škole u Pakračkoj Poljani. Tamo je sreo još jednog svog prijatelja koji je također bio uhićen. Odveli su ih na kat. Dok su tamo sjedili govorili su da su uhvatili četnika, no, naišao je jedan čovjek iz Pakraca koji je rekao da on nije četnik. Tom prilikom nisu ih dirali. Dovedli su i Mirka Cicvaru (njegova brata od tetke). Nije ga prepoznao sve dok nije progovorio. Na sebi je imao bokserice, imao je dugu kosu, bio je neuredan, a po licu izudaran. Nosio je i radničku krznenu bundu. Cicvaru nakon toga više nije vidio. Potom je od Mandarela zadobio udarac puškom u prsa nakon što mu je rekao da je njegov boravak tamo zabuna. Vidio je i Peru Rajčevića, direktora banke, koji mu je kazao kako su ga uhitili u vinogradu. Njegovo tijelo vidio je slijedećeg dana na hodniku, ali ne zna da li je bio mrtav. Dan nakon uhićenja, oko 9 ili 10 sati bila je uzbuna pa su se svi sklonili na 2-3 sata. Nakon što je uzbuna prošla vratili su se na kat u kancelariju gdje su se nalazile dvije osobe u plavim odorama. Tada je obaviješten da će biti pušten. Automobil mu je vraćen, a za sebe i kćer dobio je

propusnicu za relaciju Poljana –Kutina – Zagreb. Na poledini te potvrde pisalo je Tomislav Merčep i broj telefona. U trenutku pisanja te potvrde osobe koje su je pisale nije poznavao. Kasnije je iz medija shvatio da se radilo o Tomislavu Merčepu i Zvonimiru Trusiću. Pojasnio je da je Tomislava Merčepa prvi put vidio kada je bila uzbuna. Kada je uzbuna počela sa kćeri je sjedio na hodniku i upravo Merčep mu je rekao da ih povedu. Izašli su u voćnjak. Tamo je bilo i druge vojske, Merčepa je vidio da razgovara sa jednim liječnikom za kojeg je puno godina kasnije doznao da se preziva Kinčl. Nije obraćao pažnju kakav je bio odnos Merčepa sa drugim osobama koje su se tamo nalazile. Ne zna tko je bio zapovjednik. Merčep je bio obučen u plavi kombinezon.

Svjedok Zdravko Mustač

Svjedok je izjavio da je u inkriminirano vrijeme bio zamjenik predstojnika Ureda za zaštitu ustavnog poretka koji je osnovan 1991. godine, a predstojnik je bio Josip Manolić. U srpnju 1991. osnovan je i Krizni štab RH sa svojim područnim jedinicama. Krizni štabovi bili su neposredno podređeni Predsjedniku RH i njima zapovjednici MUP-a nisu mogli zapovijedati. Kako su se nadležnosti Ureda i Kriznog štaba preklapale Josip Manolić bio je i predsjednik Kriznog štaba, a svjedok je bio tajnik u tom štabu. Ured za zaštitu ustavnog poretka dobivao je razne informacije i sjeća se da je Sigurnosno izvještajna služba MORH-a u jednom trenutku uputila dokument tj. izvješće u kojem se Tomislav Merčep spominje kao funkcionalni zapovjednik pričuvne postrojbe MUP-a. To nije bilo rečeno izrijekom, no dalo se zaključiti. Koliko se sjeća ta informacija stigla je u rujnu ili koji mjesec kasnije 1991. godine. Potpisao ju je Josip Perković, tadašnji pomoćnik Ministra i šef SIS-a. U tom izvješću opisivala se zločinačka metodologija postupanja te postrojbe. Iz tih izvješća saznavalo se o mučenju, nasilju, iznudi dokaza, tj. o ponašanju koje je protivno zakonu. Osim Merčepa u izvješću spominjala se još jedna ili dvije osobe. Sjeća se da mu je Ante Karić, predsjednik Kriznog štaba za Liku prepričavao neke situacije koje se tiču ove postrojbe. U jedan ili dva navrata vidio je optuženika u predsoblju ureda Josipa Manolića, no ne zna da li je do njihova susreta došlo. Što se tiče strukture postrojbe, ista je bila u sastavu MUP-a. Imala je „ogromnu autonomiju ponašanja“. Utisak je da je bilo dosta samovlasti i da je sve odudaralo od uobičajene organizacije.

Svjedok Ivan Tomšić

Bio je zamjenik direktorice Zagrebačkog velesajma koja ga je jedne prilike pozvala, misli da je to bilo nešto prije Uskrsa 1991. te ga je obavijestila da će mu se obratiti neki ljudi. Oni su mu se i obratili te su ga izvijestili da će Zagrebački velesajam biti jedna od baza za Hrvatske policajce. Preuzeo je tada 200 do 300 ležajeva sa posteljinom i smjestio ih u paviljon 7. Kasnije su tamo došli pripadnici MUP-a i zadržali se tamo 1 do 2 dana nakon čega su krenuli u akciju Plitvice. Nakon toga obratio mu se Stipe Mandarelo koji je tražio da za postrojbe pričuvnog sastava MUP-a dobije jedan skladišni prostor. Dozvolio im je da budu u paviljonu broj 25, kasnije su dobili veći paviljon br. 22, a na kraju su bili u paviljonu broj 7a. Kako je vidio tamo su bili i Mandarelo i Spajić, tamo je bilo puno vojne odjeće, obuće. U to vrijeme i Velesajam je imao 20-ak svojih djelatnika koji su bili mobilizirani za potrebe TO i oni su imali vojne odore i oružje i 24 sata na dan su stražarili ispred tih paviljona i čuvali ih. Tomislav Merčep je tamo dolazio u više navrata. Prije što se upoznao sa Merčepom Mandarelo mu je rekao da su oni iz pričuvnog sastava MUP-a. i da je Merčep zapovjednik te pričuvne postrojbe MUP-a. Pojasnio je kako se Merčep prema ljudima koji su bili u tom paviljonu odnosno skladištu ponašao kao zapovjednik. Njegov odnos prema drugim ljudima bio je kao odnos zapovjednika prema podređenima. Pri upoznavanju Merčep mu nije rekao ništa osim imena i prezimena, nije mu govorio ništa o njegovoj funkciji i položaju.

Zapažanja i komentari:

Prilikom svjedočenja svjedoka Milutina Cicvare, isti nije upozoren na pravo postavljanja imovinsko-pravnog zahtjeva, iako bi isti po sadržaju svog svjedočenja bio oštećenik u ovom postupku. Svjedok nije svjedočio tijekom istrage i isti nije sadržajem optužnice obuhvaćen kao žrtva kaznenog djela ratnog zločina: protupravnog zatvaranja i nehumanog postupanja, osobito što je zajedno s njim

prিতvorena i njegova maloljetna kćerka. Zakon o kaznenom postupku daje značenje zakonskog izraza oštećenik i žrtva. Oštećenik je osim žrtve i druga osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku, dok je žrtva kaznenog djela osoba koja zbog počinjenog kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda. Ostaje nejasno da li će ispitani svjedok dobiti svojstvo oštećenika tek izmijenom/proširenjem činjeničnog opisa kaznenog djela optužnice.

13. lipnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitani su svjedoci Joško Morić, Željko Tomljenović, Ivan Gruić, dok je za vrijeme svjedočenja Dragutina Andrića okrivljenom bilo loše te je nakon konzultacije sa liječnicom rasprava odgođena za 19. lipnja. Sudsko vijeće je riješilo da će se ponovno pozvati današnji svjedok Dragutin Andrić i Josip Manolić koji je pristupio na sud, ali zbog prekida nije svjedočio.

Svjedok Joško Morić (pravnik-kriminalist, politolog)

Svjedok je izjavio da ne može svjedočiti o svojim obvezama u MUP-u tijekom 1990. jer bi time povredio obvezu čuvanja službene tajne. 01.04.1991. je izabran za pomoćnika Ministra unutarnjih poslova te je na toj dužnosti ostao do kraja siječnja 1992., zadužen za organizaciju rada sektora policije. Svjedok je pojasnio tadašnji način strukturiranja policije po supsidijarnom načelu, temeljem mjesne i stvarne nadležnosti policijskih postaja, policijskih uprava, dok samo Ministarstvo nije imalo ovlasti na terenu. Stoga je pričuvna policija naslijeđe starog sustava (nekadašnjeg SUP-a), nekadašnji rezervni sastav milicije. Zato pričuvna policija nije mogla biti pri samom Ministarstvu već uz PP ili PU. U nadležnosti MUP-a bile su samo postrojbe specijalne policije. Za opremanje pričuvne policije je bio zadužen Odjel obrambenih priprema, a kasnije tijekom 1992. Odjel pričuve.

Svjedok poznaje okrivljenog, upoznao ga je kada je okrivljeni imenovan savjetnikom ministra Vekića, u svibnju-lipnju 1991. u Slavoniji, gdje je okrivljeni bio sekretar za Narodnu obranu Vukovara. Nije surađivao s njim jer su im poslovi i zaduženja bili drugačiji. Susretao ga je u zgradi ministarstva, ne zna što je bio sadržaj njegova posla. Svjedok je naveo da je imenovanje Merčepa za savjetnika u samom ministarstvu podijelilo stavove, dijela kolega koji su smatrali da je to deprofesionalizacija policije, dok svjedok nije imao ništa protiv, iako je on/svjedok karijerni policajac.

O boravku okrivljenog na terenu svjedok nema neposrednih saznanja, zna samo iz medija, mada je u ministarstvu bilo poznato da je okr. iznimno aktivan u obrani zemlje, u organizaciji pomoći prognanicima i organizaciji podržavanja obrane najviše u Slavoniji i Lici. Dodao je da je Tomislav Merčep imao svojevrstni politički autoritet i autoritet u javnosti. O postrojbi pričuvnog sastava MUP-a koja je bila u direktnoj nadležnosti Ministarstva svjedok odgovara da ne zna da li je postojala. (*u jednoj drugoj rečenici svjedok dodaje "no to što ja ne znam ne znači da ona nije postojala"*). Isključeno je da je Tomislav Merčep bio zapovjednik pričuvne postrojbe MUP-a, jer takva funkcija nije postojala. O naoružavanju pričuvnih postrojbi svjedok je rekao da je u to vrijeme bio zadužen Odjel obrambenih priprema, ali da je u to vrijeme bio na snazi međunarodni embargo na uvoz oružja, te se improviziralo u nabavi oružja i vojne opreme. Preme informacijama svjedoka, okrivljeni je bio angažiran u tome, ali jedan čovjek nije mogao sam pribaviti odore i odgovarajuće iskaznice, već su to po njegovom mišljenju bili angažirani i drugi resursi MUP-a. U travnju 1991. osnovan je Zbor narodne garde, kao jezgra buduće vojske – HV-a; u koji tijekom 1992. prelaze pripadnici pričuvnog sastava.

Svjedok Željko Tomljenović, u inkriminirano vrijeme pomoćnik ministra unutarnjih poslova, kasnije zamjenik, u čiji su djelokrug rada spadale komunikacije i obrambene pripreme, svjedočio je i pred istražiteljima Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju

Svjedok je izjavio da je Tomislav Merčep došao u vrijeme ministra Ivana Vekića, i prema njegovim saznanjima nije bio zapovjednik organizacione jedinice, niti je imao takvo rješenje. Svjedok je znao za događaje u Pakračkoj Poljani, kao i svi, ali se time nije operativno bavio. Na pitanje ŽDO svjedok je pojasnio da su svi znali za postojanje okrivljenikove postrojbe, bilo je očito da su ga ljudi pratili i slušali, ali nema saznanja da bi on njima službeno zapovijedao jer za to bi trebao popis članova i njihova hijerarhijska organizacija. Svjedok zna da je ta postrojba imala punktove na Velesajmu i oko Pakraca, da se radilo oko 500 ljudi i prema svjedokovim saznanjima tom postrojbom je zapovijedala grupa ljudi kojima je zapovijedao Merčep.

Pojašnjavajući što je mislio pod tim da su svi znali za događaje u Pakračkoj Poljani, svjedok je rekao da je državni vrh znao za počinjena kaznena djela te dodao nabrajajući obitelj Zec, Marina Nuić. Svjedok ne zna pod kojim je okolnostima Tomislav Merčep došao u Ministarstvo, no postao je savjetnik i dobio kancelariju, što njemu i drugima tamo zaposlenima nije bilo drago jer su smatrali da on narušava "rejting" Ministarstva, jer su ga pratile priče.

O samoj postrojbi svjedok je rekao da istu nije opremao MUP, da je ista nastala i prije u Vukovaru. Svjedok je u MUP-u radio do Božića 1993., kada je dao ostavku, jer nisu svi u MUP-u doživljavali okrivljenog i njegovu postrojbom na svjedokov način. Sve je bilo vezano stranačkom linijom vladajuće stranke, koji je imao svoju liniju upravljanja. I državni vrh je bio podijeljen, pa i pokojni predsjednik Franjo Tuđman je Tomislava Merčepa doživljavao specifično, ne u negativnom kontekstu, smatrao je njegovo djelovanje korisnim iako ga je upozoravao da čini neke stvari koje ne bi trebao. Svjedok je još jednom ponovio da MUP nije opremio navedenu postrojbom, niti izdao iskaznice pripadnicima, niti su isti bili zavedeni u evidencije MUP-a, a saznanja koja ima crpi iz medija, kao iz operativnih saznanja od nadležnih službi. Inače unutarnja kontrola je bila zadužena za otkrivanje kaznenih djela koje bi počinili pripadnici MUP-a. Ne zna tko je bio načelnik tog odjela 1991. godine.

Svjedok Ivan Gruić

Svjedok je svjedočio o ekshumaciji održanoj 13.11.1995. kod Pakračke Poljane, a kojoj su prisustvovali stručnjaci Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju/ICTY i civilne policije UN-a. Ekshumiranih 19 tijela je bilo pohranjeno u vrećama gdje je na svakoj bio broj, tj. oznake ICTY. Tijela su radi dodatnih pregleda bila prebačena u bolnicu u Bjelovar, gdje su međunarodni stručnjaci izvršili dodatne izvide i preglede te su nakon 7 dana ponovno sahranjena na mjesnom groblju u selu Kukunjevac. Tijela su pohranjena u dvije vreće, prvotnu UN/ICTY, te drugu Komisije za nestale, te u limeni i drveni lijes, potom su položena u zemlju. Na ekshumaciji vršenoj 8. i 9. 7. 2010. uz iskop tijela još je izvršen i probni rov, metoda kojom se utvrđuje da ispod iskopanih tijela nema drugih, kao i da nije bilo dodatnih iskapanja. Kao što su sve potvrdile i skice ukopa i mjernih točaka, odgovarajuća dužina, širina i dubina rova. Oštećenja na tijelu tijekom ekshumacije mogu utvrditi stručnjaci obducenti, a što su u svom ekspertnom izvještaju zabilježili predstavnici ekspertne komisije. Ekshumaciji 2010. su prisustvovali i predstavnici Komisije za nestale iz Srbije i BiH. Prvoj ekshumaciji prilikom istrage i pronalaženja tijela svjedok nije prisustvovao, ali ima saznanja iz izvještaja ekspertne komisije. Nakon predočanja iskaza svjedoka Mladena Pezelja, svjedok je izjavio da ne vjeruje da su tijela ponovno ukopana na 3 m dubine jer tada bi trebao puno bolji stroj, a i posao bi tada trajao 2 dana. Svjedok je pojasnio da su prvo DNA uzeli međunarodni stručnjaci, a isto tako i na Zavodu za sudsku medicinu, te je i tako potvrđeno poklapanja podataka.

Svjedok Dragutin Andrić, pomoćnik zapovjednika Operativne zone Bjelovar, zapovjednik obrane grada Pakraca

Svjedok je izjavio da je postao zapovjednik obrane grada Pakraca 8.9.1991. To je bio do 24.12.1991. U obrani Pakraca isključivo je sudjelovala specijalna i temeljna policija Bjelovara i okolnih mjesta, a drugih snaga nije bilo. Pakračka Poljana nije bila pod njegovom ingerencijom i tamo nije bilo njegovih snaga.

Suđenje se nastavlja 19.06.

Zapažanja i komentari:

Suđenje se odvijalo u maloj sudnici koja zbog većeg broja sudionika kaznenog postupka te velikog interesa medija nije bila adekvatna, stoga je izvjestan broj novinara bio prisiljen napustiti sudnicu. Uvjeti u sudnici (mali prostor i velik broj prisutnih, vrućine i nedostatak svježeg zraka) su doveli do pogoršanja zdravstvenog stanja okrivljenog te prekida i odgode rasprave.

19. lipnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitani su svjedoci: Nikola Rukavina, Vladimir Delač, Slavko Degoricija, dok se svjedok Boris Tucman ispričao lošim zdravstvenim stanjem.

Svjedok Nikola Rukavina - Pop, već svjedočio 4. travnja, ali kako je ta rasprava prekinuta radi lošeg zdravstvenog stanja okrivljenog, nije ispitan te je danas bio nastavak njegova svjedočenja

Na pitanja predsjednika vijeća svjedok je odgovorio da je Vukovar napustio 27.8.1991., te je nakon Vukovara otišao na ratište u Gospić gdje se njegova jedinica priključila postrojbi kojom je zapovjedao Pajo Šimić - Conja. Tamo je upoznao i Tihomira Oreškovića. Poslije Gospića je otišao u Pakračku Poljanu gdje je razgovarao sa Slavkom Gamaufom vezano uz smještaj njegovih vojnika u Poljani kao i koridor koji treba osloboditi da bi se došlo do Pakraca. Tomislav Merčep mu je rekao da se obrati Nikoli Ivkancu, načelniku PP Pakrac, ali svjedok ga nije upoznao jer se nisu probili do Pakraca za vrijeme njegova boravka u Poljani. U sastavu njegove jedinice u Poljani su bili ljudi iz Vukovara, Gospića, Kraljevice i drugi. U razgovoru sa Okcem, svjedok je odlučio da Muniba Suljića udalje iz jedinice i Poljane jer je svjedok već čuo u razgovoru sa svojom suprugom, smještenom u hotelu u Kraljevici da je isti oduzeo jednom Srbinu automobil, ali pokazao se i kao nestabilan i loš borac. Prilikom razduživanja Suljić nije pružio nikakav otpor. Trusić, Spajić i Mandarelo su prikupljali nove dragovoljce i upućivali ih na područje Pakračke Poljane. Svoj status svjedok je objasnio da je u Vukovaru bio pripadnik ZNG, a u Pakračkoj Poljani pripadnik pričuvne policije. Kvaternik iz MUP-a je došao u Poljanu i evidentirao sve pripadnike, ali oni nisu bili na platnom spisku niti su dobivali novčanu naknadu. Zapovjednik je trebao biti Nikola Ivkanec, ali do istoga nisu stigli. U Poljanu su sa Velesajma dolazili ljudi koji su se predstavljali kao zapovjednici, npr. Branko Šarić - Kosa. Napadom na Lovsku u kojem je ranjen Tomislav Merčep je zapovjedao svjedok, danas čak smatra da je isti ranjen s "naše strane". Tomislav Merčep se pridružio napadu na poziv svjedoka, jer nakon napada na Bujavicu izjavio je da želi učestvovati u slijedećem napadu. Za vrijeme boravka u Poljani vojno su se dogovarali svjedok, Okac ispred postrojbe iz Zaboka i Čikan ispred postrojbe iz Rijeke. Tomislavu Merčepu svjedok se obraćao samo onda kada mu je bila potrebna njegova pomoć vezana uz opremanje postrojbe, jer je isti bio savjetnik u MUP-u te je imao politički utjecaj. Za Mandarela, svjedok je rekao da je isti bio moćan čovjek, kako financijski tako i po poznanstvima sa državnim vrhom pa i sa predsjednikom RH. Za Sinišu Rimca i Igora Mikolu, svjedok je izjavio da su isti zbog ratnih trauma i gubitka bliskih srodnika bili psihički nestabilni te su već u Gospiću udaljeni iz postrojbe. Vjeruje da je štetan utjecaj na njih imao Mandarelo koji je preko njih rješavao neke svoje imovinske konflikte kao npr. s obitelji Zec, dok je ovima bilo dovoljno reći S od Srbina pa da isti zapucaju. Svjedok je često boravio u Poljani, ali ne zna da je tamo bio pritvor, niti zarobljenici. Svjedok je ranjen u Zagrebu ispred Željezničkog kolodvora, 31.10.1991., kada se nalazio u autu sa Pavom Mlinarićem i Tončijem Jurgecom, koji je vozio. Vozili su se u bijelom mercedesu, svjedok ne zna čiji je to auto bio (*vidi svjedočenje: Đurđica Ilić, nevjenčana supruga ubijenog Milana Radonjića, u čijem vlasništvu je bio i navedeni automobil*). Tonči Jurgec je bio u postrojbi pod zapovjedništvom Mike. U tom napadu svjedok je ranjen, a Pavo Mlinarić ubijen. Nakon njegova ranjavanja zapovjedništvo nad jedinicom je preuzeo Mika. Kao osobu koja je pucala u njega svjedok je imenovao Boška Landeku, poznatog tjelohranitelja.

Svjedok Vladimir Delač, u inkriminirano vrijeme povjernik Vlade RH za općinu Pakrac

Svjedok je izjavio da je na tu dužnost postavljan 12.9.1991., prije je bio predsjednik Kriznog štaba u Pakracu. Njemu direktno pretpostavljeni bio je Petar Šale, u to vrijeme ministar uprave i pravosuđa. Izjavio je da je rat u Pakracu počeo 19.8.1991., da su zatražili pomoć u obrani grada od Zagreba, da se u rujnu 1991. u Poljani susreo sa Merčepom, koji je došao sa jednicom rezervnog sastava MUP-a. Zbog ratnih zbivanja svjedok je izmjestio svoj ured u Kutinu. O zarobljavanju i puštanju Đorđa Gunjevića, svjedok je rekao da je taj dan došao u Poljanu, da je u kancelariji sjedio sa Tomislavom Merčepom i Gunjevićem koji je nakon toga pušten, a za njegovo zarobljavanje je čuo, vjerojatno, od Andrije Hebranga. Sjeća se da se u autu, dok su se vozili prema Kutini, Gunjević žalio na zabunu vezanu uz njegovo uhićenje te na bolove jer je primio nekoliko udaraca. Prigovore na ponašanje te postrojbe čuo je tek 1993. Zna da je Merčep bio ranjen i svjedok ga je posjetio u bolnici. Sjeća se da je na radio stanici Petrova Gora išla neistinita propaganda o postrojbi ustaša/merčepovaca koji kolju i ubijaju.

Svjedok Slavko Degoricija

Svjedok je izjavio da je kao predsjednik izvršnog odbora HDZ 1990. organizirao ogranke po RH, stoga je bio i u Vukovaru gdje je upoznao okrivljenog. Za okrivljenog kaže da u to vrijeme smirivanja tenzija i pokušaja održavanja mira, bilo tih samovoljnih koji nisu bili za mirno rješenje, a među takvima je bio i okrivljeni. Najviše problema je bilo na područjima gdje su pretežito bili nastanjeni Srbi, 11 općina u Republici Hrvatskoj. Stoga daljnji kontakti sa okrivljenim nisu bili voljni. Takvi ljudi su bili i Mato Šabić, formirao vojsku u Osijeku van sustava, u Gospiću Pajo Šimić, a u Vukovaru Tomislav Merčep - samozvani ljudi koji su išli mimo i izvan sustava policijske i državne uprave. O dolasku Tomislava Merčepa u MUP, svjedok kaže da je to bilo tijekom ministra Cvitana, koji je bio ministar 19 dana, svjedok tvrdi da ne postoji rješenje da je isti bio imenovan savjetnikom ministra. O djelovanju Merčepa u Vukovaru, svjedok je dobio pritužbe na djelovanja njegovih postrojbi od Stipe Pole, zapovjednika Policijske postaje Vukovar i Đurice Pranje, njegova zamjenika. Sjeća se da je okrivljeni bio uhapšen u Vukovaru, ali vjeruje da je posredstvom Josipa Manolića pušten. Za djelovanje njegove postrojbe u Gospiću, svjedok kaže da je nakon pada 5 kasarni u Gospiću, kamion s oružjem obilazio Liku, Senj i Karlobag, koje su pripadnici merčepovaca prodavali. O njegovom djelovanju u Poljani svjedok je saznao od stanovnika Kutine koji su ga zvali, jer svjedok je 23 godine živio i radio u Kutini, i žalili se na pritvaranja, nestanke, krađe, tako i Komlenac, pa Miletić, pa neki liječnik iz Popovače. O djelovanju okrivljenog na tom području se znalo, prvenstveno za djelovanje u Vukovaru znao je Šeks, Manolić, potom u Gospiću ili Poljani znao je Joško Morić. Svjedok je znao za zatvor u Poljani, čak i imena ljudi koji su tamo bili pritvoreni ili ubijeni, čak i nesrbi, sjeća se mlade žene primorke, ali ne zna sada ime. Zna da su na velesajmu bili stacionirani, da su hapsili ljude po Zagrebu, nije imao dvojbe da tom jednicom zapovjeda Tomislav Merčep. Svoja saznanja crpi od raznih zapovjednika policijskih postaja.

Rasprava se nastavlja **09. srpnja 2012.**, kada će se saslušati svjedok Dragutin Andrić i pregledati DVD priloženi u spisu.

9. srpnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Dragutin Andrić

Svjedok je iskazao da je 20. rujna 1991. došao u Pakrac radi preuzimanja dužnosti zapovjednika obrane Pakraca. Početkom listopada mu je telefonski javljeno da će dobiti pomoć dolaskom postrojbe specijalne policije. Njemu pretpostavljeni, danas pokojni, brigadir Jezričić mu je rekao da navedena postrojba ima svoje posebno zapovjedništvo, da ih svjedok treba prihvatiti iako oni imaju posebne

zadatke. Prilikom dolaska postrojbe, svjedok je upoznao okrivljenog Tomislava Merčepa. Navedena jedinica je učestvovala u napadima na Lipik i selo Kukunjevac, dok je svjedok sa svojom vojnom jedinicom učestvovao u oslobođenju teritorija kraj Grubišnog Polja i dalje prema Virovitici te istočnog dijela Bilogore i okolice Daruvara.

Na pitanja zamjenika ŽDO, svjedok je objasnio da je prilikom dolaska u Pakračku Poljanu tražio da ga odvedu kod zapovjednika te su ga odveli kod Tomislava Merčepa, s kojim je i razgovarao. Specijalna postrojba policije je tada bila kvalitetno naoružana, s najnovijim maskirnim uniformama te je stoga i bila sposobna izvršiti vojne zadatke. Svjedok je i poslije susretao Tomislava Merčepa i, iako su imali različite linije zapovijedanja, svjedokova postrojba je u nekoliko navrata radi izvršenja vojnih zadataka specijalne postrojbe dala nekoliko tenkova. Tijekom razgovora sa okrivljenim svjedok je imao i verbalne sukobe sa istim, između ostalog jer su od njega na kontrolnim točkama pripadnici specijalne postrojbe stalno tražili propusnicu, što je na kraju okrivljeni riješio, zatim po stavovima gdje je okrivljeni svjedoka smatrao "mekim" Hrvatom za razliku od njega samog koji je "tvrdi" Hrvat koji će osloboditi Hrvatsku. To gledište je temeljio i na tome što je svjedok bivši kadar JNA i član Saveza komunista.

Svjedok je opisao jedan sukob sa pripadnikom postrojbe specijalne policije po nadimku "Pop" (*Nikola Rukavina*), Prilikom napada na selo Toranj ovaj mu je naredio da tenkom gađa toranj pravoslavne crkve, što je svjedok odbio, a "Pop" je na to potegao oružje na njega. Stoga je svjedok naredio svom topniku da gađa pored crkve, a od uzvraćene vatre je sam zadobio ozljede te je naredio povlačenje. Svjedok se sjeća da je i u toj akciji sudjelovao okrivljeni Merčep, ali u pozadini.

Svjedok je čuo informacije vezane uz postrojbu i njihovo ponašanje, mada se nitko nije njemu direktno obratio. Daleko više je saznao iz izvještaja SIS-a kasnije, krajem prosinca 1991., kada je prešao u zapovjedništvo u Bjelovar.

Svjedok je izjavio da je krajem 1992. ili početkom 1993. kao načelnik stožera bio zadužen za pisanje elaborata borbenih djelovanja na području Zapadne Slavonije tijekom 1991. pa do nastupanja primirja te da prilikom pisanja nije našao niti jedan dokument u kojem se spominjao Tomislav Merčep. Zadnji elaborat je pisao već umirovljen, tijekom 1995., a kasnije su svi ti elaborati jednostavno nestali.

Svjedok je na posebno pitanje odgovorio da nije znao za postojanje zatvora u Pakračkoj Poljani, da je osim Tomislava Merčepa, upoznao i Zvonka Trusića.

Na pitanja punomoćnice oštećenih Sanje Ormuž, svjedok je ponovio da nad postrojbom specijalne policije nije imao ingerencije, da su informacije koje je čuo ili poslije pročitao u izvještajima SIS-a bile vezane uz palež, pljačku, odvođenja ljudi, oduzimanje imovine. Svjedok se sjeća da je u Pakračkoj Poljani upoznao i pripadnika postrojbe Muniba Suljića, mada se više ne sjeća o čemu su s njim razgovarali.

Na pitanja branitelja okrivljenog svjedok je odgovorio da je Tomislav Merčep zajedno sa postrojbom specijalne policije u Pakračku Poljanu došao 1. ili 2. listopada 1991., da se sjeća da je isti u jednoj akciji bio ranjen te ga nakon listopada 1991. tamo više nije ni vidao. Na pitanje vezano uz Vladimira Delača, svjedok je odgovorio da je isti kao povjerenik Vlade za općinu Pakrac bio zadužen i za logističku potporu, ali da ovaj svoj posao nije radio jer je bio na sigurnom u Kutini. Svoja izvješća svjedok je slao načelniku stožera u operativnoj zoni Bjelovar Ivanu Plasaju kao i Jerzečiću. Zna da je Stipe Mandarelo bio pripadnik specijalne postrojbe policije, ali ne zna kada joj se pridružio.

Na pitanja predsjednika vijeća, svjedok je odgovorio da je čuo da je Munib Suljić bio strah i trepet kako sa svoje suborce tako i za civile. Svjedok zna da je Tomislav Merčep često odlazio i u Zagreb, da je u Zagrebu na Velesajmu bilo skladište za opremu i naoružanje. Osobno je tamo poslao kamion po oružje za obranu grada Pakraca, ali te opreme tamo nije više bilo. Kasnije je iz više izvora čuo da je tu opremu preuzeo Tomislav Merčep. Na pitanja vezana uz "Popa" svjedok je rekao da ga je doživio kao čovjeka po rangu do Tomislava Merčepa, da je isti djelovao samostalno što se pokazalo i prilikom posjete HTV ekipe iz Bjelovara i novinarkе Ane Mudrić. Ista mu je poslije ispričala da joj je bila namjera snimiti djelotvornost postrojbi Hrvatske vojske, da tada u Poljani nije bilo Merčepa, a da je „Pop“, nakon što je saznao što želi, samoinicijativno iz minobacača gađao toranj pravoslavne crkve, nakon uzvraćene vatre svi su pobjegli pa i novinarka. Na pitanja vezana uz zapovijedanje navedenom postrojbom, svjedok je odgovorio da nikada nije vidio nikakvu zapovijed da bi okrivljeni bio zapovjednikom, ali da su ga pripadnici postrojbe tako oslovljavali.

Rješenje suda o nastavku dokaznog postupka

Sudsko vijeće je riješilo da se rasprava prekida te zakazuje za 30. kolovoza 2012., kada će se izvesti dokazi priloženi u spisu; 11. rujna 2012., kada će se kao svjedoci saslušati Josip Manolić i Živko Juzbašić, 12. rujna 2012., kada će se kao svjedoci saslušati Siniša Rimac i Igor Mikola, Dragica Fijačko, Branko Velagić; 13. rujna 2012., kada će se kao svjedoci saslušati Miroslav Bajramović, Snježana Živanović, Miroslav Briševac, Zadro Miljenko i Slavica Rajčević.

Zapažanja:

1. Okrivljeni Merčep je suđenju pristupio sa slobode jer je vanraspravno sudsko vijeće ukinulo pritvor protiv istoga, tako da je nakon završetka rasprave posebno upozoren na posljedice nedolaska sljedećoj zakazanoj raspravi. Prema medijskim natpisima razlog ukidanja pritvora bio je, između ostalog, i loše zdravstveno stanje okrivljenog.

Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izvjestavaju: Milena Čalić-Jelić, Documenta i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

30. kolovoza 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Na raspravi su pregledani DVD materijali priloženi sudskom spisu:

- dokumentarni film "Paviljon 22", autora Nenada Puhovskog iz 2002. godine;
- snimak intervjua sa Tomislavom Merčepom, za televiziju iz Srbije;
- snimci HTV-a; intervju sa Tomislavom Merčepom i Branimirom Glavašem, nakon događaja u Borovu Selu iz svibnja 1995., snimak iz Gospića u jesen 1991., sa kratkim razgovorom sa Tomislavom Merčepom, snimci sa pakračkog ratišta: napad na Bujavicu 14. 10. 1991., sa kratkim razgovorom sa Tomislavom Merčepom;
- intervju sa Tomislavom Merčepom koji je vodila Ana Mudrić, novinarka HTV-a.

Još će se prikazati preostali DVD materijali, snimci sa izvršenih ekshumacija.

Rasprva se nastavlja 11. rujna 2012.

Suđenje prate: novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izvjestava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Svjedok Josip Manolić (92 godine)

Svjedok je izjavio da je upoznao Tomislava Merčepa 1990. u predizbornoj kampanji, poslije je imao s njim nekoliko susreta. Tako je 11. lipnja 1991. svjedok kao predsjednik Vlade SRH sa tadašnjim predsjednikom predsjedništva SFRJ Antom Markovićem i generalom Brovetom krenuo na sastanak sa pobunjenim Srbima u Vukovar, ali kako se njemu (svjedoku) nije mogla garantirati sigurnost, svjedok nije prisustvovao tom sastanku, već je na ulici u gradu Vukovaru sreo Merčepa. Drugi put ga je sreo u kolovozu 1991., nakon što je Tomislav Merčep lišen slobode u Vukovaru, jer je po priči šefova tamošnje policije tražio da se isključi struja u dijelu Vukovara nastanjenom Srbima, nakon što su ovi odbili to učiniti Merčep im je prijetio da će ih uhititi. Na nalog tadašnjeg predsjednika države (Franjo Tuđman) svjedok je o tim događajima razgovarao s Merčepom, koji je bio iznimno rastresen i nesuvislo je odgovarao. Stoga mu je predložio da ode u Istru, gdje je okrivljeni boravio do listopada 1991. Nakon što se vratio imenovan je za savjetnika MUP-a, koji je imao široke ovlasti, no ne operativne. Tomislav Merčep je formirao ilegalnu postrojbu van sistema MUP-a, od istomišljenika iz Vukovara i ljudi koji su pristupili u Zagrebu. Svojim ponašanjem pokazao je iznimnu samovolju i nije poštivao provođenje državne politike, koja je težila ne izazivanju srpske manjine jer su i ovako bili percipirani kao ustaška vlast. Svojim ponašanjem Tomislav Merčep je kompromitirao tadašnju vladu, isti je odbio sudjelovati u proboju na Vukovar sa generalom Špegeljom te ga njegovo ponašanje diskreditira kao heroja obrane Hrvatske.

Za Pakračku Poljanu svjedok je saznao od jedne građanke, koja ga je obavijestila da joj je rođak u logoru u Poljani te je svjedok nazvao Reljića koji mu je rekao da tamo nema logora, ali da tamo djeluje Merčepova grupa koja zatvara ljude. Svjedok je izjavio da je državni vrh bio izviješten o svemu, ali uvijek poslije tih događanja. Franjo Tuđman je naredio da se ta grupa razvlasti, ali Merčep se nije poimenovao već je otišao prema Gospiću, gdje je došao u sukob sa vojnom policijom, potom u Crikvenicu, gdje se sukobio sa načelnikom policije.

Nakon ubojstva obitelji Zec, Vekić je podnio kaznenu prijavu protiv NN. Bez obzira na sudski postupak, Tomislav Merčep je i dalje nastavio djelovati javno, kandidirao se za zastupnika Županijskog doma u Saboru. Predsjednik Tuđman mu je rekao da mu neće potpisati imenovanje dok se ne utvrdi tko je ubio djevojčicu Zec, na što je Merčep rekao ime, stoga ga je predsjednik imenovao zastupnikom.

Svjedok je izjavio da ga je jednom prilikom posjetio Brajenović, koji je preživio maltretiranja u Pakračkoj Poljani, te mu je rekao da je tamo osoba od autoriteta bio Merčep, čiji ljudi su sve to radili. Za Velesajam svjedok je znao da se tamo privode ljudi iz Zagreba. Svjedok je ponovio da je sam državni vrh znao za protuzakonite postupke Merčepa i to iz izvještaja policije, da se o Merčepu razgovaralo na jednom sastanku VONS-a (Vijeće za obranu i nacionalnu sigurnost). Svjedok vjeruje da svi ti izvještaji moraju biti pohranjeni u arhivi MUP-a. Na posebno pitanje branitelja okrivljenog zašto se, kad se već sve znalo, nije ništa poduzimalo, svjedok je odgovorio da se ništa nije moglo poduzeti, da je "politička procjena državnog vrha bila da se ne ide u procesuiranje jer bi to neprijatelj debelo koristio protiv nas". Svjedok je, nakon što mu je predočen iskaz Ivana Vekića, koji je rekao da je Manolić doveo Merčepa u ministarstvo, izjavio da je to bila odluka predsjednika države.

Svjedok Živko Juzbašić (89 godina)

Svjedok je izjavio da je u to vrijeme bio član Vlade RH, zadužen za međunacionalne odnose, stoga ga je kontaktirao velik broj ljudi. Od stranaka je i saznao za protupravna djelovanja postrojbe Tomislava Merčepa. Posjetili su ga Pero Rajčević, Stevan Brajenović, Ivošević. O svim dobivenim informacijama svjedok je izvijestio predsjednika Vlade Franju Gregorića, pa i predsjednika države Franju Tuđmana. Svi u Vladi, a i u državnom vrhu, znali su što se događa jer su informacije redovito zapimali i od policije. Nakon ubojstva obitelji Zec svi su ostali užasnuti, jer se zločin dogodio u centru Zagreba. Za Pakračku Poljanu saznao je da su tamo ljudi odvođeni, maltretirani, mlačeni, pljačkani, da su tamo boravili bez osnovnih životnih uvjeta, a i likvidirani. Zna da su neke ljude odvodili na Velesajam, od kuda su odvođeni dalje za Poljanu, a neki su tamo i stradali. Stranke su govorile da je Merčep zapovijedao pripadnicima svoje postrojbe da ulaze u stanove, odvođe ljude i čine sve te zločine.

Svjedok kao osobu od koje je saznao neke informacije spominje Gunjevića. U Vukovaru, dok je okrivljeni bio sekretar za narodnu obranu u Vukovaru, osnovao je svoju postrojbu i to "najgore smeće", koji nisu bili na fronti u borbama, pa je tako Merčep odbio sa Špegeljem ići u proboj na Vukovar. Svjedok je na posebno pitanje objasnio zašto kaže da je u Poljani bio sabirni logor, i to tako što je rekao da je partizan, Srbin, 20 godina u vojsci i da zna da je logor čuvana zgrada u koju se dovode i muče i ubijaju zatvorenici, a nije neophodno da ima žicu i sl. Svjedok je čuo da su i u Bujavici dovedeni i ubijeni neki ljudi, ali ne zna da li je tamo bilo vojnih operacija. Za Merčepovu postrojbu svjedok tvrdi da je ista bila ilegalna, spominje da su u to vrijeme već bile prisutne dvije linije zapovijedanja, jedna od Gojka Šuška, i u to su vrijeme niknule brojne paravojne postrojbe pa tako i Merčepova. Pritužbe ljudi su dokumentirane i od HHO-a, čiji je svjedok bio suosnivač. Na kraju izlaganja svjedok je rekao da je glavni mentor Merčepa bio Vladimir Šeks.

Zapažanja:

Suđenje se održava u premalim i neadekvatnim prostorijama, koje ne mogu primiti svu zainteresiranu javnost, što još jednom potvrđuje nedostatak prostornih kapaciteta na Županijskom sudu u Zagrebu.

12. rujna 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Siniša Rimac (1973.)

Svjedok je izjavio da je okr. Merčepa upoznao u Vukovaru, početkom 1991., jer je isti radio u istoj građevinskoj firmi kao i njegov otac. Kako su se on i njegov otac željeli prijaviti kao dragovoljci, javili su se u Sekretarijat NO, čiji je predsjednik za Vukovar bio okrivljeni. Još u Vukovaru je formiran jedan dio postrojbe koja je poslije bila na gospićkom ratištu. Svjedok je krajem kolovoza otišao u Zagreb na Velesajam te je 1.9.1991. završio na gospićkom ratištu, umjesto u 4. razredu srednje škole. U Zagreb je došao zajedno sa Igorom Mikulom, Nebojšom Hodakom, Goranom Mađarom, a ostalih se ne sjeća. Ne zna tko ih je uputio na Velesajam, ali zna da su postojali kontakti sa Tomislavom Merčepom, mada ih on osobno nije imao. U Gospiću je sudjelovao u zauzimanju vojarne. Tada su svi bili pod zapovjedništvom Tihomira Oreškovića. Misli da je zapovjednik njihovog dijela postrojbe tada bio Nikola Rukavina, za kojeg misli da je s tog područja. Krajem rujna otišao je u Vukovar, odnio je dio naoružanja ocu i bratu. Tada je zadnji put vidio svoju obitelj, majka i otac su mu ubijeni u logoru u Srbiji, a brat mu je stradao na Ovčari. Nakon toga se vratio u Zagreb, na Velesajam i 4.10.1991. otišao na pakračko ratište, u Pakračku Poljanu. Na pakračkom ratištu je sudjelovao u dva proboja na Lipik. 13.10.1991. na cesti od Poljane prema Kutini se sudario sa vozilom u kojem su bili okrivljeni i njegov vozač te je prevežen u bolnici, prvo u Kutinu, a potom na KBC Rebro u Zagrebu. Prilikom izlaska iz bolnice, krajem listopada, sreo je Tomislava Merčepa koji je tamo dovežen na liječenje. Na pitanje tko je zapovijedao u Pakračkoj Poljani svjedok je iskazao da je to bilo zbrkano, nije bilo vojne strukture, postojali su samozvani zapovjednici. Za okrivljenog kaže da on nije bio zapovjednik, da je bio logističar, u smislu regrutiranja dobrovoljaca, i nabavke oružja, ali da isti nije izdavao zapovjedi. Svjedok je nabrojao imena potencijalnih zapovjednika: Nikola Rukavina, Branko Šarić - Kosa, koji je i osuđen kao zapovjednik, mada to nije bio, ali ako tako kaže Vrhovni sud..., Zakošek je bio logističar. U studenom 1991. je sa nekoliko drugih pripadnika krenuo u proboj na Vukovar, došli su do Nuštra, gdje su pomogli u obrani grada. Kada se planirao proboj za Vukovar, u Osijeku, sreo je Tomislava Merčepa.

Što se tiče paviljona 22, na Velesajmu, svjedok je izjavio da je tamo bilo nešto pušaka, nije bilo eksplozivnog materijala, bila su 2 kontejnera, u jednom se služila hrana, a u drugom su spavali oni koji su čuvali paviljon, ali tamo nije bio zatvor, niti je on vidio zatvorenike.

Pripadnik pričuvne postrojbe MUP-a je postao 1.10.1991., kada je i službeno dobio iskaznicu. Svjedok zna da je u planinarskom domu na Adolfovcu bila smještena njegova postrojba, i on je ponekad tamo prespavao. Nakon nabiranja imena žrtava u postupku svjedok je odgovorio da ih ne poznaje, osim Nikole Peleša i Branka Velagića, koje poznaje sa suđenja. Sašu Antića je upoznao u Poljani, ne zna što je s njim bilo. Mihajla Zeca ne poznaje, zna da je isti ubijen u Zagrebu, te dodaje da je protiv njega je vođen postupak i tu je oslobođen. Ne zna gdje je sada Mikula. Zna da je u Poljani postojao nogometni klub i da je tamo bila svlačionica, ali nikad nije tamo bio. Nije vidio zarobljenike

u Poljani. Nakon predočenja iskaza Stevana Brajenovića da ga je svjedok u Poljani udario, svjedok je izjavio da nikada nije sudjelovao u zlostavljanju civila. U zgradu MUP-a u Savskoj u Zagrebu svjedok je otišao dva puta, dok je treći put bio priveden i uhićen i sproveden u Remetinec. Ne zna gdje je bio 7. 12. 1991 (*dan kada je ubijen Mihajlo Zec*), to su ga toliko puta pitali. Za Snježanu Živanović iskazuje da ne zna kako je pristupila postrojbi, da je bila žena Igora Mikule, da s njim ima dvoje djece. Dodaje da je 2006. na njegovu kućnu adresu stiglo pismo Nikole Peleša u kojem mu se ovaj izvinjava jer je isti krivo osuđen (*ubojstvo nepoznate muške osobe zvanog Saša*) te da je tražio obnovu postupka, ali mu je nisu odobrili. Svjedok se obvezao dostaviti to pismo sudskom vijeću.

Zapažanja:

- *suđenje se održava u premalim i neadekvatnim prostorijama, koje ne mogu primiti svu zainteresiranu javnost, što još jednom potvrđuje nedostatak prostornih kapaciteta na Županijskom sudu u Zagrebu;*
- *svjedok Siniša Rimac, okrivljeni u dva kaznena postupka vođena pred Županijskim sudom u Zagrebu : za ubojstvo obitelji Zec - 9.07.1992. oslobođen od optužbi da bi dana 7. prosinca 1991., u Zagrebu, zajedno sa Munibom Suljićem se dovezao u Poljaničku ulicu 24, nakon što je vlasnik kuće Mihajlo Zec istrčao iz iste te počeo trčati, Rimac Siniša (2.okr.) iz automatskog pištolja ispalio 3 metka u njega te je isti zadobio prostrijelnu ranu prednje desne strane prsnog koša s izlaznom ranom na desnoj strani leđa i od povreda preminuo; dana 8. prosinca 1991., nakon opisanog događaja, zajedno sa 3.okr. Mikola Igorem, 4.okr. Hodak Nebojšom i 5.okr. Živanović Snježanom u kombi silom ugurali Mariju Zec i dijete Aleksandru Zec, odveli ih u planinarski dom "Adolfovac" na Sljemenu, gdje su bili stacionirani pripadnici rezervnog sastava MUP-a, doveli do jame, a zatim je Igor Mikola, 3 okr., ispalio u njih više metaka, od kojih je Marija Zec zadobila 3 strijelne rane glave i 5 strijelnih rana grudnog koša, a Alaksandra Zec 6 prostrijelnih rana glave, prostrijel desne nadlaktice, i jednu tangrecijalnu strijelnu ozljedu glave, uslijed kojih su umrle. Istom presudom Siniša Rimac i Munib Suljić su oglašeni krivima za kazneno djelo iznude što su: dana 4. studenog 1991. u Zagrebu, zajedno sa dvije NN osobe ušli u stan Kijačaič Miroslava te od njega i njegova zeta Mamlić Njegoslava oduzeli pištolje "Crvena zastava" i pripadajuće streljivo, revolver "Taurus" sa pripadajućim stereljivom, čime su počinili kazneno djelo iznude, čl. 146 KZH, i osuđeni; Munib Suljić – na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, Siniša Rimac – na kaznu zatvora od 7 mjeseci; za ubojstvo nepoznate muške osobe zvanog Saša, presudom od 15.09.2005. proglašen krivim, zajedno sa opt. Munibom Suljić, te osuđen na 8 godina zatvora.*

13. rujna 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedokinja Slavica Rajčević, supruga ubijenog Pere Rajčevića

Ista je izjavila da su 11.10.1991. tri vojnika u maskirnim uniformama došla u kuću njenog šogora, u koju su izbjegli iz Pakraca i tražili Peru Rajčevića, nakon čega su ga odveli. Odvezli su i njihov osobni automobil Yugo, crvene boje. Pero Rajčević je bio direktor Bjelovarske banke, ispostava Pakrac. Nakon što je svjedokinja čula da ljude odvođe u Pakračku Poljanu i sama je otišla tamo 26. prosinca 1991. U Poljani, u jednoj kući nasuprot Vatrogasnog doma je razgovarala sa Đemalom Pavošem i jednom ženskom osobom, ali rekli su joj da ne znaju gdje je njen suprug. Tu žensku osobu svjedokinja opisuje kao visoku, crne kose, poslije ju je srela u Kutini i misli da je ona Mikulina sestra. Prijavila je nestanak u PP Kutina, bila u Đorđićevoj (*policijska postaja u Zagrebu*), telefonom kontaktirala MUP, razgovarala sa Tomislavom Merčepom, jer je čula da su to u Poljani njegovi vojnici. U Zagebu, zgradi

MUP-a, posjetila je Tomislava Merčepa, koji joj je rekao da ne zna tko je njen suprug, da bi on imao obavijest o tome da je isti odveden te joj obećao da će joj pomoći, ako bude mogao. Do danas nije utvrdila što se dogodilo s njenim suprugom. Nakon nekog vremena dobila je obavijest da je pronađen njihov osobni automobil. Nakon što ga je preuzela u automobilu je pronašla fotografije, gdje su na poleđini istih pisala imena Igor Mikula, Siniša Rimac, Munib Suljić. Ona je na fotografijama prepoznala ljude koji su odveli njenog supruga. Fotografije je spalila 1993., kada je shvatila da svi lažu. Na pitanje obrane, kako to da je u istrazi, ispitana 8. veljače 2011., decidirano izjavila da je sve zaboravila, a danas prvi put iskazuje u vezi identiteta osoba koje su odvele supruga i spominje te fotografije, svjedokinja objašnjava da je tada bila očajna, svjedočila je u Pakracu, a ona je iz Pakraca, da vidi da su svi sve zaboravili, pa i naša vlada, te je odlučila iskazivati. Svjedokinja je dodala da nitko, u međuvremenu, na nju nije uticao. Svjedokinja je uredno upozorena na pravo postavljanja imovinsko-pravnog zahtjeva te je savjetovana da se posavjetuje sa nekim od odvjetnika.

Svjedok Miroslav Biševac, pripadnik pričuvne postrojbe

Svjedok je iskazao da se priključio pričuvnoj policiji u kolovozu 1991., zajedno sa prijateljem Bihorac Naserom, da se prijavio kao dragovoljac. U zgradi MUP-a u Savskoj je zadužio opremu i dobio iskaznicu. Nakon par dana je otišao na gospićko ratište, u grupi sa Goranom Mađarevićem, Sinišom Rimcem, Igorom Mikulom, Nebojšom Hodakom, Brankom Šarićem, jednom djevojkom plave kose i čovjekom po nadimku Pika. Ne zna tko im je zapovijedao ili tko je u grupi prenosio zapovjedi i čije. Nakon Gospića je išao u Nuštar, gdje je bio nekih 10 dana te se vratio u Zagreb jer je vozio ranjenog Jozu Šmoka. Ne zna tko im je rekao da idu tamo, ali nakon Nuštra otišli su u Pakračku Poljanu ili Međurić. On pretpostavlja da je zapovjednik bio gospodin Merčep, ali ne zna objasniti zašto, osim što zna da je isti bio savjetnik ministra MUP-a. Svjedok je izjavio da je kao vozač kombija u postrojbi stalno bio na relaciji Zagreb-Poljana. Na Velesajmu je odlazio u kafić "Stil", gdje mu je Trusić davao ono što će voziti: santitetsku opremu, donacije cigareta, jednom čak i platni spisak i plaće. U Poljani se družio sa Brankom Šarićem i Miljenkom Zadrom zvanim Pika. Robu je predavao Zakošek. Svjedok nije učestvovao u vojnim operacijama jer je bio vozač. Vozio je kombi, bijele boje. Početkom prosinca je ranjen Mađarević pa ga je vozio na Lošinj, gdje su kao prognanici iz Vukovara bili smješteni njegovi/Mađarevićevi roditelji. Po povratku u Zagreb 10. prosinca 1991. otišao je sa svojom djevojkom u planinarski dom Adolfovac, na Sljeme. Dana 13. prosinca 1991. je uhićen zajedno sa grupom osumnjičenom za ubojstvo obitelji Zec i zločine u Bujavici. Do travnja 1992. je bio u pritvoru, kada je pušten. Protiv njega nije podignuta optužnica. Svjedok je prije rata radio kao konobar u Charliju te je 1994. radio u restoranu kod Stipe Mandarela. Ne zna za zatvor u Poljani, nije sudjelovao u nečasnim radnjama, za Bujavicu je prvi put čuo tijekom postupka iz sudskog spisa, ne zna tko je Aleksanadar Antić, Muniba Suljića je upoznao u pritvoru, ne sjeća se da je netko u Adolfovcu pričao da mora pod hitno nabaviti putovnicu. Svjedok je izjavio da je kombi znao ostaviti nezaključan, s ključevima u kontaktu i na Velesajmu i u planinarskom domu Adolfovac, čak je i automatsku pušku ostavljao u prtljažniku, nije se bojavao da će netko uzeti jer je okolo bila samo vojska. Na pitanje obrane kada je zadnji put sreo Zvonimira Trusića svjedok je odgovorio da je to bilo prije 7 godina, a na pitanje da li ga je sreo danas prije suđenja, svjedok je odgovorio: "na kratko, jer je padala kiša". Svjedok poznaje Pavu Mlinarića, kada je bio ranjen posjetio ga je u bolnici, zna da je poslije ubijen pred željezničkim kolodvorom u Zagrebu, bio mu je na sprovodu, ne zna da li je i Tomislav Merčep bio na sprovodu.

Sudsko rješenje o daljnjem provođenju dokaza

Sud je prihvatio nove dokazne prijedloge ŽDO-a za saslušanje svjedoka koji će, kao i svjedoci koji do sada nisu pristupili, ispitati:

- za dan 16.10. 2012. kao svjedoci bit će pozvani: Jula Miletić, Bosiljka Kutić, Josip Šebalj, Slavko Ivanić, Lidija Celjak;

- za dan 23.10.2012.: Antun Tus, Antun Gugić, Josip Štajduhar;
- za dan 24.10.2012.: Boris Tucman, Ivan Grabić, Kinčl, Rajko Bartolin, Snježana Živanović, Miljenko Zadro, Dragica Fijačko;
- za dan 25.10.2012.: Nikola Ivkanec, Davor Lučić, Zvonko Stojković, Duško Miljević, Zoran Bjondić, Miro Bajramović.

Zapažanja:

1. *iz svjedočenja svjedokinje/oštećenice Rajčević je razvidno da i danas postoji strah od iskazivanja, osobito u lokalnim sredinama gdje svjedoci žive i gdje je zločin počinjen;*
2. *svjedoka Briševca, tijekom iskazivanja, predsjednik vijeća je u nekoliko navrata upozorio na dužnost iskazivanja istine te da je lažno iskazivanje kazneno djelo.*

16. listopada 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Nakon utvrđivanja da na raspravu nisu pristupili pozvani svjedoci: Jula Miletić, uredno pozvana, Josip Šeblj, opravdao izostanak bolešću, Bosiljka Kutić, poziv vraćen sa naznakom nepoznata, te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedok Slavko Ivančić

Svjedok Slavko Ivančić iz Kutine je svjedočio na okolnost odvođenja njegovih susjeda Vasilija i Milorada Miletića, 1. studenoga 1991. Isti je sa Julom Miletić, Vasilijevom suprugom/Miloradovom majkom, išao nekoliko dana nakon uhićenja u Pakračku Poljanu s namjerom da se raspitaju za odvedenog muža i sina. Po javnom pogovoru su čuli da se tamo odvođe civili sa tog područja te da je tamo zapovjednik "Pop". Na ulazu u zgradu su potjerani od stražara te jedne mlađe osobe, koja je vikala na svjedoka da Hrvatima nikada neće biti bolje dok god vjeruju da postoje lojalni Srbi. Jula Miletić je poslije svjedoku rekla da vjeruje da je ta osoba Siniša Rimac jer je istog prepoznala u novinama.

23. listopada 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Antun Tus

Svjedok Antun Tus, u inkriminirano vrijeme načelnik Glavnog stožera oružanih snaga RH, je izjavio da poznaje okrivljenog iako nije s njim imao neposrednih susreta. Poznato mu je da je Merčep na više prostora RH tijekom Domovinskog rata zapovijedao i vodio borbe (u Vukovaru, Gospiću, Pakracu i Lipiku). Sjeća se da mu je krajem listopada 1991. general Jezerčić, u to vrijeme zapovjednik Operativne zone Zapadna Slavonija, uputio izvještaj o aktivnostima Merčepove postrojbe te problemima s istima radi samovoljnog ulaska i napuštanja borbe. Sjeća se isto tako da je jednom prilikom tadašnji Ministar obrane Gojko Šušak predlagao da se Merčepu dodijeli čin bojnika, što i nije bilo moguće jer isti nije bio dio HV-a. Svjedok je za okrivljenog Merčepa rekao da je isti imao

pozitivnu ulogu u obrani Hrvatske, dok u pritužbe/priče ne može ulaziti jer nema neposrednih saznanja. Zna da je s vojne strane išla pritužba na djelovanje postrojbe pričuvne policije za vrijeme proboja na Vukovar, jer se njegova postrojba nije pojavila. Svjedok nije vidio rješenje kojim je Merčep postavljen za zapovjednika, ali je izjavio da nije bilo dvojbe tko zapovijeda, mada je i njegov zamjenik imao iste ovlasti kada ovoga nije bilo na terenu, npr. kada je bio ranjen. Njegov zamjenik je bio Trusić. Svjedok zna da se u 2. izvješću načelnika Operativne zone Bjelovar tražilo da se Merčepova postrojba dislocira i vrati za Zagreb. O istom je čak i izdana zapovijed 22. prosinca 1991. U izvještaju generala Šegelja; izvješće br. 3 od 18. studenog 1991. sam Špegelj je zatražio da se navedena postrojba razoruža te uklopi u druge jedinice.

Svjedok Ante Gugić

Svjedok Ante Gugić, u inkriminirano vrijeme načelnik Odjela za suzbijanje općeg kriminaliteta u PU Zagrebačkoj. Svjedok je izjavio da su 7.12.1991. od operativnog dežurstva Policijske postaje Trešnjevka zaprimili informacije o ubojstvu Mihajla Zeca. Svjedok je sastavio ekipu za očevid, u kojoj je i osobno bio, te su izašli na uviđaj, pratili su dva traga: jedan prema počiniteljima, koji su prema svemu sudeći bili djelatnici MUP (oružje, vozilo, uniforma, po izjavama očevidaca) te drugi trag nestanka supruge i kćerke ubijenog. Njihova tijela su našli tek nakon priznanja osumnjičenih. Nakon obrade svih tragova, ispitivanja osumnjičenih, otvoren je kazneni spis, sa kaznenom prijavom protiv nepoznatih počinitelja, zapisnikom o uviđaju, i posebnim izvještajem te je sve upućeno na daljnji rad tužilaštvu. Na posebno pitanje svjedok je pojasnio da Tomislava Merčepa nisu istraživali jer, iako je trag vodio prema njemu, policijskom djelatniku koji je otišao s njim obaviti informativni razgovor u zgradu ministarstva, je Smiljan Reljić rekao da je Tomislav Merčep predmet obrade protuobavještajne istrage SZUP-a. Svjedok je izjavio da su operativnim putem došli do saznanja da likvidacija Mihajla Zeca nije bila planirana već da je motiv bio imovinska korist, ali kako je ovaj u jednom trenu pobjegao tu je došlo i do pucanja. Svjedok je izjavio da su svi zaposlenici Mihajla Zeca potvrdili da je Zec od prije poznao Muniba Suljića.

24. listopada 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Boris Tucman

Svjedok Boris Tucman, u inkriminirano vrijeme pripadnik pričuvnog sastava MUP-a, je izjavio da je boravio u Pakračkoj Poljani tijekom listopada i studenoga 1991., te da Tomislav Merčep nije bio njihov zapovjednik, već je to bio Stipe Mandarelo. Svjedok je izjavio da je Mandarelo njega i "njegove dečke" namjerno doveo u zasjedu u Bujavici, gdje je 7 vojnika poginulo, a svjedok bio ranjen. Svjedok je sudjelovao u bojnim akcijama na Toranj i Lovsku. Ne poznaje Stevana Brajenovića, ne zna da je u Pakračkoj Poljani bio neki logor ili zatvor niti da je bilo uhićenih civila. O Zoranu Karloviću svjedok iskazuje da ga poznaje iz postrojbe, da mu je poslije rata bio zubar, ali sjeća se da je, kada je bio ranjen, došao u zapovjedništvo te tamo vidio čovjeka (*Stevan Brajenović*) koji ga je tražio vode, a potom u jednom trenu skočio prema puškama, uzeo pušku, a svjedok je zgrabio za cijev kad je puška opalila te je ranjen u prst (*činjenični opis presude za Pakračku poljanu Munib Suljić i dr. za oštećenog Stevana Brajenovića*).

Svjedok Ivan Grabarić

Svjedok Ivan Grabarić, u inkriminirano vrijeme načelnik Odjela za obrambene pripreme i pričuvnu policiju pri MUP-u, je izjavio da poznaje okrivljenog jer su u MUP-u radili zajedno tijekom 1991.-92. Svjedok je izjavio da je u rujnu 1991. Vlada RH donijela odluku o ratnom ustroju MUP-a, temeljem kojeg se broj pričuvnih policajaca povećao na 45 000, dok je u aktivnom sastavu bilo 35 000. Pripadnici pričuvnih postrojbi su bili dragovoljci koji su se odazvali na poziv ministra Vekića. Pomoćnik ministra Tomljenović je rekao svjedoku da prema podacima o pripadnicima pričuvne

postrojbe MUP-a koje dobije od Tomislava Merčepa riješi statusna pitanja tih pripadnika kao i da im se organizira obuka, daju odore, oružje, iskaznice. Ivan Kvaternik je bio osoba koja je povezivala svjedoka i djelatnike tog odjela sa tom postrojbom, i on je donosio podatke o pripadnicima, a znalo se, u tim vremenima, dogoditi da mu se izda i "bianco" iskaznice. Svjedok je čuo da je Tomislav Merčep znao odlaziti na teren te postrojbe, ali kao savjetnik ministra, nije čuo da je isti bio zapovjednik. Svjedoku su u Odjel dolazili zapovjednici te postrojbe: Nikola Cvitanović - Mika, Rukavina - Pop, Đemal Paloš, Zvonimir Trusić i Stjepan Mandarelo. Isto tako se sjeća da su ga kontaktirali iz kriminalne policije radi nekih pripadnika te postrojbe. *Svjedoku je predočen dokument koji je on osobno potpisao, a na kojem, između ostalog, stoji da je Tomislav Merčep sudjelovao u obrani domovine kao zapovjednik postrojbe pričuvne policije u vremenu od 28.08.1991. do 1.03.1992., što je svjedok objasnio da je potpisivao i do 50 sličnih potvrda dnevno, nije svaku čitao.*

Svjedok Miroslav Kinčl "Igla"

Svjedok, u inkriminirano vrijeme liječnik u postrojbi pričuvnog sastava u Pakračkoj Poljani, je izjavio da je osnovao sanitetski stožer u Poljani na dislociranom mjestu od glavnog stožera, koja je poslije izmještena u Prekopakru. Sjeća se da je prilikom napada na Lovsku Merčep bio ranjen te upućen u bolnicu u Kutini. Na pitanje od koga je dobivao informacije o pojedinim akcijama svjedok je odgovorio od Stipe Mandarela, Nikole Rukavine, Mike, Đemala Paloša, Branka Šarića, Trusića, ali tamo je bilo puno ljudi koji su govorili da su zapovjednici i glumatali. O Tomislavu Merčepu je izjavio da je bio pristojna osoba s kojom se moglo razgovarati, da su ljudi iz te postrojbe upotrebljavali njegovo ime, ali preventivno iz psiholoških razloga. Ne sjeća se da je netko bio ranjen u stožeru, ne zna tko je Stevan Brajenović, niti Boris Tucman, Karlovića se sjeća jer je bio student stomatologije. Sjeća se da je Trusić dolazio iz Zagreba u crnom mercedesu, da se predstavljao kao visko rangirana osoba. Nije vidio zarobljene civile, pročitao je knjigu Đorđa Gunjevića, u kojoj on opisuje da ga je svjedok liječio, no on se toga ne sjeća. Pronađena mrtva tijela su upućivali dalje u bolnicu u Kutini, a poslije na Zavod za sudsku medicinu. Na posebno pitanje predsjednika vijeća svjedok je odgovorio da ne poznaje djevojku sa sudskog hodnika (*Snježana Živanović*).

Svjedokinja Dragica Fijačko

Svjedokinja je potvrdila da je, dok je bila u posjeti svom ocu, u kuću došao Branko Velagić u namjeri da se pozdravi s njom, ali odmah poslije su došla 2 vojnika ili policajca, i odveli ga. Ona ne zna što je poslije bilo s njim.

Svjedok Rajko Bartolin

Svjedok Rajko Bartolin, u inkriminirano vrijeme/od 18.11.1991./ pripadnik pričuvnog sastava MUP-a, te zapovjednik desetine iz Zaboka "Delta", je izjavio da su Poljani bili smješteni u staroj pošti, da su zapovjedi dobivali od Đemala Paloša, koji je bio koordinator i davao informacije o akcijama. Učestvovali su u oslobođenju Lipika, potom Velike i Male Dereze, kada je operativni zapovjednik bio Nikola Cvitanović - Mika. U vrijeme boravka u Poljani nije vidio zarobljenike, njegova desetina nije bila smještena u štabu, ali su osobno priveli ratnog zarobljenika Nebojšu Bojića, koji je potom razmijenjen. Zarobljenika je čuvala posebna postrojba pod nazivom "Jesenje kiše". *Svjedoku je predočena potvrda na kojoj je potpisan Tomislav Merčep kao zapovjednik te pismo svjedoka Tomislavu Merčepu u kojem mu se ovaj obraća kao zapovjedniku tražeći priznanje statusa za pripadnike svoje desetine.* Svjedok je odgovorio da danas, nakon što je prošao vojnu izobrazbu, ne bi tako pisao, da se tada mislilo da Tomislav Merčep ima više ovlasti nego što ih je stvarno imao.

Svjedokinja Snježana Živanović

Svjedokinja Snježana Živanović, u inkriminirano vrijeme pripadnica pričuvnog sastava MUP-a, pravomoćno oslobođena u postupku protiv optuženih Muniba Suljića i dr. - obitelj Zec, je izjavila da je kao pripadnica pričuvnog sastava bila na ratištima u Gospiću, Vinkovcima, Nuštru i Pakračkoj Poljani, da je njen zapovjednik bio Tomislav Merčep, no isti je ranjen u listopadu 1991., nakon čega je i sama bila ranjena. Kada se vratila na ratište u Poljanu njega više nije vidjela, a ona je uglavnom boravila u sanitetu sa doktorom Klinčlom i doktoricom Majom. U studenome 1991. je započela ljubavnu vezu sa Igorom Mikolom, za kojeg je bila i udana, a poslije se razvela. Svjedokinja je potvrdila da je u prosincu boravila na Adolfovcu, da je bila uhićena 8. ili 12. prosinca 1991., ali da je u tom postupku oslobođena te ne želi odgovarati na daljnja pitanja. Nakon objašnjenja predsjednika vijeća da se ne sudi njoj već se pokušava utvrditi da li su to počinili pripadnici pričuvnog sastava, svjedokinja je odgovorila da je u to vrijeme Tomislav Merčep bio u SAD, ili Kanadi, Torontu, te da se pričalo da su oni zato smješteni gore na Sljemenu. U vezi zapovjednika svjedokinja ima dvojbi, osobito nakon što je Tomislav Merčep ranjen, jer "u štabu ih je sjedilo puno i svi su se lovili za telefone". U vezi svog motiva da se javi kao dragovoljac ista je rekla da joj je otac Srbin te je u to vrijeme imao velikih problema u Senju te o tome ne želi više razgovarati.

25. listopada 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Nakon utvrđivanja da na raspravu nisu pristupili pozvani svjedoci: Davor Lučić, Duško Miljević, poziv nije uručen jer postoji više osoba sa istim imenom i prezimenom u RH, Zoran Bjondić, poziv vraćen sa naznakom nepoznat, Miro Bajramović, kojeg je predsjednik vijeća pozvao telefonskim putem, te nakon utvrđenja da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja saslušanjem pristupjelih svjedoka.

Svjedok Zvonko Stojković

Svjedok Zvonko Stojković, u inkriminirano vrijeme pripadnik pričuvnog sastava MUP-a, je izjavio da je u listopadu 1991. bio u Pakračkoj Poljani, zapovjednik njegove desetine je bio Karlović. Sudjelovao je u akciji na Bujavicu, nakon koje su avioni napali Poljanu. Svjedok je "pukao" i povukao se neko vrijeme sa ratišta. Ne zna da je bilo zarobljenih civila.

Svjedok Nikola Ivkanec

Svjedok je izjavio da je bio zapovjednik Policijske postaje Pakrac od 18. rujna 1992. do mirovine 2001., te kako nije bio u Pakracu u inkriminirano vrijeme nema neposrednih saznanja o predmetu optužnice. Poznaje okrivljenog. Upoznao ga je 6. prosinca 1992. na komemoraciji na dan oslobođenja Lipika, kao i druge pripadnike Merčepove postrojbe, gdje su se njegove riječi slušale. Jedini dodir sa događajima u Pakračkoj Poljani je bio to što je Policijska postaja Pakrac pružala krim tehničke usluge prilikom ekshumacija na njezinom području. U vezi nestalih sa tog područja, danas se sjeća upita Ane Gunjević iz Lipika koja je tražila svog supruga koji je nestao u inkriminirano vrijeme, a isti nije nađen do njegova umirovljenja. Sjeća se da su od sudova u postupcima proglašenja nestalih umrlima dobivao znatan broj upita i provjera, ali tek nakon 1995.

Nastavak glavne rasprave zakazan je za 22. studenoga 2012.

22. studenoga 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Nakon utvrđivanja da na raspravu nisu pristupili pozvani svjedoci: Lidija Celjak, Ivan Štajduhar, koji su uredno pozvani, te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedok Milan Martinić "Okac"

Svjedok Milan Martinić je izjavio da je sudjelovao u Domovinskom ratu od 3. listopada 1991. do kraja 1992., da je bio u sastavu pričuvne policije na području Pakračke Poljane. Opisao je kako su njih šestorica dragovoljaca iz Zaboka došli u Zagreb, gdje su u Svetošimunskoj (policijska akademija) dobili iskaznice pričuvnog sastava te su priključeni jedinici koja se vraćala iz Gospića te su zajedno upućeni na područje Pakračke Poljane. Iskaznice su već sadržavale njihove osobne podatke, te je u svezi statusnih pitanja kontaktirao gosp. Kvaternika iz MUP-a. Tada je upoznao Nikolu Rukavinu "Popa" koji se predstavio kao zapovjednik pričuvne policije koja se vraćala iz Gospića. U Pakračkoj Poljani su smješteni po kućama te su upoznavali teren na kartama i ophodnjom, a nakon 7 dana pristiglo je još dragovoljaca iz Zagreba, sa Nikolom Cvitanovićem, te ljudi sa vukovarskog ratišta sa danas pokojnim Markom Ivićem. Svjedok je izjavio da je završio vojnu školu 1979. te je imao vojnu naobrazbu, stoga je i bio percipiran kao vođa grupe iz Zaboka. Iz Zaboka je krajem listopada doveo još dragovoljaca. Učestvovao je u vojnoj akciji na Bujavici, Kukušnjevcu te Lovskoj, gdje je bio i ranjen. U Poljanu se vratio krajem prosinca. U siječnju se njegova postrojba priključila 1. brigadi HV-a kao "Samostalni bataljun Pakračka Poljana". Za vrijeme njegova boravka u Poljani svjedok je bio zapovjednik svoje grupe, smještene u društvenom domu. Zajedno sa Rukavinom i Cvitanovićem planirao je vojne akcije. Što se tiče hijerarhije svjedok, Cvitanović i Ivić su bili u ravnopravnom položaju kao zapovjednici satnija, a Rajko Bartolin je bio zapovjednik voda. Sjeća se da je u Poljanu pristigla i grupa iz Rijeke pod zapovjedništvom Duška Čikana.

Svjedok je iskazao da su povremeno dolazile pojedine osobe iz MUP-a sa željom da se nametnu kao zapovjednici, ali bez vojnog predznanja i iskustva te ih nisu prihvatili. Tako je bilo sa "Kobrom", Trusićem. U vrijeme njegova odsustva zbog ranjavanja tamo je bila osoba pod nadimkom "Kosa". Svjedok poznaje Tomislava Merčepa, kao savjetnika MUP-u, koji je povremeno dolazi na teren kako bi razgovarao s njima o njihovim logističkim potrebama.

Munib Suljić je došao sa svjedokom iz Zaboka u Poljanu, kao vojnik je bio "nestašan", velikog srca, malog znanja i paničar. Sjeća se da su ljudi iz Rukavinine grupe odlučili da se Muniba Suljića isključi iz jedinice.

Svjedok nema spoznaja da je u Pakračkoj Poljani bilo zarobljenika ili uhićenih civila, ne zna da je tamo bio pritvor niti se sjeća da bi netko dolazio i tražio svoju rodbinu. Ne zna da bi netko od pripadnika njegove postrojbe počinio nešto nezakonito.

26. studenoga 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Građanski odbor za ljudska prava, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Na raspravu nije pristupio pozvani svjedok Miro Bajramović, koji je izostanak opravdao bolešću. ŽDO Zagreb predložilo je saslušanje još 3 svjedoka: Nikole Radojčića i Aleksandra Pražića na okolnost odvođenja braće Miletić, te Nebojšu Hodaka, pripadnika pričuvnih postrojbi. Sud je prihvatio dokazne prijedloge.

Suđenje se nastavlja 14. prosinca 2012. kada će se kao svjedoci biti pozvani Ivan Štajduhar i Nebojša Hodak, dok će se dana 18. siječnja 2013. kao svjedoci biti pozvani Lidija Celjak, Nikola Radojčić, Aleksandar Pražić i Miro Bajramović.

14. prosinca 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Građanski odbor za ljudska prava, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izveštava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Nakon utvrđivanja da su na raspravu pristupili pozvani svjedoci: Ivan Štajduhar i Nebojša Hodak te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedok Ivan Štajduhar

Svjedok je izjavio da je u inkriminirano vrijeme bio načelnik Policijske uprave karlovačke, da je početkom listopada 1991. bio na rezervnoj lokaciji u selu Vučjak te da je jedan dan jedan policijski službenik doveo Tomislava Merčepa. Svjedok je poznao Tomislava Merčepa od prije sa sastanaka u MUP-u. Okrivljeni Merčep mu je u Vučjaku rekao da je došao sa svojim ljudima u Karlovac, da su došli sa autobusima te da ljudi čekaju kod naplatnih kućica. Svjedok je nazvao u MUP, ali ni tamo nisu znali tko je poslao ili pozvao Merčepa u Karlovac, pa mu je svjedok sugerirao da se vrati u Zagreb. Na posebno pitanje svjedok je pojasnio da je već tada u Karlovcu bilo više od 3500 aktivnih i pričuvnih policajaca te da mu nisu trebale nove snage. Svjedok je i prije čuo da sa tom postrojbom ima problema na terenu, da su malo opušteni, da si dozvoljavaju više od uobičajenog, da imaju veću slobodu kretanja, da su bez odgovarajućih zapovjedi ograničavali slobodu kretanja i privodili, a do tih saznanja je došao "policijskim kanalima". Svjedok je pojasnio da kad je spominjao "njegovu ljude" mislio je da su oni pod zapovjedništvom Merčepa, iako ne zna da li ga je netko imenovao zapovjednikom. Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da se tom prilikom nije savjetovao sa Josipom Boljkovcem, jer isti u to vrijeme više i nije bio ministar. Razgovori o Merčepu i toj pričuvnoj policiji nikada nisu bili otvoreni, a svjedok je temeljem iskustva zaključio da postoji dvostruko zapovijedanje i policijom i vojskom, stoga ni on, a ni druge kolege nisu previše istraživali informacije o postrojbi.

Svjedok Nebojša Hodak

Svjedok je iskazao da je sudjelovao u Domovinskom ratu kao pripadnik ZNG-a u Vukovaru, a potom V brigade HV-a ("Žuti mravi", "Pustinjski štakor"), da nije bio pripadnik pričuvne policije. Na ratištu u Vinkovcima je bio od listopada do prosinca 1991. i tek je povremeno dolazio u Zagreb po oružje. Optuženog poznaje iz Vukovara, gdje je bio u Teritorijalnoj obrani, a zna da je poslije bio savjetnik u MUP-u. Poznaje Sinišu Rimca i Igora Mikolu iz Vukovara, dok Muniba Suljića osobno ne poznaje, iako su svi bili optuženi za neka kaznena djela. Nikada nije bio na Adolfovcu na Sljemenu. Nakon predočenja zapisnika o očevidu od 14. prosinca 1991. Kir-2718/91-1, iz kojeg proizlazi da su tamo zatečeni svjedok i Siniša Rimac te da je na pitanje istražnog suca odgovorio da je došao pokazati gdje su zakopana tijela majke i kćeri Zec, svjedok objašnjava da to nije istina te da je on tada uhićen kod Doma sportova u Zagrebu. Nakon predočenja potvrda o privremenom oduzimanju predmeta iz spisa Kir-2718/91-1 (oružje, automobil), svjedok odgovara da je potpisao potvrde, ali da on nikada nije vozio navedeni automobil. Svjedok je odgovorio da nije bio na ratištu u Gospiću niti u Pakračkoj Poljani. Svjedok ne poznaje Pavu Mlinarića, Nikolu Rukavinu, Miju Jajića, Višnju Iris, dok Snježanu Živanović zna kao nevjenčanu suprugu Igora Mikole, ali nakon predočenja njenog iskaza da su zajedno išli posjetiti Tomislava Merčepa u bolnicu, svjedok odgovara da se sjeća da je isti bio ranjen, ali se ne sjeća da ga je išao posjetiti.

Nastavak rasprave zakazan za **18. siječnja 2013.**

18. siječnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Na današnju raspravu od pozvanih svjedoka odazvao se samo svjedok Nikola Radojčić.

Nedolazak svjedoka Aleksandra Pražića opravdala je kći koja je obavijestila predsjednika vijeća da njegovo zdravstveno stanje ne dozvoljava put od Kutine do Zagreba te da zbog prirode svoje bolesti nije u stanju svjedočiti u kaznenom postupku. Svjedokinja Lidija Celjak nije pristupila, a za istu dostava poziva nije bila uredno iskazana. Svjedok Miro Bajramović, za kojeg je dostava poziva uredno iskazana, nije pristupio.

Svjedok Nikola Radojčić

Kazao je kako su se tijekom 1991. godine, za vrijeme zamračenja u Kutini, jedne večeri kod njega po povratku s fronta našli Siniša Miletić, Željko Erdelji, Siniša Vljajević i Josip Jerbić. U jednom trenutku krenuo je u podrum po vino i tada ga je na ulaznim vratima presreo jedan čovjek te ga upitao da li je to stan Miletić, na što mu je svjedok odgovorio da je to njegova kuća. Taj čovjek je imao na glavi povez, očito je bilo da mu je uho bilo ozljeđeno. Rekao je da ga je odveo do Siniše Miletića s kojim se on dogovorio kako će mu pokazati gdje žive Vasilije, Sinišin stric, i Milorad Miletić, Sinišin bratić kojeg su zvali Mišo. Siniša je otišao sa njim, pokazao mu kuću Miletića i ubrzo se vratio. Bilo je zamračenje pa je vidio samo dvojicu u maskirnim uniformama, njihove oznake nije primijetio. Bili su naoružani, oružje im je bilo prebačeno preko ramena. Primijetio je da su došli „kampanjolom“. Taj automobil bio je na cesti. Nije primijetio neke posebne oznake na njemu. Te osobe mu se nisu predstavile. Siniša Miletić ne živi više u Kutini, preselio se u Srbiju. S njim nema nikakvih kontakata. Po pričama zna da su Milorad i Vasilije odvedeni na Bujavicu i da su pogubljeni. Po Kutini se pričalo da su ih odveli „Merčepovi“. Poznaje Veljka Stojakovića jer su zajedno radili u „Petrokemiji“, bio je njegov šegrt, učio ga je raditi. I za njega je čuo da je odveden u Bujavicu. I Milorad Miletić je bio zaposlen u „Petrokemiji“, razvio je poštu. Vasilije Miletić je bio autoprijevoznik.

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se na iduće ročište glavne rasprave, zakazano za 7. veljače 2013., odrediti prisilno dovodenje Mire Bajramovića. Pozvat će se i svjedoci Silvija Tovorloža, Jakov Begić, Surko Zovko, Ivica Šustić i Šefče Misini.

7. veljače 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Izveštava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Nakon utvrđenja da su na raspravu pristupili pozvani svjedoci: Silvija Tovorloža Poropat i Zvonko Surko, dok se svjedoci Jakov Begić i Miro Bajramović nisu odazvali sudskom pozivu, te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedokinja Silivija Tovrloža Poropat

Svjedokinja je izjavio da je u inkriminirano vrijeme bila dragovoljac Domovinskog rata, da je od 18. studenog 1991. bila u pričuvnom sastavu MUP-a u Pakračkoj Poljani. Sjeća se da je u Poljani prošla obuku rukovanja sa oružjem, da je bila smještena u zapovjedništvu, gdje je kao tajnica radila Željka, čijeg se prezimena ne sjeća, da joj je zapovjednik bio "Mika". Objasnila je da se većina ljudi u postrojbi znala samo po nadimcima, dok za naziv postrojbe "Jesenje kiše" nije nikada čula. Sudjelovala je u vojnim akcijama Dereza, Lipik. Tomislava Merčepa je tamo na terenu vidjela samo jednom i to kada se postrojba prebacivala u sastav HV-a. Kako je u srpnju 1992. bila ranjena, njena majka je prikupljala dokumentaciju vezanu za njen status, pa tako i za status u Pakračkoj Poljani u MUP-u.

Svjedok Zvonko Surko

Svjedok je iskazao da je sudjelovao u Domovinskom ratu od 1. listopada 1991. godine. Ondje se na Starčevićevom trgu u Zagrebu priključio pričuvnom sastavu policije. Zajedno s njim su se prijavili i njegovi sumještani Ivan Kralj i Tomislav Vidman. Prvo su bili upućeni u Šimunsku, gdje su dobili uniforme i oružje. Prvo ratište mu je bilo u Vinkovcima, gdje su bili na položaju u Nuštru i Ceriću. Sjeća se da ih je na ratište vodio "Kosa", Šarić Brano, po čijoj zapovjedi su se vratili u Zagreb, a potom otišli za Pakračku Poljanu. Svjedok je izjavio da je njegov neposredni zapovjednik bio Kosa, a dok njega nije bilo to je postao Pavo Mlinarić. Sjeća se da su vojnu akciju oslobađanja Lipika vodio Nikola Cvitanović i Đemal Paloš. Svjedok nije čuo da je postojao vod "Jesenja kiše", on je poslije bio u sastavu Hrvatske vojske tako da zna vojni ustroj koji kao takav nije postojao u Pakračkoj Poljani. Svjedok nema saznanja da je u Poljani bilo zarobljenika niti da se netko dolazio raspitivati za nestale osobe. Svjedok je poznavao Muniba Suljića, vidio ga je u Poljani, ali isti nije s njima učestvovao u borbenim akcijama. Miru Bajramovića je vidio samo jednom, prilikom oslobađanja Lovske. Igora Mikole i Nebojše Hodaka se sjeća sa ratišta u Vinkovcima. Ne poznaje Miletić Milorada i Vasilija.

Daljnji dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO Zagreb predložio je saslušanje još četiri svjedoka: Josip Šebelja, na okolnost odvođenja Stoje Ignjatović, Ankicu Gašpar, na okolnost odvođenja njenog supruga Save Miljića, te pripadnika postrojbe Miru Habijanca i Maria Vrbana, na okolnost ustroja postrojbe i zapovjedanja.

Branitelj okrivljenog je zatražio da se u spis priloži rješenje o odbačaju kaznene prijave protiv okrivljenog iz 1992. godine.

25. ožujka 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

*Suđenje prate: novinari, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Izještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta*

Nakon utvrđivanja da su na raspravu pristupili pozvani svjedoci: Višnja Iris, Zdenko Vugrinović, Zvonko Mutić i Dalibor Broš, dok svjedok Miro Bajramović nije priveden jer nije zatečen na kućnoj adresi, te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedokinja Višnja Iris

Svjedokinja je izjavila da je u inkriminirano vrijeme bila dragovoljac Domovinskog rata, da je bila u pričuvnom sastavu MUP-a u Pakračkoj Poljani, gdje je obavljala različite zadatke: nosila hranu vojnicima na položaju, u sastavu saniteta učestvovala u vojnoj akciji na Kukunjevac. Iz Pakračke Poljane je otišla kada je trebalo organizirati pogreb Pave Mlinarića, što joj je naredio "Kosa" (Branko Šarić), te je nakon toga nastavila radite te poslove iz ureda na Velesajmu u Zagrebu. Za vrijeme svog boravka u Poljani nije vidjela Tomislava Merčepa, već ga je prvi put srela u bolnici u Zagrebu, jer je bila sa Stipom Mandarelom u posjeti. Stipu Mandarela poznaje prije rata, jer su zajedno vodili firmu. Muniba Suljića poznaje prije rata, kao partnera njene prijateljice. Na posebno pitanje svjedokinja je odgovorila da ne zna da je bilo zarobljenika u Poljani, ne zna u kojoj je zgradi bio smješten stožer zapovjedništva. Na daljnje pitanje svjedokinja je iskazala da se sjeća da joj je povjeren na čuvanje Goran, 12 godina star, čiji su roditelji i brat bili u četnicima, a koji je poslije predan u Dom za nezbrinutu djecu u Nazorovoj ulici u Zagrebu. Na posebno pitanje je objasnila zašto je nasilno ušla u stan u ulici Braće Domani, Zagreb, iz kojeg je poslije deložirana, a to je da je Stipe Mandarelo znao za taj stan pa se odlučila useliti jer je bila podstanarka.

Svjedok Zdenko Vugrinović

Svjedok je rekao da je sudjelovao u Domovinskom ratu, da je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik ZNG-a te da je učestvovao u napadu na Bujavicu. Po njegovom saznanju zapovjednik pričuvne policije u Poljani je bio Nikola Rukavina – Pop. Tijekom napada na selo Bujavica pričuvna policija iz Poljane se povukla tako da je napad izvela njegova jedinica i samo 6 pripadnika pričuvne. Tomislava Merčepa vidio je samo prilikom napada na Lovsku, gdje ga je doživio kao običnog vojnika i čuo je da je isti u tom napadu ranjen.

Svjedok Zdenko Mutić

Svjedok je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik pričuvnog sastava u Poljani. Nije vidio zarobljenike u Pakračkoj Poljani niti zarobljene civile. Svjedok je poznavao pok. Božu Velebita i njegovu suprugu Vjeru, ali nije rekao Vjeri Velebit da više ne traži svog supruga. Svjedok je izjavio da je Božo Velebit "četnikovao", jer se to radilo u Gornjem Vukovju, te je pojasnio da se na javnim mjestima puštala takva glazba, a u kući Bože Velebita se neposredno prije ratnih sukoba okupljao SDS (Srpska demokratska stranka).

Svjedok Dalibor Broš

Svjedok je iskazao da je pastorak pok. Stipe Mandarela, ali da sa istim nije bio u dobrim odnosima. Nadalje je iskazao da je bio pod zapovjedništvom Mandarela, u pričuvnom sastavu, u vodu koji je bio sastavljen od domaćih ljudi. Stipi je zapovijedao Pop ili Kosa. Svjedok nema saznanja o zarobljenicima niti zatvorenim civilima u Pakračkoj Poljani.

Zapažanja:

Glavna rasprava u ovome postupku započela je prije godine dana - 26.03.2012.

8. travnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, GOLJP, Documenta
Izještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Nakon utvrđivanja da su na raspravu pristupili pozvani svjedoci: Miro Habijanec, Mario Vrban, Ankica Gašpar, dok svjedok Miro Bajramović nije priveden, te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedok Miro Habjanec

Svjedok je izjavio da je bio dragovoljac Domovinskog rata. Prvo je sudjelovao u obrani Topuskog, a potom, nakon povratka u Zagreb, upućen je u Pakračku Poljanu. Tamo je proveo svega četiri dana, a nakon toga bio je raspoređen u jedinicu za obranu Lipika. Zapovjednik njegove jedinice je bio Kuruc iz Filipovca, a zapovjednik obrane Lipka je bio Stjepan Klasnić. Svjedok ne zna da li je u Poljani bio zatvor, sjeća se da je jednom prilikom u Lipku zarobljen neprijateljski vojnik iz Paraćina, ali isti je predan vojnoj policiji u Prekopakri. Poslije je čuo da je isti razmijenjen tijekom 1993. godine. Svjedok je poznao Stjepana Mandarela. Vidio ga je na Velesajmu i čuo je da je davao novac za kupnju oružja, a da je za uzvrat proglašen nekim zapovjednikom. Tomislava Merčepa je sreo jednom u Poljani, u zapovjedništvu, u Vatrogasnom domu, a drugi put u bolnici Rebro, gdje su se svjedok i okr. Merčep liječili nakon ranjavanja. Svjedok je bio ranjen 19.11.1991. u Lipiku, od neprijateljske granate.

Svjedoku je predloženo uvjerenje o okolnostima ranjavanja, na kojem je napisano da je zapovjednik bio Tomislav Merčep. Objasnio je da ni on sam ne zna pripadnost pojedinim jedinicama jer je na početku rata bio u sastavu ZNG-a u Topuskom, a potom u jedinici koja je branila Lipika, u kojoj mu je pretpostavljeni bio "Brada". Smatrao je da je on pripadnik 76. bataljuna, a ne pričuvne jedinice Pakrac. Svjedok ne zna da bi njegovim bataljunom zapovijedao Tomislav Merčep, a misli da je u Pakračkoj Poljani zapovjednik bio Mandarelo.

Svjedok Mario Vrban

Svjedok je izjavio da je tijekom 1991. bio u sastavu pričuvne policije, da je u Pakračku Poljanu došao 1. listopada 1991., da je bio pripadnik prve satnije pod zapovjedništvom Nikole Rukavine, a zapovjednik cijele postrojbe je bio Stjepan Mandarelo, nakon njega djelatnik MUP-a pod nadimkom "Kobra", a potom Cvitanović. Uniformu i naoružanje je dobio na Velesajmu u Zagrebu. Na uniformama su bile oznake MUP-a. Tomislava Merčepa je u Poljani vidio dva puta, prvi put kada je održao motivacijski govor u kojem je objasnio u kako teškom se položaju nalaze te koliko hrabrosti i sreće treba da bi se zadržali položaje i zamolio one koji nisu spremni da se vrate kućama. Na posebno pitanje svjedok je pojasnio da su Tomislavu Merčepu ljudi jednostavno vjerovali, da su mediji prenosili informacije i slike o tome da je Tomislav Merčep zapovjednik nekih postrojbi koje su nešto pozitivno učinile. Svjedok je dodao da ne može objasniti odnos Tomislava Merčepa prema toj postrojbi, ali je on vjerojatno mogao doprinijeti da postrojba, zahvaljujući tome što je on bio savjetnik u MUP-u, dobije kvalitetnije oružje i opremu. Svjedok je sudjelovao u akciji na Lovsku, kojom je zapovijedao Rukavina. U toj je akciji Tomislav Merčep bio ranjen. Osobno svjedok ne zna da je u Poljani bio zatvor, niti za pritvorene civile, a o čemu su ga ispitali na policiji. Sjeća se dvojice braće Milković, koji su bili u jako lošem stanju, pretučeni, jedan sa reznom ranom ispod vrata, drugi sa zarezanim uhom, a koje je Zakošek sklonio kako bi ih zaštitio od Muniba Suljića. Svjedok poznaje Krešu Prosinečkog, jer je isti živio u njegovom kvartu u Zagrebu, a poslije ga je viđao u Poljani. Svjedok je izjavio da je osobno bio prisutan prilikom uhićenja Kreše Prosinečkog, ispred zgrade MUP-a u Savskoj ulici, u Zagrebu. Svjedok je izjavio da je on, kao i drugi pripadnici postrojbe, za umiješanost Suljića, Rimca i Hodaka u ubojstvu obitelji Zec saznao iz medija. Od drugih pripadnika postrojbe svjedok se sjeća Krune Budareca, Mladena Mikića, Roberta Nerala.

Svjedokinja Ankica Gašpar

Svjedokinja je izjavila da je sa suprugom Savom Mijićem i dvoje djece do rata živjela u Lipiku. Kako je počeo rat oni su se sklonili kod rodbine u Ivansku. Njen suprug Savo Mijić je 18. listopada 1991. otišao iz Ivanske u Kutinu po plaću. Savo Mijić je do rata radio u staklani u Lipiku. Kako se nije vratio, supruga/svjedokinja je obavijestila pričuvnu policiju u Ivanskoj, potom i svog načelnika Josipa Hajdinjaka. Svjedokinja je kao daktilograf radila u MUP-u, Policijskoj postaji Pakrac do rata, a potom, pa i u inkriminirano vrijeme, u PU Bjelovarskoj. Nakon nekog vremena svjedokinji je prišao Hamdija Mušinović, pripadnik specijalne policije PU Bjelovar i rekao joj da je njen suprug ubijen u Pakračkoj Poljani. To je prijavila načelniku Hajdinjaku, kojeg je potom netko zvao i rekao mu da pošalje svjedokinju po supruga, dok je on poslao nekoliko svojih policajaca, između ostalih Nevena Oulovskog. Svjedokinja je i sama u dva navrata odlazila u Pakračku Poljanu u pratnji s policajcem Josipom Črnojevićem, ali ništa nisu saznali. Kako je tijekom rata živjela u Grubišnom Polju susrela se s Brankom Velagićem koji je i sam bio zarobljen u Poljani, a poslije pušten, i koji joj je ispričao da su mu nalagali da ubija civile i kopa rake, da je vidio njenog supruga, da su ga mučili te da je umro isti dan kada je doveden. Velagić joj je rekao da su neke ljude ubijali kod Ribnjaka i tamo ih bacili. Svjedokinja je bila pozvana u državno odvjetništvo u Požegi gdje joj je predložen foto-elaborat u kojemu su bile ubijene muške osobe, a među kojima je prepoznala Petra Rajčevića.

15. travnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Dubravko Milat

Kazao je da je sudjelovao u Domovinskom ratu kao pripadnik pričuvne postrojbe MUP-a, u studenom i prosincu 1991. i u siječnju 1992. i to u Pakračkoj Poljani. Potom je pošao na ratište u Dalmaciju.

U rujnu 1991. prijavio se u pričuvni sastav MUP-a, no u tim postrojbama nije bilo mjesta. Potom su grupe ljudi počele ići na ratišta u pričuvni sastav pa je tako iz Rijeke s jednom grupom otišao u Pakračku Poljanu. Bili su smješteni u jednoj sobi, tj. učionici škole. Zapovjednik njegove grupe bio je Duško Čikan. Sudjelovao je u nekim akcijama, npr. u akciji kod mjesta Janja Lipa, Filipovac. Osim Duška Čolaka zapovjednik je bio i Dan Robert. Ne zna od koga je Čikan dobivao zapovjedi za akcije. I Nikola Cvitanović bio je jedan od zapovjednika. On je bio hrabriji od drugih pa se kao takav vjerojatno i nametnuo kao zapovjednik. Sjeća se da je sa okr. Merčepom razgovarao u rujnu 1992. na sprovodu jedne djevojke i njezina brata, za koje ne zna kako su se prezivali, no zna da su bili članovi postrojbe i da su poginuli tako što je brat aktivirao ručnu bombu u kući. Prije tog sproveda Merčepa nije vidio. Ne sjeća se da mu je obećao da će mu poslati neke fotografije iz Pakračke Poljane.

Rekao je da u Pakračkoj Poljani nije bio nikakav zatvor za zatočene civile, nije bilo niti ratnih zarobljenika, a ne zna da je itko od civila dolazio tražiti svoje bližnje.

Nije imao iskaznicu pričuvnog sastava MUP-a, a kasnije su na terenu dobili oznake MUP-a koje bi prišli na odore. Odoru i naoružanje je dobio na Zagrebačkom velesajmu od Stjepana Spajića. Osim njega tamo je bio i jedan policijski auto i policajci koji su ih popisivali.

Kazao je da misli kako su u MUP-u kod Josipa Perkovića dobivali potvrde o pripadnosti postrojbi. Misli da je tamo bio i Željko Tomljanović. Niti u Ministarstvu nije nikada vidio Merčepa.

Čuo je preko medija da je Merčep bio ranjen na području Pakračke Poljane. Pričalo se da je on tamo došao prvi i zaustavio prodor četnika jer u protivnom bili bi na par kilometara od Kutine.

Iz Pakračke Poljane ne poznaje Rimca, Mikolu, Suljića, Bajramovića, Hodaka.

Iduće ročište glavne rasprave, na koje će biti pozvani svjedoci Ivica Đikić, Andreja Latinović, Damir Đukić, Igor Zovko, Josip Keleman, Jasmin Krpan, Igor Čumandra, Tihana Tomičić i Robert Naprta zakazano je za dan 27. svibnja 2013.

Za dan 6. lipnja 2013. bit će pozvani svjedoci Roman Majetić, Saša Leković, Marijan Grakalić i Jasminka Nikolić. Od HTV-a će se zatražiti snimka emisije „Slikom na sliku“ emitirana 20. studenoga 1992. te će se narediti prisilno dovođenje svjedokinje Lidije Celjak.

*Suđenje prate: Građanski odbor za ljudska prava, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava*

27. svibanj 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

*Suđenje prati: Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Izveštava: Milena Čalić-Jelić*

Nakon utvrđivanja da su na raspravu pristupili pozvani svjedoci te da su ispunjene sve zakonske pretpostavke za održavanje glavne rasprave, sudsko vijeće je riješilo da se glavna rasprava nastavlja.

Svjedokinja Andreja Latinović

Svjedokinja je izjavila da je kao novinarka "Vjesnika" radila intervju sa Tomislavom Merčepom koji je objavljen u trobroju 31. prosinca 1993., 1. i 2. siječnja 1994. godine. Nakon predodjenja preslike novinskog članka svjedokinja je izjavila da se zbog proteka vremena ne može sjetiti je li Tomislav Merčep doista izjavio da je zapovjednik, da pretpostavlja da je njen tadašnji urednik zatražio da obavi razgovor s njim, da pretpostavlja da je isti sniman diktafonom. Ne sjeća se je li intervju dan na autorizaciju niti je li nakon objavljanja istog bilo reakcija od čitatelja ili samog Tomislava Merčepa. Svjedokinja je odgovorila da novinari ne modificiraju odgovore intervjuirane osobe, da se tekst samo lektorira i redaktira. Inače, svjedokinja se samo tada sreća sa Tomislavom Merčepom. Nije ga poznavala prije niti susrela nakon intervjua.

Svjedok Ivica Đikić

Svjedok je izjavio da je od 1997. do 2000. godine razgovarao s nizom ljudi koji imaju neposrednih saznanja o tome što se događalo u Pakračkoj Poljani. Između ostalih, svjedok je napisao intervju s Mirom Bajramovićem, koji je objavljen u tjedniku "Feral tribune" 1. rujna 1997. godine. Svjedok je opisao okolnosti kako je došlo do spomenutog intervjua: da je Miro Bajramović nazvao redakciju, zagrebačko dopisništvo te je dogovoren intervju koji je svjedok snimao na diktafon i tekst je prije same objave autoriziran – Miro Bajramović je svojeručno potpisao svaku stranicu teksta. Svjedok je pojasnio da je "Feral Tribune" od 1993. do 1997. godine objavio niz članaka o zbivanjima u Pakračkoj Poljani, koji su se temeljili na informacijama od mnogih osoba, pa i policijskim zapisnicima, te je s obzirom na sva ta saznanja Miro Bajramović ocijenjen kao vjerodostojna osoba. Svjedok je dodao da je dan nakon objave spomenutog intervjua došlo do uhićenja ljudi koji su se u istom spominjali i koji su poslije i pravomoćno osuđeni. Na posebno pitanje zamjenika ŽDO svjedok je odgovorio da je u redakciji nakon objavljanja bila napeta atmosfera, da su dobivali i telefonske prijetnje pa je redakcija u Splitu imala policijsku zaštitu, a svjedok policijsku pratnju.

Svjedok Igor Zovko

Svjedok je izjavio da je kao novinar "Vjesnika" vodio intervju sa Tomislavom Merčepom koji je objavljen u "Vjesniku" 12. rujna 1997. godine te da je to njegov jedini intervju s njim. Svjedok je

pojasnio da je do tog intervju došlo nakon što je "Feral Tribune" objavio intervju s Mirom Bajramovićem. Koliko se sjeća razgovor je sniman na diktafon, ali svjedok ne posjeduje kazetu sa zabilježenim razgovorom. Intervju nije autoriziran, ali je dan na pregled Tomislavu Merčepu koji nije imao primjedbe na tekst. Nakon predloženih rečenica iz navedenog članka ("jedinica kojom sam ja zapovijedao jest pričuvni sastav policije"; "vojnici Tomislava Merčepa uvijek su se borili...") svjedok je izjavio da su to riječi Tomislava Merčepa, koje je svjedok napisao i potpisao, da se svaki intervju uobličava u redakciji od lektora i redaktora, ali da se uvijek pazilo da to odgovara sadržaju izgovorenog. Svjedok nema saznanja da li je Tomislav Merčep reagirao na tekst nakon objavljivanja, ali koliko se sjeća nije bilo reakcija na taj tekst.

Svjedokinja Tihana Tomićić

Svjedokinja je izjavila da je kao novinarka "Novog lista" vodila intervju s Tomislavom Merčepom, koji je objavljen u "Novom listu" 8. prosinca 1992. godine ("U ratu se ne događaju lijepe stvari"). Svjedokinja se zbog protoka vremena ne sjeća detalja, misli da je do intervju došlo nakon proslave u Rijeci, da je isti bilježila na diktafon, da na isti nije bilo demantija, ali ne sjeća se je li isti bio autoriziran. Svjedokinja je izjavila da je ono što je navedeno kao odgovor Tomislava Merčepa njegove riječi, a nije bilo nešto stilizirano ili izmijenjeno. Svjedokinja je odgovorila da je, koliko se sjeća, tada razgovarala sa savjetnikom ili pomoćnikom MUP, iako u tekstu piše "zapovjednik postrojbe".

Svjedok Robert Naprta

Svjedok je izjavio da je on kao novinar radio intervju sa Tomislavom Merčepom objavljen u Globusu 3. siječnja 1992. godine. Svjedok je izjavio da je povod intervju bilo ubojstvo obitelji Zec te je po napatku urednika stupio u kontakt s Tomislavom Merčepom. Taj intervju je bio iznimno važan pa je i cijela redakcija sudjelovala u izradi pitanja. Intervju je sniman na diktafonu, traku danas više ne posjeduje, ne sjeća se da je intervju dan na autorizaciji niti da bi na isti bilo demantija ili drugih reakcija.

Svjedok Igor Čumandra

Svjedok je izjavio da je napisao članak i intervju s Tomislavom Merčepom objavljen u tjedniku "Danas" 29. listopada 1991. godine, da je članak napisan nakon razgovora svjedoka, Srđana Španovića i Tomislava Merčepa u bolnici "Rebro", da je razgovor sniman diktafonom, ali da isti nije autoriziran. Svjedok je dodao da je "Danas" bio vjerodostojan list te da se nije zadiralo u sadržaj izgovorene riječi tijekom intervjuja i da, koliko se sjeća, na članak nije bilo demantija, da je u istom objavljeno da je Tomislav Merčep savjetnik Ministra unutarnjih poslova, jer svjedok nije pisao ratno-propagandni članak već činjenice. Svjedok je izjavio da je kao ratni reporter, zajedno sa fotografom iz redakcije, bio u Pakračkoj Poljani, da je prethodno suglasnost dobio od Spajića ili nekog drugog na Velesajmu u kafiću "Stil 92". U Pakračkoj Poljani su u zgradi škole ili društvenog doma razgovarali sa zapovjednikom, za kojeg ne zna da li se predstavio, a saznali su da se trenutno ništa ne događa pa su se vratili natrag.

Zapažanja monitora:

Na samom početku suđenja Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu je predložilo da se pregledaju dva DVD-a pribavljena od Hrvatske radio televizije na kojima su zabilježeni intervjui koje je okrivljenik davao toj televiziji kao i da se pregledaju novinski članci priloženi u posebnim omotima s dostavljenim sažetkom. Kako je sud usvojio dokazne prijedloge, tijekom današnje rasprave saslušani su novinari koji su tijekom 90-ih vodili intervjue sa okrivljenim na okolnost njegovih odgovora u objavljenim tekstovima u kojima se u nekim formulacijama isti spominje ili naziva zapovjednikom postrojbi.

6. lipnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, Documenta

Izještava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Svjedok Jasminko Nikolić

Svjedok je izjavio da je kao novinar "Glasa Slavonije" napisao dnevno izvješće koje je objavljeno 10. prosinca 1992. godine. Na posebno pitanje uz predodženu rečenicu iz spomenutog novinskog članka ("Uz iznošenje detalja iz pojedinih akcija koje je vodio Tomislav Merčep....") svjedok je odgovorio da se dosita ne sjeća, ali pretpostavlja da je tako kako je napisano rekao Tomislav Merčep. Na daljnja pitanja svjedok je odgovorio da, koliko zna, nije bilo dematnija na spomenuti članak, a sam članak nije autoriziran jer to je forma koja ne podliježe autorizaciji.

Svjedok Saša Leković

Svjedok je izjavio da je rodom iz tog kraja, da je živio u Daruvaru te da je početkom rata izvještavao kao ratni reporter sa ratišta u Zapadnoj Slavoniji pa tako i iz Pakračke Poljane. Zajedno sa svjedokom na teren je išao fotograf Toni Hnojčik. U Pakračkoj Poljani je bio u nekoliko navrata, ponekad i po 2-3 puta dnevno. Tamo je zatekao pripadnike pričuvne policije, koji su mu rekli, a takav je bio i javni pogovor, da je tamo zapovjednik Tomislav Merčep. Sjeća se da je razgovarao sa tamošnjim zapovjednicima koji su se izmjenjivali, sa Zvonimirom Trusićem, Zakošekom i jednom osobom kojem se ne sjeća imena. Okrivljenog je u Poljani vidio u 2-3 navrata, ali vrlo kratko. Jednom u prostorijama osnovne škole koje je bila zapovjedništvo u to vrijeme, potom zamotane desne ruke - ozlijede nakon prometne nesreće, prema informacijama koje je dobio, te još jednom kada je Tomislav Merčep bio u društvu sa Ivanom Vekićem, tadašnjim Ministrom unutarnjih poslova, na sastanku sa članovima postrojbe u selu Gaj. Svjedok je vidio Tomislava Merčepa na Velesajmu u Zagrebu na proslavi obljetnice postrojbe. Tamo su još bili i Stjepan Spajić i Stipe Mandarelo, kao i druge osobe koje je u Pakračkoj Poljani upoznao kao zapovjednike. Iz Poljane se sjeća osobe po nadimku Kobra te Nikole Rukavine, ali ne zna da li su oni bili zapovjednici. U Poljani nije susretao civile. Svi su ondje bili u neakvim uniformama ili dijelovima uniformi i imali su uz sebe oružje. Tek nakon rata svjedok je razgovarao sa ljudima koji su mu rekli da se tamo bili zatvori, da su ljudi sa tog područja nestajali. Tako mu je Đuro Straga ispričao kako je intervenirao za puštanje doktora Maletića. O tim saznanjima svjedok je napisao dva članka koja su objavljena u "Globusu" u svibnju ("Pakračka polja smrti" – 12. svibnja 2000.) i listopadu 2000. godine.

Preslike navedenih članaka svjedok je predao u sudski spis, a preslike su uručene strankama u postupku te su pročitani tijekom dokaznog postupka.

Na daljnja pitanja svjedok je odgovorio da je izvor informacija u objavljenom članku pripadnik postrojbi čiji identitet nije ni tada objavio, a ni tijekom iskazivanja jer je to i obećao kako bi istog zaštitio od eventualnih neugodnosti. Objasnio je da je fotografiju uz članak snimio njegov kolega fotoreporter Hnojček, a za osobu sa oružjem na slici misli da je osoba koja je bila optužena za ubojstvo obitelji Zec, porijeklom iz Vukovara. Inače svjedok je u Poljani sreo Muniba Suljića koji mu se predstavio kao zapovjednik, a za kojeg smatra da je bio iznimno verbalno agresivna osoba te su mnogi imali problema s njim u komunikaciji, a čuo je da je isti i odbijao izvršavati zapovjedi. Tako se sjeća da su Tonči Hnojček i on pratili napad na selo Bujavica, da je akcija prošla brzo jer je selo već bilo napušteno, a tamo je bio top s kojeg je Munib Suljić silom htio pucati i da su ga jedva zaustavili u tome, jer je top bio usmjeren prema Pakračkoj Poljani. Ne sjeća se tko je zapovijedao tom vojnom akcijom, Trusić ili Zakošek, a Tomislav Merčep tada nije bio tamo. Poznaje i Miru Bajramovića, koji se tada u Pakračkoj Poljani služio drugim imenom, Rodić, te je s njim imao neugodnu situaciju, isti je tada tamo bio "glavni" i htio ga je strijeljati zbog imena i prezimena, ali su tada svjedokove kolege potvrdili da je novinar. Svjedok je prolazio pored nogometnog igrališta u Poljani koje je bilo zapušteno i u travi i njegov je dojam da se tada nitko nije služio tom građevinom pored igrališta.

Nakon što mu je predložen intervju sa Tomislavom Merčepom objavljen u "Večernjem listu", svjedok je potvrdio da ga je on radio, pretpostavlja da ga je snimao na diktafon, ne sjeća se je li bio autoriziran niti da je bilo nekakve reakcije na isti. Svjedok ne zna kako je došlo do informacije objavljene u spomenutom članku da Tomislav Merčep ima čin general bojnika BiH, ali smatra da je tu informaciju Tomislav Merčep potvrdio jer je on ne bi ni objavio.

Svjedok se ne sjeća kada je prvi put čuo za izraz "merčepovci", ali da je to bilo dok je postrojba još bila u Gospiću, što je prihvaćeno i u medijima.

Svjedok Damir Dukić

Svjedok je izjavio da je kao novinar "Slobodne Dalmacije" vodio intervju sa Tomislavom Merčepom koji je objavljen 4. srpnja 1994. godine. Svjedok je izjavio da, koliko se sjeća, Tomislav Merčep je bio u Splitu pa je tako i on zatražio intervju s njim kao osobom koja se istakla u Domovinskom ratu. Ne sjeća se konkretno, ali misli da je isti snimao na diktafon, da autorizacija nije ni tražena niti je bilo reakcija na članak. U odnosu na rečenicu "Tvrdim da pod mojim zapovjedništvom nije napravljen niti jedan zločin, ali je zato napravljeno mnoštvo junačkih djela", svjedok je izjavio da je to bilo tako i izrečeno jer se takve stvari ne smiju mijenjati.

Daljnji dokazni prijedlozi i rješenje vijeća

Zamjenik ŽDO je predložio da se kao svjedoci saslušaju Toni Hnojčik, Neven Oulovski, Đuro Lovrak i Borko Vučković iz PU Bjelovarske na okolnost pronalaska tijela Save Mijića, Ivan Pešta iz PU Kutina, Ivan Čajsa iz PP Garešnica na okolnost nestanka civila, Sandra Obajdin na okolnost odvođenja Nikole Peleša, Joze Schmucha kao pripadnika postrojbe, Dražena Petrovića i Milorada Čopa kao osobe lišene slobode u Pakračkoj Poljani, Milunka Mudrinjak i Katarina Santo na okolnost odvođenja Mihajla i Ljubice Vučković, Josip Šebalj na okolnost odvođenja Stoje Iganjatović.

Sudsko vijeće je riješilo da se radi saslušanja pozovu predloženi svjedoci.

Nastavak rasprave zakazan je za **11. srpnja 2013. godine.**

11. srpnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje prate: novinari, GOLJP, Documenta

Izveštava: Milena Čalić-Jelić, Documenta

Svjedok Tonči Hnojček

Svjedok je izjavio da je kao fotoreporter uz novinara Sašu Lekovića u nekoliko navrata bio u Pakračkoj Poljani tijekom jesen i zime 1991. godine. Tako su jednom prilikom pratili vojnu akciju na selo Bujavicu. Samo jednom je vidio Tomislava Merčepa u Poljani i tada je isti imao ozlijeđenu ruku i lice, uzeli su od njega kratku izjavu. Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da je otprilike desetak puta bio u Poljani u to vrijeme, puno više puta prošao. Tamo je upoznao Mandarela, Iglu, Nemeta, susretao policajce dragovoljce u različitim uniformama: policijskim, vojnim i maskirnim, ne zna da bi tamo bilo zatočenih osoba, ili ratnih zarobljenika, no bilo je civila koji su živjeli u Pakračkoj Poljani. Na daljnja pitanja svjedok je odgovorio da je u to vrijeme na snazi bila zapovjed o zabrani snimanja događaja ili izvještavanja sa prve linije bojišnice osim akreditiranim novinarima. Svjedok ne zna tko je zapovjedao tom postrojbom pričuvne policije u Pakračkoj Poljani. Može pretpostaviti da je to bio

Tomislav Merčep, ili Mandarelo koji se tamo kretao, a konačno i više ponašao kao zapovjednik. Na daljnje pitanje svjedok je pojasnio da on nije fotografirao fotografije uz članke "Pakračko polje smrti", Globus 12.5.2000., "Manolić zna da sam nevin", Globus.

Svjedok Đuro Lovrak

Svjedok je izjavio da je krajem 1991. godine radio u Policijskoj upravi Bjelovar kao inspektor za potrage te se sjeća da su izlazili na teren prilikom pronalaska leševa, zajedno sa istražnim sucem i kolegom iz krim. policije. Zajedno su organizirali iskop i odvoz na obdukciju. Ne sjeća se koliko je tijela pronađeno oko Pakraca, ali bilo ih je dosta. Tijela su uglavnom pronađena zakopana, jedno u uniformi ZNG-a, a bilo je tijela i u drugim uniformama, od kojih svjedok nije nikoga poznao jer nije živio na tom području, a nije zapamtio ni njihova imena.

Svjedok Ivan Peštaj

Svjedok je izjavio da je tijekom 1991. radio kao načelnik odjela za krim. poslove u PU Kutina te da Pakračka Poljana nije bilo njihovo područje teritorijalne nadležnosti. Nema saznanja o prijavama nestanka niti da su pripadnici pričuvne policije provodili policijske poslove: zaustavljali, legitimirali ljude u Kutini.

Svjedok Borko Vučković

Svjedok je izjavio da je tijekom 1991. bio operativni djelatnik PP Garešnica, ali da je tijekom te godine u Garešnici bio tek mjesec dana ukupno jer je bio na terenu u Kostajnici, Dubici i Jasenovcu. Sjeća se da je tijekom 1993. i 1994., kada je radio u PP Kutina, po prijavi nestanka Bože Velebita i Mirka Cicvare obađivao te slučajeve nestanka. Tijekom 1991. svjedok nije prolazio kroz Pakračku Poljanu, a misli da je ista bila u nadležnosti PP Pakrac.

Svjedok Neven Oulovski

Svjedok je izjavio da je tijekom 1991. radio u PU Bjelovarsko-bilogorskoj te da je u nekoliko navrata izlazio na očevide u Pakračkoj Poljani, zajedno sa istražnim sucem iz Bjelovara. O svim radnjama je sačinio odgovarajuće dokumente i prosljedio nadležnima. Na posebno pitanje svjedok je odgovorio da su uglavnom radili iskapanja pronađenih tijela, a samo jednom se radilo o ubojstvu, kada je jedan pripadnik postrojbe ubio drugog pripadnika postrojbe. Pričuvna policija u Pakračkoj Poljani nije bila pod njihovom ingerencijom već direktno pod ingerencijom Ministarstva unutarnjih poslova. Svjedok se sjeća da jednom prilikom išao u Pakračku Poljanu provjeriti da li se tamo nalazi Savo Mijić, no istoga tamo nije zatekao. Svjedok poznaje suprugu Pere Rajčevića, koju je sreo u policiji u Đorđićevoj u Zagrebu i tada mu je rekla da je tamo išla zbog nestanka svoga muža.

Slijedeća rasprava zakazana je za **19. srpnja 2013. godine.**

19. srpnja 2013. godine

Rasprava u predmetu protiv okr. Tomislava Merčepa koja se trebala održati 19. srpnja odgođena je za 6. rujna 2013. godine.

6. rujna 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitani su svjedoci Milorad Čop i Milunka Mudrinjak.

Svjedok Milorad Čop

Svjedok je 1991. godine živio u Ljubljani. Krajem listopada ili početkom studenog 1991. krenuo je iz Ljubljane u Kukuljevac, jer mu je nećakinja kazala da mu je zapaljena kuća pa se i sam želio u to uvjeriti. Kada je stigao do Pakračke Poljane zaustavili su ga stražari i odveli do svlačionica kod igrališta NK „Jedinstvo“. Tamo je ostao 4 ili 5 dana. Misli da su se u tom objektu nalazile dvije prostorije. U prostoriji u kojoj se nalazio zatekao je Nikolu Pešuta. Kroz vrata te prostorije, u kojoj su boravili zaključani, mogao je vidjeti stražara koji je bio naoružan i koji ih je čuvao. Jedini kontakt sa uniformiranim osobama bio je prilikom podjele hrane. Za vrijeme svoga boravka nije čuo zapomaganje, plakanje, dozivanje u pomoć. S Nikolom Pešutom se kasnije sreo u Kutini i tada mu je ispričao kako su mu uzeli dva automobila marke Mercedes i BMW. Nisu razgovarali o to tome koja ga je postrojba uhitila. Za vrijeme boravka u Poljani jedan stariji čovjek pokušao je pobjeći kroz prozor. Pokušaj bijega nije vidio, ali „osjetilo se“ da se nešto događa. U Pakracu mu je živio brat koji je došao po njega pa su ga pustili. Automobilom se vratio u Sloveniju. Misli da je do uhićenja došlo zbog toga što je u džepu imao nožić, a uz sebe je imao i autobusnu kartu iz Slovenije na kojoj je pisalo nešto što se moglo povezati s vozačkom dozvolom za letenje. Odnos ljudi prema njemu bio je korektan, a kako su se odnosili prema drugim ljudima nije mu poznato. Tek kada se vratio u Sloveniju na televiziji je vidio što se sve događalo u Poljani.

Svjedokinja Milunka Mudrinjak

Tijekom 1991. živjela je u Kaniškoj Ivi. Tijekom rujna, listopada i studenog neki su ljudi odvedeni u Pakračku Poljanu. Rekla je da nema neposrednih saznanja, ali po priči njene majke otac Mihajlo Vučković je 18. listopada 1991. odveden iz kuće i tada je majka Ljubica došla kod nje i ispričala joj što se dogodilo. Idućeg dana ju je suprug Zlatko Mudrinjak odveo do njene kuće kako bi nahranila životinje i dok muž nije bio uz nju nestala je i njezina majka. Pričalo se da su ih odveli neki ljudi u maskirnim uniformama koji su pripadali Merčepovim postrojbama. Zna da je njezin otac bio u Pakračkoj Poljani, jer je njezin suprug, nakon što je otac odveden, išao u Poljanu i nosio mu lijekove. Misli da je to bilo tri dana nakon što je uhićen. Tom prigodom, kada je suprug vidio oca, izgledao je sasvim u redu. U još dva navrata njen suprug išao je u posjet. Rečeno mu je da više ne dolazi jer tamo „nema nikoga“. Sve do ekshumacije 2011. pokušavala je pronaći roditelje. Zna da je u Poljani uhićen i njen brat Milan Vučković, ali s njim ne kontaktira pa ne zna detalje oko uhićenja. Zna za uhićenja i nekih drugih ljudi, kao npr. Mladena Ignjatovića i Mirka Cicvare.

Iduća ročište glavne rasprave zakazano je za **1. listopada 2013. u 9,00 sati**. Predviđeno je ispitivanje svjedoka Obajdina, Šebalja, Grakalića, Krpana i Smuhca.

1. listopada 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Josip Šebalj

Bio je pripadnik postrojbe 112. gardijske brigade. Nije mu ništa poznato o predmetu ovog kaznenog postupka.

Svjedok Marijan Graković

Sa Tomislavom Merčepom je 1992. ili 1993. godine radio intervju koji je objavljen u Globusu. Ne sjeća se kako je tehnički bilježio njegov sadržaj. Merčepa je upoznao par mjeseci ranije jer je bio dobar sa Tomislavom Zebićem koji je imao izdavačku kuću u kojoj je bio urednik. Ne zna da li je intervju autoriziran. Na upit predsjednika vijeća da pojašni odgovor Tomislava Merčepa kad je rekao da je bio zapovjednik pričuvnog sastava, svjedok je pojašnio da misli da to nije bila njegova interpretacija već zaista odgovor Merčepa. U prijašnjim razgovorima koje je vodio sa Merčepom razgovarali su o svemu, a najmanje o ratu. Pakračku Poljanu nije spominjao. Što se tiče Velesajma, upoznao je Stipu Mandarela kod kojeg je bio sa Tomislavom Merčepom u uredu na Zagrebačkom velesajmu. Svjedok je pojašnio i da je radio i u izdavačkoj kući Mladost čiji je vlasnik želio pomoći izbjeglim osobama pa su uz pomoć Mandarela, koji im je posudio vozilo, odvezli bilježnice izbjeglicama i njihovoj djeci.

Tomislav Merčep mu nikada nije prigovorio na sadržaj objavljenog intervjua niti poslao demanti nakon objave intervjua.

Svjedok Jozo Šmug

Rekao je da je u pripremi akcije „Oluja“ ranjen u okolici Glamoča. Bio je pripadnik kažnjeničke bojne. U toj postrojbi bio je 1-2 godine. Prethodno je bio pripadnik postrojbe HV-a i rezervnog sastava MUP-a. Zna za Medvednicu, ali ne i za planinarski dom Adolfovac. Ne zna da li je ikad bio tamo. U Nuštru je ranjen prvi put. Liječio se na Rebru i na Šalati. U bolnicama je ukupno proveo oko 8 mjeseci. Naime, bio bi neko vrijeme u bolnici pa je sa bivšom suprugom otišao oko Nove godine u Dubrovnik. S njom se upoznao u hotelu Laguna, u koji je vraćao jer su se tamo nalazili ljudi iz Dubrovnika, njegovi poznanici. Supruga mu je tada živjela u hotelu. Kad bi izašao iz bolnice bio bi u hotelu 1, 2 dana pa bi išli u Dubrovnik, a kad se više nije moglo putovati ostao je u Dubrovniku gdje je dobio stan od HVIDR-e. Ne sjeća se kojoj je policijskoj postrojbi pripadao kad je prvi put ranjen u listopadu 1991., kao ni da li je kontaktirao sa MUP-om dok je bio u Zagrebu. Nikad nije bio na bojištu u zapadnoj Slavoniji. Poznato mu je ime Munib Suljić. On se bavio svim i svačim. Upoznali su se u jednom lokalnu kod Dinamovog stadiona. On mu je pomogao jer mu je dao neku odjeću. Igor Mikola mu je također poznat. Poznaju se iz zatvora u Zenici od 2001. godine.

Tomislava Merčepa poznaje iz viđenja, ali iz ratnog perioda ga se ne sjeća. Ne zna da li je Merčep njega uputio na neko ratište. Svjedok je potvrdio da je moguće da ga je, dok je bio u bolnici, posjećivao Munib Suljić. Snježanu Živanović ne poznaje i za nju nije nikad čuo. Za Stipu Mandarela je čuo za vrijeme rata. S njim ga je upoznao Munib Suljić. Zna da je on na Zagrebačkom velesajmu imao lunapark. Znao je tamo sresti dečke iz Dubrave. Zvonimira Trusića ne poznaje. Ne sjeća se koje je osobno naoružanje koristio u ratu.

29. listopada 2013. godine – odgoda

Kako se na raspravu nije odazvao nitko od pozvanih svjedoka te da na istu nije priveden svjedok Miro Bajramović, jer isti nije zatečen na adresi prebivališta, glavna rasprava je odgođena, a nastavak je određen za dan 20. studenoga 2013., na koju će biti pozvani svjedoci: Jasna Bartolin, Sandra Andrek, Ljubo Kasp, Predrag Kalaj, a za 12h Mirsad Halilić, Mario Erkapić, Dejan Dević, te za 27. studenoga, kada će biti pozvani svjedoci: Duško Hanić, Luka Pejić, Igor Premužić, Duško Pjevašević, Zoran Tušek, Tone Vuković, Gordana Vorih, Elvis Uršić i Zlatko Beganović.

20. studenoga 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Na današnje ročište pristupili su svjedoci Jasna Bartolin, Sandra Postek i Predrag Kalanj. Svjedok Ivan Andrek nije pristupio. Utvrđeno je da je preminuo. Svjedoku Ljubi Kasapu nije mogao biti uručen poziv, jer nije utvrđena adresa na kojoj boravi.

Svjedokinja Jasna Bartolin

Rekla je da je bila pripadnica antiterorističke postrojbe Delta iz Zaboka. Njen zapovjednik je bio Rajko Bartolin. Nema saznanja o predmetu ovog kaznenog postupka. Na ratištu nije vidjela okrivljenog. U postrojbi je bila od 20. prosinca 1991. do 15. siječnja 1992., kada se postrojba spojila sa 102. brigadom HV-a. Nakon što joj je predočena potvrda sa oznakom 55 iz fascikla „dokumentacija postrojbe“, rekla je kako se iste ne sjeća, ali ako je izdana očito je kako ju je tražila kako bi regulirala svoj braniteljski status. Istu je zatražila od svog zapovjednika. Ne zna iz kojih razloga na potvrdi piše da joj je zapovjednik bio Tomislav Merčep i tko je naredio da se tako napiše. U Pakračkoj Poljani je bilo civila, ali to je bilo lokalno stanovništvo, a ratnih zarobljenika i uhićenja nije bilo. Ona je bila smještena u jednoj zgradi u kojoj je bila i postrojba kojom je zapovijedao zapovjednik Martinić. Ne zna gdje je bilo zapovjedništvo te postrojbe. Nikad nije vidjela civile koji su dolazili tražiti osobe koje su tamo bile navodno zatočene.

Svjedokinja Sandra Postek

Kazala je da o predmetu kaznenog postupka nema neposrednih saznanja, već samo onih iz medija. Sudjelovala je u Domovinskom ratu od listopada 1991. do lipnja 1992., kada je počela raditi kao prevoditeljica za UN. Bila je članica pričuvnog sastava MUP-a i radila je u kriznom štabu Pakraca i Lipika. Sjedište im je bilo prvo u Zagrebu na Starčevićevom trgu, a potom na Velesajmu. Radila je administrativne poslove. Povremeno je odlazila u Pakračku Poljanu kada bi se vozile stvari, a ujedno tamo su joj se nalazili otac i stric koji su bili pripadnici pričuvnog sastava policije. Koliko se sjeća glavni u kriznom štabu bio je Vladimir Delač, a neku funkciju imao je i Nemet. Nakon što joj je predočena potvrda s oznakom 91 iz fascikla „dokumentacija postrojbe“ rekla je da se takve potvrde ne sjeća kao ni toga da se njena postrojba zvala „Orah“. Također ne sjeća se da je tijekom 1991. vidjela Tomislava Merčepa. U to vrijeme spominjao se kao zapovjednik gospodin Zakošek. Ne zna tko je tokom 1991. zapovijedao pričuvnom policije. Sjeća se da je za nešto bio nadležan u MUP-u Grabrić, za kojeg misli da je bio nadležan za reguliranje braniteljskog statusa u MUP-u. Kazala je da nema saznanja da su u Pakračkoj Poljani bili zarobljenici, bilo vojni bilo civilni.

Svjedok Predrag Kalanj

Rekao je da o predmetu kaznenog postupka ima saznanja samo iz medija. U Domovinskom ratu sudjelovao je od 26. rujna 1991. godine. Bio je pripadnik pričuvnog sastava MUP-a. U Novom Vinodolskom susreo je svog prijatelja Ivicu Butorca koji mu je kazao kako je on u pričuvnom sastavu MUP-a pa ga je pitao da li bi i on mogao postati pripadnik tog sastava. Nakon što je Butorac pitao „Popa“ koji je na to pristao, on im se pridružio u pričuvnom sastavu. Nikola Rukavina zvani „Pop“ bio je dakle njihov zapovjednik, tj. zapovjednik postrojbe. Kada je došao u Zagreb bio je u prostorijama pričuvnog sastava MUP-a u blizini tadašnje vojne bolnice. Tamo su se zadržali nekoliko dana i onda su krenuli za Pakračku Poljanu. Rekao je kako se od zapovjednika sjeća i Ivica ili Jovice Kostića.

U Pakračkoj Poljani išli su u izviđanja i u akcije. Kada se išlo u akcije dolazile su i druge policijske postrojbe pričuve, a koliko se sjeća i neke brigade ZNG-a. Rekao je kako je bio ranjen 11. ili 12. listopada 1991., kada su oslobađali Prekopakru i ostala sela. Tu akciju vodio je Nikola Rukavina. Svjedok je rekao da ne zna da li je i Rukavina imao svog zapovjednika. On je u postrojbi bio običan vojnik, tj. policajac. Misli da je njihovo zapovjedništvo i zapovjedništvo teritorijalne obrane bilo u vatrogasnom domu, odnosno u drugoj zgradi. Dok je bio u Pakračkoj Poljani nije vidio da je tamo bilo zarobljenih osoba, niti civila niti vojnika. Nije zapazio niti da se netko raspitivao o nestalim osobama. U Pakračkoj Poljani nije vidio Tomislava Merčepa.

Nakon što je svjedoku predočena potvrda označena brojem 66 iz fascikla „dokumentacija postrojbe“ potvrdio je da se ta potvrda odnosi na njega i da se sjeća da ju je dobio negdje u MUP-u. Misli da je Merčep bio u policiji zadužen za pričuvni sastav pa iz tog razloga i na potvrdi je navedeno da mu je zapovjednik bio upravo on. Ne zna tko je zapovijedao pričuvnom policijom u Pakracu osim „Popa“.

Dodao je kako je ranjen u jednoj akciji u listopadu i kako je nakon toga 5-6 mjeseci proveo u bolnici u Draškovićevoj ulici. Sa njim je u postrojbi bio i njegov prijatelj Butorac, ali on je sada pokojni.

Glavna rasprava nastavlja se **27. studenoga 2013. godine.**

27. studenoga 2013. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedok Mario Erkapić

Rekao je da je bio sudionik Domovinskog rata, pripadnik postrojbe pričuvnog sastava MUP-a. Bio je zapovjednik voda. O kaznenom predmetu ne zna ništa. Dana 1 listopada 1991. došao je na Velesajam kao dobrovoljac gdje ga je primio Zvonimir Trusić. Zadužio je opremu i dobio službenu plavu iskaznicu. Ne sjeća se točno kada su stigli u Pakračku Poljanu. U Pakračkoj Poljani zapovjednik mu je bio Nikola Cvitanović. On je prvo bio zapovjednik voda, a potom i zapovjednik čitave postrojbe. Kazao je kako je dobio čin jer je iz njegove postrojbe jedan čovjek poginuo pa ga je on zamijenio. Ne sjeća se da je Merčepa viđao u Poljani, ali zna da je sudjelovao u nekim akcijama. Konkretno vidio ga je u akciji u Lovskoj jer je tamo bio i ranjen. On je zapovijedao u tim akcijama, razvrstavao je jedinice i govorio kojim smjerom koja postrojba treba ići. Zna da je Merčep bio tamo jer ga je i viđao, konačno ljudi su ga se bojali jer je stalno naglašavao da se na neprijateljske vojnike koji su se predali ne smije pucati. Obilazio je ljude na položajima, tjerao ih je da dobro zalegnu i sakriju se. Svjedok nije mogao potvrditi da ga je vidio prilikom napada na Toranj, Omanovac i Obrežje. Za vrijeme dok nisu trajale akcije u Pakračkoj Poljani on je čuvao skladišta topovskih granata kraj nogometnog igrališta, koje se nalazilo kraj križanja za Janju Lipu, ili su dežurali kraj saniteta. Nije viđao ratne zarobljenike ili civile koji su bili zarobljeni. Niti u školi niti u vatrogasnom domu nije bili zarobljenih civila, nije bilo ni logično da bi oni bili smješteni na istom mjestu gdje su boravili pripadnici postrojbe. Konačno, zarobljenike nisu ni imali gdje držati. Potvrdio je da su se neki civili dolazili raspitivati za svoju imovinu i automobile. Kako su auti dosta stradavali, a bili su im potrebni, uzimali su ih od nepoznatih ljudi. Što se tiče drugih pripadnika postrojbe, poznao je Muniba Suljića. On je bio „bolesnik“, „gnjusoba“, „sinonim zla“, misli da je bio glavni inicijator ubojstva obitelji Zec. Svjedok je potvrdio da je njegov automobil bio uništen pa je uzeo od nekog Srbina automobil i njime se koristio. U Zagrebu je došao po stvari na Velesajam. Pri rutinskoj kontroli policajci su ga odlučili privesti kako bi mu oduzeli automobil. Dok su se vozili u policijskom automobilu čuo je što se dogodilo na Sljemenu sa obitelji Zec. Sve policijske patrole trebale su se uputiti na Sljeme, no policajci se nisu ponašali po zapovjedi, već su ga nastavili voziti prema policijskoj postaji. Rekli su da nisu ljudi postupiti po toj zapovijedi. U Pakračkoj Poljani se raspitao kod suboraca što se dogodilo i tada je doznao za ubojstvo obitelji Zec. On i drugi pripadnici postrojbe bili su ljuti na Muniba Suljića i na njegovu skupinu, on je bio kriminalac i prije rata. U njihovoj postrojbi 90% ljudi bili su pozitivni, bili su tamo da bi ratovali, a preostalih 10% bili su kao Suljić, Gadafi i još neki koji su radili svašta. Nije čuo da su pripadnici njegove postrojbe bili na Sljemenu prilikom ubojstva obitelji Zec. Miro Bajramović čuvao je skladište zajedno s njim. Nije bio neki ekskluzivni borac. Svjedok je potvrdio kako je ranjen u akciji na Lovsku. Naime, bile su dvije akcije u Lovskoj. Jedna kada su oduzeli tenkove i druga kada su čistili teren od neprijateljskih vojnika, kad je on ranjen. Netko je pričao i da je Merčep ranjen, ali svjedok ga nije vidio. Od kada je Merčep postao savjetnik Ministra unutarnjih poslova on nije imao jurisdikciju u Pakračkoj Poljani. Tamo ga fizički nije bilo. Rekao je da ne može garantirati da je Tomislav Merčep zapovijedao svim tim akcijama.

Oni su bili Merčepova postrojba, ali to je bila „fama“. Ne zna da li itko može reći da je on bio zapovjednik. Kada su u sastavu I. Gardijske brigade išli na ratište na dubrovačko područje i Maslenicu na rukavu su nosili žutu oznaku na kojoj je pisalo „Merčep&Mika“. Cvitanović je koristio Merčepovo ime. Misli da je Cvitanović imao problema sa Merčepom, jer je on na taj način koristio njegovo ime. Kada su došli na Maslenicu radio Knin je objavio da dolaze Merčepovi koljači plaćeni zlatom, ali nisu shvatili da se to odnosilo na njihovu postrojbu. Svjedok je pojasnio zbog čega su ih nazivali Merčepovom postrojbom. Naime, on je napravio „čudo“ u Vukovaru i Gospiću te je doprinio obrani

tih mjesta. Veza Merčepa i te postrojbe bila je u korištenju njegova imena, iako se znalo da on nije bio zapovjednik nakon što je ranjen, a da li je zapovijedao prije ranjavanja svjedok ne zna. Od njega nije nikada dobivao izravne zapovijedi već od Cvitanovića, Šarića „Kose“ i Đemala Paloša. Svjedoku je predočena Potvrda br. 54 iz fascikla „Dokumentacija postrojbe“. Kazao je da mu je iskaznicu potpisao Zvonimir Trusić i da ne razumije zbog čega na potvrdi piše da je zapovjednik Tomislav Merčep. Poznavao je i Đemala Paloša. On je u postrojbu došao sa velikim ovlastima, bio je zapovjednik iz pozadine. Aleksandra Antića također je poznavao. On je ubijen, ali ne zna na koji način je stradao. Viđao ga je u studenom, oko akcije u Lovskoj, kada mu je rekao da su pogodili crkvu jer je tamo bilo mitraljesko gnijezdo. Čuo je i za Zakošeka, koji je bio na željezničkom kolodvoru. Ne zna za dva brata Mioković, ne sjeća se nečijeg pokušaja bijega iz Pakračke Poljane.

Svjedok Mirsad Halilić

Rekao je da ne zna ništa o predmetu kaznenog postupka.

Sudjelovao je u Domovinskom ratu kao pripadnik rezervnog sastava MUP-a. Pojasnio je kako je pričuvni policajac postao tako što je radio u tehničkoj komunikaciji na Zagrebačkom velesajmu i od prije rata poznavao je Stipu Mandarela, koji mu je bio zapovjednik. Na Velesajmu je bilo puno paviljona u kojima se ljudima davala humanitarna pomoć. Ne zna da li je postrojba iz Pakračke Poljane imala neki svoj poseban paviljon.

U Pakračkoj Poljani ozlijedio je kičmu, nakon 2-3 dana prebačen je u Zagreb gdje je dva mjeseca bio pod liječničkom kontrolom. Htio se vratiti u postrojbu, ali dobio je radnu obvezu. Tih nekoliko dana koje je proveo u Pakračkoj Poljani nije bilo nikakvih akcija, nije čuvao stražu, a zadužio je oružje. Svjedok je potvrdio da je potvrdu br. 57 iz fascikla „Dokumentacija postrojbe“, koja mu je predočena, dobio u MUP-u kada su i drugi sudionici Domovinskog rata dobivali takve potvrde. Ponovio je kako mu je zapovjednik bio Stipe Mandarelo i da ne zna zbog čega na potvrdi piše da mu je zapovjednik bio Tomislav Merčep.

Svjedok Zoran Tušek

O predmetu kaznenog postupka saznao je iz medija. U Domovinskom ratu sudjelovao je kao dragovoljac. Bio je pripadnik pričuvnog sastava MUP-a od 30. rujna 1991. do 15. listopada 1991., kada je ranjen u Kukunjevcu. On i njegovi prijatelji iz Trnja željeli su otići u rat pa su se javili za obranu Vukovara, no rečeno im je da nema oružja. Nakon toga čuo je da se na Zagrebačkom velesajmu sakupljaju civili. Otišli su tamo i sreli Trusića, Spajića, Rukavinu, Mandarela. Na Velesajmu su bili 3 dana, dobili su uniforme, utovarili su oružje i krenuli za Pakračku Poljanu gdje su stigli u večernjim satima. U kamionu se vozio sa Trusićem. Iduće jutro sreo se sa Cvitanovićem, koji je bio zapovjednik njihova voda, koji se zvao Trnje 18. U Pakračkoj Poljani bio je dva tjedna. Sudjelovao je u akciji Gaj Kukunjevac, kada je i ranjen. U postrojbu se vratio na područje Posedarja početkom 1992.

Tomislava Merčepa nije viđao u Pakračkoj Poljani.. Tek 1993. sreo ga je i upoznao u udruzi dragovoljaca. Za Merčepa je čuo u kontekstu borbi za Vukovar. Rukavina zv. Pop govorio je da je on Merčepov borac. Niti Rukavinu nije vidio u Pakračkoj Poljani. Zatočene osobe u Poljani nije također viđao. Svjedok je pojasnio kako je bio pripadnik rezervnog sastava MUP-a RH i na iskaznici nije pisalo da je pripadnik Merčepove grupe. Dakle, za sebe ne može reći da je bio u grupi koja se nazivala Merčepovom. Potvrdio je da sve što piše u Potvrdi 272 iz fascikla „Dokumentacija postrojbe“ odgovara istini što se tiče njegova ranjavanja. Ako je Merčep bio zapovjednik MUP-a ili policije onda je vjerojatno bio i ondje zapovjednik, ali svjedok ga tamo nije vidio. Potvrdu o ranjavanju dobio je u udruzi dragovoljaca 1996., a Potvrdu o pripadnosti postrojbi u zgradi MUP-a na križanju Vukovarske i Savske ulice u Zagrebu.

Svjedok Dejan Dević

Bio je u pričuvnom sastavu MUP-a u Pakračkoj Poljani od 28. rujna 1991. godine. Ranjen je 28. listopada 1991. godine. Član MUP-a postao je tako što je bio pripadnik JNA do rujna, kada je

pobjegao i otišao na Velesajam. Tamo su dobili odore, a misli da su iskaznice dobili u Pakračkoj Poljani od Zvonimira Trusića. Ranjen je na ulazu u Kukunjevac kod sela Gaj. Zapovijedao im je Zakošek, a ne zna da li je i on imao zapovjednika. Tomislava Merčepa nije osobno poznao. Svjedok je rekao da ne zna kako je dobio potvrdu o ranjavanju. Za njega je to sređivao njegov otac. Ne zna da li je u Pakračkoj Poljani bilo zarobljenika ili zatočenih osoba. Njega nitko nije pitao za nekog tko bi bio zatočen. Kao pripadnik postrojbe nikad nije dolazio na Velesajam. Za Muniba Suljića je čuo od drugih ljudi i iz medija, ali nisu se nikad vidjeli i upoznali.

Svjedokinja Gordana Blažun

O predmetu kaznenog postupka zna iz medija. Sudjelovala je u Domovinskom ratu od 1. listopada do kraja rata. Bila je na terenu u sanitetu na području istočne Slavonije te u Pakračkoj Poljani, gdje je zapovjednik saniteta bio dr. Miroslav Kinčl. Bili su smješteni u zgradi odvojeni od policijske postrojbe. Ranjena je 11. listopada 1991., nakon čega se dugo liječila. Ranjena je tako što je sanitet išao izvući „civilni sanitet“, ali nisu uspjeli doći do Kukunjevca, jer ih je dočekala zasjeda. Misli da u Pakračkoj Poljani nije bilo osoba koje nisu bili pripadnici postrojbe, tj. zarobljenika. Misli da nije nikada bila u prilici pomagati osobama u Pakračkoj Poljani koje nisu bile pripadnici MUP-a. Tomislava Merčepa također nije tamo viđala. Naime, u to vrijeme, 1991. godine, nije ni znala za njega.

Rješenje vijeća

Vijeće je usvojilo dokazne prijedloge tužiteljstva i punomoćnice oštećenih za ispitivanje svjedoka *Nenada Rusmira i Josipa Dijanića* na okolnost odvođenja oštećenog Nikole Peleša; *Dobroslava Parage* na okolnost kontakata Tomislava Merčepa i njega osobno, a vezano za ponašanje pripadnika pričuvnog sastava MUP-a; *Denisa Kuljiša* na okolnost prijetnji koje su mu upućivali Tomislav Merčep, Munib Suljić i Igor Mikola povodom članaka koje je objavio o obitelji Zec i njihove umiješanosti u događaje u Pakračkoj Poljani.

Iduće ročište glavne rasprave zakazano je za 20. prosinac 2013. kada će se pozvati svjedoci Paraga, Rusmir i Dijanić i za 27. siječanj 2014. kada će se pozvati svjedok Denis Kuljiš.